

exercitii: dum bouem iugo domitum: & laboriosū alinum ad suū mittit obsequium. Arbuta uegetabilia dant sibi testimoniū: quia ipse suauitatis odor ē: & ipse de seipso predixit. **Q**uali balsamum non mixtum odor meus: dum in huius argumentum uince engaddi hac nocte balsamū protulerūt. **E**lementum terrenū & materiale edificium dāt sibi testimoniū q̄ ipse est spiritualis & uictoriosa pax de qua prius predictū ē: faciet dominus pacem oībus qui longe & pacē his qui prope. **E**t q̄ ipse pacis carnalis potens destructor ē: quia uera guerra ē dum in tēplo pacis ipsum concussit: dirupit & confregit. **I**nfernus ipse conturbatus ē in occursum aduentus eius: dat iesu testimoniū: quia ipse iesus mundi tūa est: dū imundā corruptionem nature in scelertis absorbit: & de tanto fetore mundum purgauit in ortu ipsius: qui non pōt sustinere nisi lilia puritatis. **E**t sic nato paruulo probat tota mundi machina deferre. **L**etentur igitur celi & exultet terra & dent testimonium: quia natus est hodie saluator qui est christus dominus in ciuitate dauid. **E**t sic orto sole iesu de sacratissima uirgine matre liber hic primus clauditur. **M**anifestata. s. ubiq̄ preclartate originis iesu. **I**n quo arboris huius dilecta collocata est radix.

Explēt primus liber in christo iesu.

Incipit prologus libri secundi.

Et premis superioris libro patuit q̄ infinitus sit circulus quem facit huius sacre arboris radix: que in utraq̄ natiuitate dilecti iesu est decalata consistere: dum infinitas iesu de infinito patre eternaliter gignitur: & per temporalem conceptum & ortum eius assumpta natura per unionē in sua persona ad infinitā gloriā subleuatur. **H**uius ergo gloriose radices ut erigatur stipes consimilis humor effunditur & pululat i circulare uulnus circūcisionis assumpte: ut sicut radix eius fuit humanum non habere suppositum ut ex cresceret in diuinum. **S**ic eius stipes per humilitationis sacramentum: nihilominus continue erigatur i altū: unde & ab humilitate circūcisionis incipit liber iste.

Iesus conformis patribus capitulū p̄mū

Incipit liber secundus.

Infans igitur iesus dei uerbum in carne in ipso natiuitatis exordio tibi anima sedus obseruare uolens confirmatis contracte: dum circūcisionis cauteriū: quod erat peccati originalis remedium: & uulnus dolorosū nō abhorruit pro te pati: ubi signum simul tui pudoris: & tui doloris recepit supplicium: que duo a tua affinitate suscepit ut tibi supra dictum est: ut ecōuerſo tibi suam leticiam & gloriā eternaliter largiret.

Attende autem & deuote rumina quanto dolore uirginis matris quassabantur uiscera: quando uidit dei filiū tā tenellū i carne sua: carnē & sanguinē suum reicere in circūcisionis uulnere: & cū quanta deuotiōe recollegit sanguinē qui emanauit a uulnere & carnis pticulā quam circūcisio amputauit. **A**ttende etiam paruulum iesum: imo eternū dei p̄ uerbū in paruulo pre dolore uulneris euulante: & uide ipsū & partes generationis in quibus hoc uulnus fiebat: que maxime sunt doloris sensibiles magnis cruciari doloribus: ut tuas feditates & lasciuas in eisde purgaret. **O** q̄ ingratus es sibi si ad memoriam tanti piaculi tue carnis imunditiam nō restringas. **Q**uid putas doloris fuisse in matre: quando ista uidebat in dei filio paruulo & tenello: cum quanta passione uiscerum suorum & effusione lachrymarū nitebatur blandiri paruulo: & ipsū dolentem & plorantem consolari blanditiis: & cōfouere māmills & sanctis brachijs piissime stingere & in eius amore pariter & eius dolore transigi. **Q**uid etiam sentire potes de sancto ioseph: qui ipsum nō dubitabat dei filium: quē forte oportuit ēē circūcisionis ministrum: cū & ista cū cōpassione faceret & istos dolores cerneret: & in puero & in matre. **O** sponse sanguinū q̄ tu es nature assumpte dei uerbum charitate ad peccatores ebrum in te dira passione anseru: q̄ cito uoluisti istam carnē tuam uirgineam sanguinare. **O** sol iustitie in ortu & occasu uoluisti rubore sanguineo rutilare: & in ortu rutilat triste celum future pluuie maioris effusionis sanguine in aliis tribus uulneribus signatiuum. **S**ed & in occasu fuisti diuine seueritatis signum: dū celū tui corporis totali aspersione sanguinis apparuit rubicundum: ut nebulas nostre mortis tue passionis rubore fugares: ut mortem nostrā destrueres moriens: & serenā uitā nobis reparares gloriose resurgens. **A**fflōia ergo te anima mea uirgini matri: & sancto seni ioseph cōpatientibus & cōlachrymantibus puero. **E**t in paruulo iesu attendens tue iniquitatis cauteriū. **C**anta cum dilecti lachrymarū profluuiū: propter nimiam charitatem suā qua dilexit nos deus filium suum misit in similitudinē carnis peccari. **E**t quia in hac sanguinis effusione cōsecratur tibi: & iponitur ei nomen dilectissimū iesus de quo infra dicitur. **N**on timeas addere allā. **H**ec pro cōtēplatione circūcisionis boni iesu sint dicta. **S**ed nunc attende quid scribit euangelista. **P**ostq̄ consummati sunt &c. ubi breuis littera & grādis sententia offeruntur tibi & uerbi nati altissima sacramenta. **S**ed intellige q̄ hec omnia aliud litera sonant: aliud figuraliter monstrant: aliud moraliter indicant: aliud anagogice signant. **N**umerus enim octonarius literaliter sonat initium iterate reuolutionis. **Q**uando enim cōputando dies: tunc reuoluerē uolētes dies circulariter reducimur octauū ad primū. **F**iguraliter aēro mōstrat indicū euangelice perfectionis: unde & septenarius legi: & octonarius euāgelio congruit. **M**oraliter autem scī

cat exemplū uirtuose reformationis. Anagorice uero presagium future resurrectionis. ¶ Primo igitur litteraliter concipiendū intelligendū est: q̄ iuxta sensū hypostaticū in hoc uerbo

Replicatur natalis letitia

Indicatur legalis obseruantia

Declaratur puerilis infantia.

Octaua enim die replicatur &c. **Coram oculis nostris.** Consumati sunt inquit dies octo: sed sub titulo circūcisionis indicatur &c. ut circūcideretur ait.

Sed per pueri nominationem declatur &c. Puer dicit. Et quantum ad hec tria dicitur in gen. Infans octo dierum circūcidetur in uobis. Si autē queratur quis sit iste puer recurre ad ea que sunt supra dicta de natiuitatis supposito: & aliquid poteris respondere. Sed cum circūcisio data sit in pactum obligationis: & puer iste non solū uiuens: sed etiā monens sit inter mortuos liber. Sit etiam data i signum discretionis: & puer iste distinguatur ab oi creatura: ratione unionis personalis. nam puer iste natus est dei filius nobis datus. Sic etiam data in remedium creationis: & puer iste natus sit antidotum uniuersalis salutis. Ipse enim saluum faciet populū a peccatis eorum.

Quid sibi & pacto

Quid sibi & signo

Quid sibi & remedio.

Et ideo merito queritur quare uoluit circūcidi. Cui possumus respondere q̄ circūcisus est puer iesus.

In testimonium uere incarnationis

In signum legalis iptionis

In similitudinem patriarchalis cōformationis

In actū iudaice confutationis

In subsidium ceremonialis subleuationis

In signum etiam obseruate pactionis

In mysterium spiritualis purificationis: seu circūcisionis: que est tam per gratiam a culpa: q̄ per gloriā a miseria. ¶ Primo enim ostendit i hec ueritatem carnis humane contra manicheum dicentē corpus christi cōsubstantialē diuinitati: cōtra ualentinum dicentem christum de celo corpus attulisse: unde posset hic adduci figura Isaac: quando palpauit Iacob. Accede inquit propius ut tangam te & probem an sis filius meus an nō? Adapta quia circūcisionis tactu uerus filius matris uirginis probatus est in experimento passibilis carnis. ¶ Secūdo approbauit obseruantiam legis diuine ostendens q̄ iste est ille qui legem uenerat nō soluere: sed adimplere. Et quia circūcisio nō ex moyse est: sed ex patribus. Io. vii. ideo ¶ Tertio ostendit se illum qui i benedictione abrahe fuerat sibi & aliis repromissus: dum seruauit circūcisionis mandatū: cum sibi benedictionem omnium gentiū repromisit & nomen augmētauit: & sic se conformem patribus reddidit. ¶ Quarto per hoc iudeos confutauit: q̄ occasionem eum repellendi acciperent si sic distinctio nis signaculum recusaret. ¶ Quinto in hoc q̄ se circūcidit onus in se legis sustinuit: & alios a

legis onere liberauit: dum illud ceremoniale summū inter iudeos a fidelibus suis abstulit: secundū illud ad Gal. iiii. Misit deus filium suū factū ex muliere: factum sub lege: ut eos qui sub lege erant redimeret. ¶ Sexto in hoc confirmauit nobis pactū ut dictū ē supra: quia pudorem nostrū & dolorem uno peccati cauterio i se suscepit. Septimū expone tur ista. Nec obstat si dicatur q̄ nō debuit circūcidi: quia circūcisio dabatur in pactum q̄ christus esset de semine abrahe nasciturus: unde in signum distinctionis ab aliis populis portauit ipse & filii eius qui cōputantur in semine: in mēbro generationis. Et ita dicitur hoc cōpletū fuisse in christi natiuitate ac ex hoc cessasse signum: quia uelut signatum: & ideo non debuisset christū circūcidi circūcisione excluda. Potest enim dici q̄ circūcisio significabat hoc q̄ dictum ē. i. christum nasciturum de semine abrahe: sed & remotio carnis pellicule in mēbro generationis facta significat spoliationem debere fieri uetuste generationis: qua eramus natura filii ire ex peccato adeo: a qua uetustate liberamur per passionē christi & eius resurrectionem quam etiam significabat circūcisio ut infra dicitur: & ideo hec figura non plene fuit cōpleta nec exsufflata de medio donec christus passus fuit & a mortuis resurrexit. Et iō decuit christū tanq̄ abrahe filium circūcidi: & preceptum de circūcisione seruare: q̄ diu non mortificauit ceremonialia legis: quod solum fuit in corporis sui morte. ¶ Nec sequitur q̄ nos debeamus circūcidi ad eius exemplum: licet dicat Io. xiii. Exemplum dedi uobis &c. Non enim hoc intelligit quo ad obligationem legis ceremonialis: sed quo ad exempla uirtutis. In hoc etiam nobis dedit exēplū ut unusquisq̄ in tempore suo secundū q̄ suo cōgruit tēpori: quia omnium negotio tēpus ē & opportunitas ut dicitur Ecclē. viii. Et sola illa que sunt per se bona: & adhuc adeo precepta omni tempore obligant. Dedit etiam hec in exēplum illius spiritualis circūcisionis in nobis fiende: de qua infra dicitur: propter quod dicit Origenes. Sicut mortui sumus cū illo moriente: & cōsurreximus cū christo resurgēte: ita circūcisi sumus spirituali circūcisione non manufacta i expoliatione corporis carnis: sed circūcisione domini. i. iesu xpi. ¶ Et ideo debes scire q̄ de cetero circūcidi carnaliter mortiferū ē & xpo cōtumeliosū: propter quod dicit Apo. ad gal. v. Si circūcidimini: xps nihil uobis prodest. Tā tum ergo sit de lrali circūcisione. Quantū ad secū dum. i. qd significet allegorice uerbū propositum scias q̄ nobis insinuat. Institutio cultus ecclesie: De stitutio ritus synagoge: Reformatio lapsus nature p̄mū habetur ex nostri cōsideratiōe: secūdū ex my steni consecratione: tertiū ex pueri figuratione. Cōgruit enim institutioni ecclesie: que instructa est in euangelica perfectione cui seruit numerus octonarius: sicut legi septenarius: unde & diem sabbati septimā iudei obligabāt: xpiani octauā in dñica. Et in hac parte septenarius imperfectū signat: quia ad

resurrectionis gloriam non attingit octonario designata: unde ut dicit apostolus ad hebreos: vii. Neminem ad perfectum adduxit lex. Continebat enim lex antiqua secundum corticem littere.

Documenta obscura
Precepta imperfecta
Iudicia seuera
Onerosa cerimonialia
Sacramenta inefficacia
Permissa indebita
Promissa insufficientia.

Sed e contra lex euangelica dicit.

Declarauit documenta
Perfecit precepta
Mitigauit iudicia
Instituit salubria consilia
Ordinauit sacramenta efficacia
Abstulit indebita
Promisit eterna.

In huius signum dicitur **Leui. xxiii.** Dies octauus erit saluberrimus atque sanctissimus. De ista perfectione legis euangelice dicit **August.** contra faustum. Sacramenta legis erat iniciatiua christi: que in aduentu suo consummata sunt: & inuenta sunt alia.

Virtute maiora
Vtilitate meliora
Actu faciora
Et numero pauciora.

In signum huius perfectionis diem octauum non solum redemptionis in christo precessere septem dies. scilicet.

Creationis in principio
Transgressionis in paradiso
Punitionis in diluuio
Afflictionis in egypto
Tentationis in deserto
Exaltationis in regno
Et captiuitatis in exilio.

Propter quod dicitur **Eccle. xi.** Da partes septem nec non & octo: glo. **V**etus testamentum cuius septimus dies. id est sabbatum honoratur. nouum propter dominicum diem: sine altera. non ualeat alter: quod intelligas quo ad fidei credulitatem & scientie ueritatem.

Consummatio mysterii probat secundum destructionem synagogae. **R**eprobata. non & ablata est illa circumcisio legalis: figuralis: penalis: carnalis: & successit baptismus. **O**bligatio generalior: quia obligat omnem populum. **C**uratio generalior: quia curat utrumque sexum. **P**erceptio faciliior: quia est per aquam lauacrum. **P**erfectio secundum gratiam: quia amplioris gratie donum.

Auferit. non omnem culpe & pene defectum: & renouat hominem in nouo christo: secundum illud apostoli ad **Gal.** ultimo. **I**n christo iesu neque circumcisio aliquid ualet neque preputium: sed noua creatura. id est regeneratio & noua uita per fidem christi.

Tertio configuratio pueri: quam probat per lapsus reparationem. **P**er hunc. non puer renouatur natura: & fit in nobis renouatio gratiosa: cuius figura restituta est caro **Naama** leprosi: sicut caro pueri. **iii. Re. v.** **N**aama leprosus lapsu humanum genus

signat: quod tunc lauatur septies: cum per .vii. christi sacramenta curatur. **T**unc. non caro restituitur ut caro pueri: quando per fidem regeneratur ad imaginem christi. **F**uit etiam in signum preterite inobedientie patris & uigetis concupiscentie: propter quod ad **Roma. iiii.** Signum circumcisiōis accepit **Abraham** signaculum iusticie fidei. que est in preputio.

Sic. non in signum latrocinii patris sui: & inobedientia ade: contumacia sunt filii habentes alligaturam uulnere & medicamentum: tamen prius fuit **Abraham** iustificatus circumcisiōis: unde circumcisio non fuit in eo signum iusticie que sibi daretur in circumcisiōe: sed ante colate sed fuit signum obedientie & fidei sue: & originalis culpe contracte.

Fuit etiam in signum reprimende concupiscentie que uiget in membris illis: & que traducitur per actum generationis: & ideo generatiōis porta ubi erigebatur uexillum diaboli signum inobedientie contumacie: & concupiscentie. **T**alia. non sunt illa membra que non obediunt rationi. **E**t ideo oportuit poni in eis signum iusticie fidei. que est in adherentia ad deum & obedientia ad repressionem rebelliois predictae. quod fiebat carnaliter tunc prout congruebat populo carnali & rudem.

Fuit etiam in signum redemptionis future per passionem christi circumcisio sibi recepta: ut arras non solum redemptionis ostenderet: secundum illud ad **Romanos. xv.** **D**ico christum iesum ministrum fuisse circumcisiōis propter ueritatem dei ad confirmandas promissiones patrum: quod dico circumcisiōis. canterium infans accepit similes patribus ut arras precii infans solueret uehemens in mundum ad mercandum animas nostras: & in fine uite sue quasi diues mercator totum soluens precium in nundinarum fine: ostendit se confirmasse pactum factum patribus de humana redemptione: unde et arras fuit similis precio: quia uulnus rotundum et penalisimum: in signum quod eius passio faciebat circumlum qui est figura perfecta: non habens finem uel principium: nisi ratione significatis: sic & christi passio non habuit estimabilitatem nec comprehensionem humane rationis: nisi in quantum exterius aliquid significat in uerbis: sed in se est estimabilis nobis & fuit perfecta satisfactio diuini honoris & nostre redemptionis.

Et uere fuit circularis: quia undique circumcisus acerbitate doloris. **H**uius ergo precii de dit arras in kalendis ianuarii: qui quidem mensis secundum antiquas fabulas dicitur esse consecratus. **N**on deorum antiquissimo: qui habens duas facies fingebatur: unam ante & alteram retro. **S**ic hec dies consecratur nostro paruulo iesu: qui dicit per **Esaiam.** **A**nte me non est formatus deus: & post me non erit: & habet duas celebres rationes: una a natiuitate cuius est dies octaua: & hec respicit retro: **A**lteram a passione: quia totus sanguis fundendus erat: & hec respicit ante: & ex hoc respectu nomen salutis accepit. scilicet **I**esus: quod repletum fuit in sexta feria: ut opus recreationis responderet creationi: **U**trumque enim inchoatum fuit in dominica die: & perfectum in sexta feria. **Q**uia die dominica mundum creauit: qua die natus & circumcisus fuit. **S**ex

ta feria creationē consummauit: qua etiam die redemptionem nostram complens: cuius circumcisio fuerat iniuriatū signum dixit. Consummatum est: ubi & in ueritate dei confirmat promissiones patrum ministerio circumcisionis circularis doloris: ut nos simus circumcisi: qui spiritu deo uiuimus & seruimus: & gloriamur in christo iesu. idest istam circumcisionem debemus conseruare in spiritu uite perfecte & crucifixe: ad Philipen. tertio. ¶ Iuxta uero sensum tropologicum simul & anagoricum insinuatur nobis

Quid appetendū: quia claritas glorie

Quid abstergendū: quia feditas scorie

Quid amplectendū: quia nouitas gratie.

¶ Dies octauus predicat claritatem glorie. Cum enim prima etas sit infantium: secunda puerorū: tertia adolescentiū: quarta iuuenū: quinta senū: sexta decrepitorū: septima morietū: octaua resurgentiū: recte per octauū accipimus resurrectionis stolā. Congruit etiam octaua resurrectioni xpi: quia octaua die a mortuis resurrexit. In huius signū dī leuit. q. dies octaua erit sabbatū. i. requies ubi quietabit

Intellectus in uisione

Affectus in fruitione

Totus homo in gloriosa corporis resurrectione.

¶ Hec erit secunda circumcisio quā faciet nobis iesus exclusā miseria q nobis facit p psonā de qua pma collata gratia. Et hec secunda fuit figurata p illā quā fecit iohue q secundo circumcidit populū in colle preputio: iohue. qnto hic p die octaua i qua circumcisio est facta: & pro circumcisioe anagorica. Sed pro tropologica debes scire q circumcisio abdicat deformitatem scorie. i. ppuia omniū uitiorū: deuter. quarto. Circūcidite ppuia cordis uři: & hoc ē quā xps approbat: & in se figurat. de corde. n. ut ipse ait exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicationes: blasphemie: hec sūt q coingnat hominē & iō hec sunt refecāda. Debes at scire: q licet radices uiciorū nō possint a nobis eradicari dū sumus i corpe mortis huius: debēt tñ eorū pululatioes pessime i corde i ore i opere oriētes: & crescentes quotidie iugiter circūcidi. Et de hac circumcisioe solliciti sūt apostoli & prophete: unde Hier. iiii. dicit. Circūcidimini domino uiri iuda: & auferte prepuia cordium uestrorū habitatores hierusalem: ne forte egrediatur indignatio: & succendat: & non sit qui extinguat: hec est circumcisio cordis: non littera: sed spiritu. Cuius laus nō est ex hominibus: sed ex deo. Et nullus melior cultellus ad circūcidēdū cor q petrus: petra at erat xps. unde dī Exo. iiii. Tulit sephora acutissimā petrā & circūcidit ppuiciū fili sui. Sephora interpretat speculās eū. Hec ē aīa xpo cōfigurari sollicita: q xpm cōtinue speculatur pntē in corde suo: propter quod dicitur: q tulit acutissimā petrā. i. christū acutissimū in uidendo nostra deformia: & zelotipissimū in puniēdo sponā: & in rescindendo ab ea omnia adulterina plantaria: ac per hoc adiutorium: & cum hoc speculo: imo cū hoc

gladio simul timoroso & amatiuo circūcidit ppuiciū fili sui qui aputat inordinatū cōceptum cordis sui. ¶ Post hanc sequitur oratio circūcisio: de qua ex hūilitate cōquerit moyses. Exo. vi. Ab heri scit cūcisus labiis ego sū. O qta circūcidenda sūt i lingua q ē igerū malū: plenū ueneno mortifero. Et licet in omnibus lingua sit circūcidenda: tamen i religioso & predatore: & uiro eclesiastico maxime habent locum: unde & labia eius debent circūcidi. Primo ab errore deuiationis ut non sint in eo labia falsitatis: quia abominatio domino labia falsitatis. Prouer. xiii. Secūdo a tumore ostentatiōis ut non sint in eo labia uanitatis: quia delictū oris eorum sermonē labioꝝ ipsoꝝ. Et prouer. xvi. Quo modo si argento solido uis ornare uas fictile: sic labia tumentia cū corde pessimo sociata: uolūtas. n. regis labia iusta: puer. xvi. Tercio a fauore adulationis ut nō sint i eo labia impietatis nec labia dolosa i corde & corde loquantur: sed sint labii unius & sermonū eorū. Adulatoria. n. uerba auditorem impellunt ad casū. Quo contra dicitur: puer. x. Labia iusti erudiunt plurimos. ¶ Ultimo debent circūcidi opa extrinseca. Opera enim circūcidūtur. quādo omnes sensus circūcidūtur ab occasionibus peccatorū: propter quod dicit Apost. i. ad Cor. vii. Circūcisus aliquis uocatus ē: non adducat ppuiciū. i. Si circūcidit dominus cor cōtritū: precidat opus extrinsecū: & nō adducat sensibus suis trasgressionis prepuiciū: quod ē pellicula quedā in mēbris cōcupiscentie: signans imundā dilectionē cuiusq; operis uiciosi. Et qui circūcisus ē p baptismū ab originali nō adducat ppuiciū actualis. Isti sunt falsissimi de qbus legit. i. mach. i. Fecerūt sibi ppuia & pelliculas aptabāt ne uiderentur circūcisi. Sic & isti concupiscentias iterant: ac si non essent baptizati. Nec uidētur differre ab ethnicis: & paganis: appropriate tamen sunt uiri religiosi mali & clerici: qui in suis sceleribus etiam & seculares sepe uicisse uidentur.

¶ Omnes autem circūcisiones p̄dicte domino debent fieri: & non hominibus: sicut dictum ē supra. Circūcidimini domino. i. exēplo domini: & pp dominum nō ppter mūdū. Sed multi tales religiosi uel clerici semper sunt similes sychem: qui se circūcidit ut acciperet dinam. Gen. xxiii. Simulatos mores cōponētes, & se uirtuosos mētientes, ut accipiat dinam pulchrā: & decorā. i. eis placibilē tēporalem p̄bēdā: cathedrā: uel prelaturā: & cū his tēporalem abūdantiā q circūcidūt caput in tonsura clericali: nō ut domino seruiant: sed ut tēporalia ecclesie possideant: unde & ibidem segtur. Si circūcidamus masculos nostros ritū gētis imitātes: & substātia eorū & pecora: & cūcta q possidēt nostra erūt. Sic tales ypocrite falso imitātur ntū honestatis: & sūt similes uulpibus ut dicit Hiero. ad presidiū. Vulpes si diu esurit uolutat se in puluere: & fingit se mortuā: & dū ueniūt uolatilia & uolūt eā comedere: comeduntur ab ea. Sic ypocrite fingunt se mortuos mūo: & uilitatis puluere se cōspargunt ut aues capiāt:

quas esuriunt. & diuitias transitorias: que ad modū
aiuiū a possidente auolāt: & sic sepe alio mysterio
dum auis ecclesia uult eos capere ad suū mysteriū
ab ipsis comeditur: quia miserabiliter a talibus de
uoratur. Sed pro dolor: iam nō intrans i ecclesiā
sepe uulpes simulata sanctitate: sed sepe sus lota
in uolutabro luti: quia sepe p̄mouetur deformis
& infamis in uita. Quod cōtra dicit **Eze.** Omnis
incircūcisus non ingreditur in sanctuarium meū.
Sufficiat inquit uobis domus israel omnia scelera
uestra: eo q̄ inducitis filios alienos incircūcisos car
ne: ut sint in sanctuario meo: & polluāt illud. q. d.
Sufficiat uobis prelati scelera uestre indignitatis
quibus indigne ecclesiam possidetis: sed nō suffi
ciunt: quia non estis contenti mali esse super popu
lum meū: nisi etiā p̄moueat filios uestros alie
nos: i quos non genuit ecclesia. i. electio legitima
spiritu sancto facta: sed carnalis affectio & parēte
la: ut sint filii alieni a promotiōe uocatiōis dei. in
circūcisi carne: incōpositi conuersatiōe. & hi ponū
tur in sanctuario & polluūt illud: quia ponunt in
dignitatibus factis: & reddunt eas polutas & de
spicabiles plebibus subiectis. Hi sunt illi miseri q̄
per carnē & sanguinē uolunt hereditate possidere
sanctuariū dei: filios & nepotes in dignitatibus &
beneficiis: secūdū legē sanguinis & carnis i scanda
lum ecclesiis preponētes: nō solū contra legē iesu
xp̄i: q̄ dicit principi pastorū petro. Caro & sanguis
regniū dei non possidebunt. Sed cōtra legem uete
ris testamēti: **Deuteronomii. xxxiii.** Amonites &
moabite nō intrabunt in ecclesiam dei i sempiter
num. Prochdolor isti soli intrans alicubi aliis expul
sis. Amon filius generis mei: uel filius populi mei
uel matris fletus: filii generis sunt cognati & ne
potes: filii populi mei sunt cōciues. Hi intrāt con
tra dei documētū in ecclesiam dei: q̄ multi prelati
imp̄ii & scelesti: uix uolunt pingue bñficiū uel altū
dare alicui ex p̄sone sufficiētia: uel i spiratiōe diuina:
sed uel ex amore carnis uel sanguinis: uel simonia
ci mūeris: uel amicitie tp̄alis. O tot sunt exēpla q̄
magis miramur hodie aliquid fieri canonice i tali
bus sine macula & simoniaca labe: q̄ hec nostra be
stia i dignitate prelatica in uoce hoīs loq̄: hi sūt
matris fletus: quod satis patet: q̄ si lapides eccle
sie hēret rationē clamarēt illud **Hieremie. ix.** Quis da
bit capiti meo aquā: & oculis meis fontē lachry
marū: & plorabo defectus populi mei: q̄ ista anti
christi p̄ncipalia mēbra cōtra dei filiū uidēt uenisse
aīas p̄dere: nō saluare. Hi sūt filii alieni: q̄ matri ec
clesie mētunt & ueterati sunt iā uia aliena: & clau
dicāt a semitis & uestigiis xp̄i. Prochnephas: hoc
nō sufficit ut itrent amonites i ecclesiam dei: sed q̄
terra sustinere nō debet: intrāt & moabites. Moab
interpretat̄ ex p̄fe. Hi sūt proprii filii: sub nepotum
nomīe palliati: & quod deterius ē sepe apti & spu
rii: qui p̄ p̄res suos eccle sie spurios simul & adulte
ros & nō sp̄sōs: q̄ male intrant: peius regnāt: eccle
sias p̄feruntur. Unde Moab & Amon fuerūt simul

Loth filii & nepotes incestuoso stupro p̄ uini ebri
etatem generati in mōte. O q̄ maka est ista ebie
tas: q̄ sic sūt ebrii amore carnali cū sint sp̄uales sp̄s
si eccle sie: nesciūt nisi carnalit̄ amare & carnalit̄ p̄
mouere. Magnus ē iste mōs superbie: quo ip̄ius
se credit per carnalem suorum institutionē heredi
tate dei ecclesiam possidere. Incestus est ip̄se pessi
mus: ac si spiritualem filiam aliquis dicat sue carnis
uxorem. Peius isti faciunt. q̄ sp̄ualem ecclesiā dei
filio proprio sanguine desponsatam: i qua sicut isti
sp̄uales uice christi sponsi: & alio modo patres & fi
lii: ip̄i faciunt eam sui carnalis amoris meretricem
& adulterā. Et hinc ē q̄ eternus sponsus prop̄ pec
cata talium: & etiā populorum: sepe iudicat ecclesiā
suam iuditio adulterarum: dum eā exiit orna
mentis sponsalibus sp̄ualis uite: & eam dimittit p̄
tribulari a talium pessimo regimine: ut magis in
talibus meretrix appareat: recedens a uiro & uaga
& profuga super terrā: quasi sponsa descendens de
celo: a deo parata & uirgo xp̄o ornata. O puer ie
su circūcise p̄ nobis. circūcide ab hac tua sponsa
que facie deformata apper rugosa & uetula: i mul
tis maleficiis & maleficata adulteris & adulterata.
Circūcide in q̄ meretricos actus munera & postri
bulum: aufer ab ea omne maleficium adulterinū:
& memor esto adoleſcētie eius: & charitatis despo
sationis tue: quādo te secuta est in deserto pauper
tatis & penurie & crucis tue: & renoua dies eius si
cut a p̄ncipio: & uoca dilectam tuam & charissimā
sp̄ualem tuā: p̄p̄ miseratiōes tuas magnas: reddēs
sibi ornāmēta sponsalia: & laua eā sanguine tuo: &
exhibe eā tibi gloriosam ecclesiam: non habentem
maculam neq̄ rugam: ut de cetero te uocet uirum
suum: ducem uirginitatis sue: & in hac sp̄uali circū
cisione uocet te dilectissimum iesum auctorem sa
lutis sue: & sponsum charitatis desponsationis sue
& reformatorem deuotionis preterite: & dilectissi
mum fecundatorem sterilitatis sue: i lectum feruē
tis amoris sacratissime crucis tue: in qua cum ea sū
mi amoris matrimonium consumasti. Ibi enim p̄
pe fuisti iesus saluans populum tuum a peccatis
eorum: & hec est octaua dies in qua fuisti tu domi
ne plenarie circūcisus in corpore mortis huius.
Prima dies fuit incarnatio in uirginali utero
Secunda fuit natiuitas & reclinatio i presepio
Tertia fuit tua solēnis presentatio magni mysterii
figura in iudaico templo
Quarta fuit cōpassibilis peregrinatio: qua infās cū
matre uirgīe ānis septē fuisti in egypto
Quinta fuit tua solēnis baptizatio
Sexta fuit conuersatio in deserto: & uictoria de ho
ste maligno
Septima fuit sp̄ualis predicatio
Octaua fuit tua cōpassibilis crucifixio: i q̄ p̄pe uo
caris dulcissimus iesus scē tue ecclesie saluator
& sp̄sōs. **Iesus prenomiatus** **Cap. ii.**
Vid dicemus de nomine quod est i super
omne nomen: & quo nomine nomina

bimus innominabilis? **O** nomē nō solū super oē nomē: sed nomen quod es oīa
Nomen uerbum: quia. **I**n principio erat uerbum
Nomē pnomē: quia oīum electorū pōteris p noībus: nomē participiū: quia partē capit nominis: partēq; uerbi: quia de hoīe cepisti naturā nō culpā: & es uerbū, uerā retinēs uerbi psonā: & uerbi occultās gloriā: simul uiator & cōprehensor, totū habēs quod ē hominis: totū quod ē dei, sine cōmixtione nature uel distinctiōe psonae. **O** uerbū aduerbiū q; hominē assūptū facis stare iuxta uerbū diuinū, suū te faciens suppositū. **O** uerbū ppositio cui accidit casus mortis, ut sis primogenitus ex mortuis. **O** uerbum interrectio: qui interponis te ut fidelem mediatorem inter diuinā iustitiam & dānatā naturam. **O** uerbū cōiunctio: qui cōiungis sūmū infimo: deum limo: uerbū homini: uirginitatē matri: corpus ecclesie: tue fidei. lapsum miserie glorie summi dei. **Q**uomodo ergo eris uerbū nomē: cū sit uerbum uocatum. **Q**uis nāq; incōprehensibilitatē notabit & dignū nomine nominabit? **C**ōtrahere uerbum imēsum, & induas paruulum ut fias uerbū abbreviatum: qui es uerbū infinitū: quod solū dicit lingua paterna: & audire letatur auis angelica. **D**icat te pater infatū. & audire te poterit tota ecclesia peregrina. **E**t quia soluis inimicitias in carne tua: p hāc assumptā carnē tu dices anime mee. **S**alus tua ego sū. **V**ocabaris antiquitus dominus deus exercitū: & dominus ultionum & dominus iustus noster. **O** dulce uerbū abbreviatū ppter amorē nostrū: uoca seruos tuos noīe alio in quo qui benedictus fuerit benedicat in domino. **A**men. **U**oca inquit noīe alio & tunc in dño gaudebo: facto filio uirginis: nostro fratre uterino: paruulo uerbo. **E**t nunc iam loquere nobis infans puer assūpte humanitatis: & nō loq̃tur nobis deus maiestatis: quia licet hoc nomē sit sanctū: & tamē terribile: & ideo effundatur ut oleū nomē tuū: & tūc exultabo in iesu deo meo. **A**ttēde autē anima quid sit illud uerbū. **S**imul ē imēsum & paruulū: & iesus filius dei patris & uirginis matris. **S**icut etiā uniuerse uie domini sunt misericordia & ueritas. **S**ic uniuerſa iesu spōsi uocabula sparsa in diuina scriptura cōplector in duo. **N**ullum ut arbitror reperietur nomen quod non sonet aut gratiā pietatis: aut potentiā maiestatis. **D**uo inquit dā uidē audiui: quia potestas dei est & tibi dñe misericordia. **E**cce habes duo noīa: nomē potētē sanctū & terribile, dominus iustus noster. **E**t que tibi dicta sunt supra & in scriptura multa similia. **N**omen pietatis insinuat emanuel. **S**ed mīta noīa dicit **E**sa. admirabilis consiliarius: deus fortis: pater futuri seculi: princeps pacis. **I**n his tria sunt noīa potētē. **S**ic admirabilis: deus: fortis. **T**ria misericordie: cōsiliarius: pater futuri seculi: princeps pacis. **S**ed si ista duo sunt noīa sponſi. **S**ic misericordia & potentia: & sponſa cantat sponſo. **O**leum effusū nomē tuum, quod horum effundit ut fiat unctiois unguentū. **P**erfectio nomē potētē & maiestatis transfundit &

effunditur in nomen pietatis & gratie per iesum christum saluatorem: ut uerbi gratia. **N**omē quod est deus non ne sua ueritate in id, quod est emanuel effunditur, cū dulcis misericordia insinuat: quia uo bīcū deus. **S**ic & admirabilis in hoc q; est consiliarius: & deus fortis in ea que sunt pater futuri seculi & princeps pacis. **E**t dominus iustus noster misericors & miserator dominus. **E**t illud quod tā terribiliter sonuit. **E**go dominus: in **P**ater noster qui es in celis. **S**erui nominantur amici: & resurrectio non saltem discipulis: sed fratribus nunciatur. **S**ic ego sum qui sū: quod dixit dominus moysi: statim effudit in nomē pietatis cū subiūxit. **E**go sū deus abraham: deus **I**saac: & deus **I**acob: ubi deus angelorū dicitur: deus hominū, & nomē celis cognitum, est per moysē terris effusū. **A**uarus fuit ille effusor: qui non nisi populo iudeorū nomē salutis effudit: sed largus iesus effudit usq; ad terminos orbis terre. **V**enient inq; ab oriente & occidente: & recubent cū abrahā: **I**saac: & **I**acob in regno celorū. **S**ed dimissis aliis nominibus effūdāmus iesū nostris: quem sponsa uocat oleū effusū. **S**ed pmo uideamus quis ipsum uocat iesū: & quare. **N**am certe iesus ē nomē effusionis: cū uerbū se in carne effudit: uide quomodo alterauit noīa potētē. **N**ā inquit **E**sa. xxx. **E**cce nomen domini uenit de longinquo: ardēs furor eius & grauis ad portandū. **E**cce q; terribile ubi ardor: furor: & pondus: ad cōburendū: ad seruendū: ad obruendū. **S**ed hec in marie uisceribus temperata sunt per iesum xpm

Ardor redactus est ad tēperatiā

Furor ad mansuetudinē

Pondus ad lenitatem:

ut iam filius ab hoc uocetur philos: eo q; amor dei uideatur. **L**uce. i. **Q**uod enim ex te nascetur sanctū uocabitur filius dei. **H**oc est quod hic dicitur. **V**ocatum ē nomē eius iesus: ubi & nominis nouitas & bonitas cōmendat: hoc igitur nomine uocatus ē a patre cui saluauit hereditatē. **S**ic hominē quē creauit **I**n apocryphis esdre dicitur. **R**euelabit filius meus his qui cū eo iocūdabuntur: & monetur filius meus iesus & conuertetur seculū. **I**n huius figura dixit angelus ioseph. **P**ariet filiū & uocabis nomē eius iesū: ipse. **N**on saluum faciet populū a peccatis eorum. **Q**uis. **N**on auderet eterno uerbo nomē iponere: nisi dicens pater incipiet propter quod **E**sa. lxii. **V**ocabitur tibi nomē nouum: quod os domini nominauit. **Q**. d. **I**lle qui eternaliter uerbum dicit. **H**oc nomen iesus nobis nominandū cōcessit. **S**ecūdo mater nominauit eum iesum: cui saluauit integritatē. **L**uce. i. **C**oncipies in utero: & paries filiū: & uocabis nomen eius iesum. **C**oncipies. **I**. totum capies simul in te & ex te. **A**ddit in utero. **Q**. d. **I**am cōcepsi mente: quē conceptura eras carne: & paries filiū non statim post conceptū: ut quasi hospes unius noctis uiator p te transeat: sed moram faciet nouē mensibus. **S**icut spōsus libēter moratur in thalamo ubi delectabilē inuenit mansionem nunquā

a te euellédū ex fastidio. Sed q̄ & aliis ciuitatibus oportet eū euāgelizare: & te uirginē facere matrē multorū filiorū letatē: & quādo egreditur saluat si gillū: & facit gaudiū. Nō sic bēiamī fecit. **Rachael. Genes. xxv.** Et ideo uocauit eū filiū doloris sui. **p. Re. iiii.** uocauit uxor phyncees filiū suū icabath .i. ingloriū: utraq; p̄sona dolor i ptu occubuit. Sed beata uirgo in ptu suo a dolore & pudore libera. p̄ iēsu nō solū saluata: sed letificata: uocauit iēsu saluatōrē gaudiōsū: q̄ in ptu risū fecit sibi dominus: ut ōnis qui audierit sibi dilectus filius colletet eīdē. Vocauit & angelus hoc nomē iesus: p̄usq; in utero cōciperet: q̄ repauit eius integritatē. **¶** Vocauit & mūdus totus hūc puulū natū hodie iesus cui cōtulit diuinā cōformitatē ut ōnis natura i hōie assūptō: ad dei unionē attingat: q̄ missit deus filiū suū in mūdū ut saluetur mūdus p̄ ip̄m. **Io. iiii.** hoc ergo nomen est

Apatre preminatum

Ab angelo uocatum

Ab angelo nuntiatum

Mundo collatum

Ab apostolis predicatum

Omnī die nō cessabāt in tēplo & circa domos docētes & euāgelizātes iēsu xp̄m. **Act. v.** Ecce. q̄ dulce euāgelīū: xp̄us unctus: xp̄us salus: unctio dulcis salus util: ōe tulit pūctū. q̄ miscuit utile dulci. Sic ille tanq; cādelabz factū super quod hoc nomē fuit Sicut lucerna splēdens: & sicut fulgur mūdū illuminans. Paulus uas electiōis ubiq; euāgelizās iēsu portauit nomē eius corā gētibus: & filiis isrl. Sic & ip̄e gloriat in huius nominis salubris sciētia p̄e. ad **Cor. ii.** Nihil reputaui me scire iter uas nisi iēsum xp̄m: & hūc crucifixū. Est etiā ab ōnibus adoratū **Ad phyl. ii.** Deus exaltauit illum & dedit illi nomē q̄ ē sup̄ ōe nomē: ut i noīe iēsu ōe genu flectat **An** non omnis creatura genuflectit nomini eius cum in omni creatura fiant mirabilia p̄pter nomē eius: **¶** Q̄ uenerādum est credentibus: & ab eo salutem expectantibus: cuius nominis iuocatio est ita mirabilis ac uenerabilis creaturis omnibus: ut statimutetur ad nutum eius. **¶** Et ab omnibus inuocandū: q̄ omnibus salutiferum. **Ioel. ii.** Omnis qui cūq; inuocauerit nomē domini saluus erit. De quo autē nomine intelligat aperit petrus. **Act. iiii. d.** Nō est aliud nomē sub celo datum hominibus: i quo oporteat nos saluos fieri. **¶** Et iterū. Non est in aliquo alio sal. loquitur autem de nomine iēsu christi nazareni. Sed si uelimus huius benedicti nominis dulcedine latius effundere saluatorem secūdum illud **Ber. oleū effunde:** & senties uirtutē eius. Inuēit nomen iēsu

Penitentibus in refrigerium

Egrotantibus in remedium

Pugnantibus in presidium

Patientibus in solatium

Proficiētibz in auxilium

Deficientibus in subsidium

Confidentibus in honorem

Predicantibus in testimonium

¶ In uenitur preter hec

Memorantibus in suspirium

Postulantibus in suffragium

Experientibus in fructum

Peruenientibus in premium

Propter hec omnia sit nomē domini benedictum in secula: quia ante solē permanet nomē eius. **R**eferruntur autē istorū p̄ma quattuor ad statum incipientium: secunda quattuor ad statum proficiētium **P**rimo ergo est nomen iesus penitentibus in refugium. **¶** Quis peccator non timeat nomē potentie quis audeat sustinere dominum ultionū: **S**ed ecce iesus dulce refugiū in quo exinanit maiestas: & dulcescit pietas. **I**p̄e est sp̄s unica redeuntibus ad ueniam: de quo. **Mat. i.** uocabis ait angelus nomen eius iēsum. **N**ec caret effectu fidelis inuocatio huius nominis: prime. **Ioānis. ii.** Scribo uobis filii mei: q̄ dimittūt uobis peccata uestra p̄pter nomē eius. **¶** Nota exemplū ualde optimum q̄ nullum inuocatē hoc nomē iesus in tota filua euāgelii legitur accepisse repulsā. **S**ed dānata morte culpe: remanet morbus concupiscētie: unde recurrendū ē ad nomē iēsu: q̄ ip̄e est egrotantibus in remediū: hoc est enim nomē iēsu: de quo. **Mat. ultimo.** In nomine meo demonia eicient linguis loquētur nouis serpētes tollent: idest serpētinas suggestiones: & si mortifex quid biberint trāseundo quippe ad modum potus: nō masticando per morā: uenenū scilicet male delectatiōis: nō eis nocēbit: ad mortē sup̄ple: super egros manus inponent & bene habebūt **¶** Habes ergo aīa mea secūdū. **Ber. reconditū** electuariū in uasculo huius uocabuli: q̄dē iesus: q̄ nulli tempore pesti: iueniatur ineficax. **H**abes aīa mea in noīe iēsu: unde actus tuos prauos corrigas: uel minus perfectos diligenter impleas: unde sensus tuos aut ne corrūpentur serues: aut si occupantur sanes. **E**xemplū de infirmo: quē sanauit dyonisiū adhuc infidelis: p̄nte paulo ad nomē iēsu. **S**ed si cōtemptus pharao surgat ad scandala: adhuc recurrendū est ad nomen iēsu: q̄ ip̄e est pugnātibus in p̄sidiū. **S**ubiecit enim omnē feritātē inimicorū: unde luce. x. dicitur. **R**euerſi sunt autē septuaginta duo cū gaudio dicētes: **D**omine etiā demonia subiciunt nobis i nomine tuo. **E**t ait illis: **V**idebā sathanā sicut fulgur de celo cadentē. **E**cce dedi uobis potestatem calcādi supra serpētes & scorpiones & supra omnē uirtutē inimici: & nihil uobis nocebit. **V**erū tamen in hoc nolite gaudē: q̄ spiritus uobis subiciantur: & cetera. **N**ota q̄ non dimittit rex libenter militē strenuū: ac fidelē seruū suū nomē inuocantē & clamātē p̄re: unde in **ps. lxxx.** protegam eum qm̄ cognouit nomē meū. **E**t p̄uerbiō. **xviii.** Turris fortissima nomē dñi. **A**d ip̄m recurrit iustus & exaltabit: **S**icut currit beata agatha: q̄ feras imites ad nomen iēsu xp̄i mansuēscere asserbat. **S**ed quis nō p̄mittat deus seruos suos i tēptatiōe succūbere

permittit tamē eos multas afflictiones sustinere. Sed nō desperandū nec obliuiscendū noīs iesu: qā ipsū ē patiētibz ī solatiū: unde cōsolat̃ patientes: **Mat. v.** Beati estis cum ma. &c. Ideo ibant apostoli gaudentes &c. **Act. v.** Et mēti inflāmate puto q̃ ē inestimabilis letitia solū in ebriatione amoris sui: & appetitu similitudinis cordis & corporis sui: nullo alio p̃mio expectato. Et nōne uidet̃ q̃ sepe ē gaudiū hōi p̃ amico mortali: tamē nescit ille p̃ quo passio sustinet̃. Quāto magis p̃ deo īmortali: qui oīa cōtinet̃: & p̃ dilectissimo iesu: qui oīa portat in nobis: & p̃mo oīa portauit p̃ nobis. Hoc attēdens paulus **Act. xxi.** Ego ait nō solū alligari in hierusalem: sed mori paratus sū p̃ noīe dñi iesu. ¶ Sic ergo nomē dñi iesu ē incipiētibz

In refrigeriū cōtra reatū culpe

In remedium contra morbū cōcupiscentie

In presidiū cōtra malum culpe

In solatiū cōtra malū pene

Sicut ergo ualet nomē dñi iesu cōtra malū &c. Ita p̃ficientibz ualet ad bonū. Primo. n. ē procedentibus in auxilium: unde ī ps. xxii. Deduxit me sup̃ semitas iustitie propter nomē suū. Itē p̃p nomē suū p̃ntat mihi totius honestatis exēplū. **Ber.** Si quidem cū noīo iesum hominē mihi ppono mitē humilē corde: sobriū: benignū: castū misericordem: & deniq̃ omni honestate cōspiciū. Ideo tibi sēper ī sinu sit iesus, sēper in manu: quo tui oēs sensus in ipsū dirigantur & actus: ps. Dñe in lumine uultu tui ābulabūt: & in noīe tuo exalt. Itē qā laborantes cōtingit deficere: adhuc ē in subsidii deficiētibz quod figuratū ē. **Act. iii.** ubi ait petrus illi claudo. In noīe iesu christi surge & ābula: & sequit̃ ibidē de sanatione eius. Si. n. sedes per pigrinitā: te xp̃s sanat excitādo torporē. Si per ipotētiā, sanat cōferēdo uigorē. **Ber.** Cū iesū noīo hōiem mihi propono: q̃ & suo exēplo me sanat & roborat adiutorio: Itē qā nō solū p̃ficiat in opatione uirtutis: sed in uerbo ueritatis, nomē iesu nō solū iuuat operantes sed honorat credentes. Est. n. confitētibz ī honorem. **Joan. i.** Dedit eis potestātē filios dei fieri: his q̃ credūt ī noīe eius. Et hic nō ē modicus honor. Si. n. filii & heredes: heredes qdē dei: coheredes autē xp̃i: hec cognoscebat q̃ se nō permittebat adorari a iōāne **Apoc. xxi.** Vide ait ne feceris: cōseruus. n. tuus sū & fratrū tuorū habentiū testimoniū iesu. Itē nō solū ē cōfiterētibz in honorē: sed predicantibz ī testimoniū: profecti. n. apostoli p̃dicauerūt ubi: q̃ dño cooperante & sermonē cōfirmāte sequētibus signis: qā reuera fiebat in noīe iesu: unde dñs **Mat. xxi.** In noīe meo demonia eiicient &c. Itē nota q̃ illud quod tūc cōfirmat p̃ modū illustrationibus luminosis scripturas declarātibz cōtra doctrinas falsas hereticorū: cōfirmat ē tūc refectiōibus dulcorosis ī mētibz electorū: Et iō eccl̃ia xp̃i sp̃s sc̃i eius testimoniū sēper sulta iubilat in ps. Deus docuisti me a iuētute mea: & usq̃ nunc p̃nuncia bo mirabilia tua. Sic igit̃ ipsū nomē dñi iesu ē salu

rare p̃ficientibz

Adiuuādo p̃cedētes

Releuando deficientes

Honorando confitentes

Promouendo predicantes.

Propterea nomē dñi iesu ē memorātibz in suspensū: unde **Ber.** Dulcis iesu memoria dās uera cordis gaudia: sed sup̃ mel & oīa dulcis tua p̃ntia. Nil canit suauius: audit̃ nil iocūdus. Nil cogitat̃ dulcius q̃ iesus dei filius. Idē **Ber.** Si scribis n̄ sapit mihi si nō legero ibi iesū. Si disputes aut cōferas nō sapit mihi nisi sonuerit ibi iesus. Heccine sic faciunt sic moderni predicantes: qui dimittentes sepe iesu uerba & sp̃s sancti & apostolog: gloriātur cū boatu oris loquētes sepe mulierculis & secularibus propriis uerbis. Aristotelis pagani: Aueroy saraceni & aliorū inimicātiū cruci christi. Et licet ueritas a quocūq̃ dicatur sit a spiritu sancto: tamē insipida ē taliū allegatio & ut plurimū fastuosa: & sepe de ignorantia scripture p̃cedens: qā sepe quod allegantur: siccū: īperfectū de scriptura pagani dānati, multo melius: plenius: sapidius: & liberalius: ac hilarius iuenit̃ ī scriptura xp̃i: & alicuius eius sc̃i discipuli: q̃ ē dulcorata charitatis sapore: & istos tales ī predicationibus & sermonibus adducere: qui licet dicant aliq̃ uera: dicunt tñ m̄ta falsa & periculosa ē aliis ministrare materiā: q̃ ad eos nanū studiū in ducatur. Sed redeamus ad n̄m iesū: & cum ap̃lo nō ostēdamus nos aliqd̃ scire nisi xp̃m iesū: & hunc crucifixū exēplo b̄ti ignacii: & cōtrū & cūferentiā cordis n̄i sculpetes iesū: q̃ ipsū iesum uiuens & moriens eructabat de corde pleno: & mortuus reliq̃ itra se scriptū litteris aureis in corde corporeo. Est iterū nomē iesu postulātibz ī suffragiū. **Jo. xvi.** Si quid petieritis patrem ī noīe meo dabit uobis &c. Nec mirē qā nomē iesu titulus ē nostre petitiōis ī gl̃ia dei p̃ris. Eius. n. nos p̃fitemur filiū q̃ ipsū iuocātes p̃ fidē sumus ei cōfigurati. Sed uis istius tituli cōtra salutē petētibz aduersatur. p̃pter qd̃ facta m̄tecl̃ia q̃ sēp petit salutaria: & sēp est xp̃i sp̃s sc̃i in om̄ibus petitionibus suis adiūgit: per dñm nostrū ih̄m. Et ideo nūq̃ repulsa patit̃: quin sēp exaudiat̃ ad fructū salutis. Est iterū nomē ih̄u experientibus in fructū & delectamētū. **Ber.** Nō est tātū lux nomē ih̄u: sed cibus est. An nō toties confortaris: quoties ih̄u recordaris. Oleū est enī nomē ih̄u. Andus ē enī om̄is aīe cibus nisi hoc oleo cōditat̃. Quid enī ita mētē cogitātis impinguat: q̃ ita exercitatos reparat sc̃sus: uirtutes roborat: uegetat mores: & castas fouet affectiones: Tua ih̄u dilectio: grata mētis refectio: replet sine fastidio: dās famē desiderio. ¶ Est postremo nomē ih̄u pueniētibz ad p̃miū. Est enī nō pua gloria beatis q̃ īsigniunt̃ nomine saluatoris: unde. **Apoc. ultimo.** Serui eius. i. agni seruiēt ei. Et uidebūt faciē eius & nomē eius in frōnibus eorū: quasi corroboreti eius nomē tāq̃ diademate. ps. Gl̃ia b̄t in te oēs q̃ diligūt nomē tuū ideo. **Apoc. xxi.** Illa. cxliiii. milia qui stāt cū

fiiii

agno & fruū īpō. describūt hēre nomē eius: & no
mē patris eius scriptū in frōtibus suis. **Et** hic q̄dru
plex effectus quo ad statū p̄fectōe

Excitat memorātes ad deuotionem

Quiat postulātes p̄ exauditionem

Satiat experiētes p̄ refectionem

Coronat perueniētes per sui figurationem & dei
ficationem

¶ Potest autē aptius & breuius distingui sic q̄ no
men iesu est

Penitētibus in refugium saluationis

Pugnātibus in p̄fidiū p̄tectionis

Patientibus in remediū consolationis

Hoc quo ad īcipiētes: cōtra malū triplex culpe: pu
gne: & pene. Itē nomē iesu est

Credētibus in honorē dignitatis

Predicatoribus in testimoniū ueritatis

Laborātibus in testimoniū uirtutis

Hoc quo ad p̄ficiētes: secūdū q̄ cōuenit tripl̄r p̄fi
cere: corde: ore: & opere. Itē nomē iesu est

Meditātibus in suspiriū deuotionis

Postulātibus in suffragiū orationis

Expiētibus in fructū refectionis

Hoc quo ad contēplātes: secūdū q̄ cōtingit deum
memorari meditādo: postulare orādo: expiri gu
stando. **¶** Ultimo nomē iesu est pueniētibz in p̄
miū retributionis quo ad beatos. in statu glorie.

¶ Quomē sup̄ ōne nomē q̄d cōtinet ōne nomē:
nec ip̄e figure litterarū quibus cōponeris uacāt a
prophetia tue significationis: nam. i. h. s. & titulus
faciunt iesus

¶ I. persona diuinitatis

H. inspiratio sanctitatis

S. inclinatio maiestatis

T. titulus redēptio captiuitatis

I. i. q̄ p̄sōa diuinitatis. **Est.** n. media uocaliū & uerbū

filii dei media personarū. Sed quid: I. litera mīma
est in forma: maxima i sacramēto: p̄sōa filii dei ex
inanita in puulo iesu nostro: maxima i mūdo redē
ptio **Est** enī. I. litera in metro mō uocalis: mō sim
plex cōsonāf: mō duplex. Itē. I. mō simplex l̄ra: mō

syllaba: mō dictio ē: uerbū gr̄a. Simplex uocalis ēi
hoc uerbo ibo. Simplex cōsonāf: ut in hac ditione
iesus. Duplex cōsonās: ut in hac dictiōe maior cū

inter duas uocales ponit. Sil̄la ē in p̄dicto uerbo.
Ibo. Dictio ē cū. I. uerbū impatiū ponit. i. uade.

Magnū ergo mysteriū ē q̄. I. l̄ra caput ē in nomē
iesu. Sup̄ hoc caput: caput ōim eccl̄iarū fundat ro
mana eccl̄ia. Media iter uocales designat q̄ me
dia in uocatione gentiū: q̄ p̄ quinqz uocales desi
gnat: p̄pter quinarū sēsu: in quibus uixerūt dicit.

ysaias de uocatione gētiū. In die illa utiqz xp̄i iesu
erūt quiqz ciuitates in terra egypti. i. mūdi loquen
tis lingua chananea. i. celi xp̄ianitatis. Ciuitas solis

uocabit̄ una: hec ē. Romana eccl̄ia: dignitate: ueri
tate: sanctitate una & sūma. Simplex l̄ra est. I. i. pu
litate infantis. Syllaba est in sono p̄dicātis. Dictio ē

I. i. uerbo impātis: uocalis est. I. p̄ se solū faciens in

gratia p̄destinationis. Simplex cōsonās est in gr̄a
iustificationis. Duplex cōsonās est in duplici stola

fructiōis. **Est** enī duplex cōsonās in offitio medi
ationis inter deū et hominē. Mediator dei & hōi
nū. hō xp̄s iesus ait. Apo. **¶** Itē. I. est duplex cōso
nās in uinculo unionis. Vbi duo uel tres & cetera

Mat. ¶ Alter est duplex cōsonās in unione aīe &
carnis in persona diuinitatis. **¶** H. est aspiratio san
ctitatis. Cū enī ōnes l̄re sint: sola ista nō est l̄ra: sed

aspirationis nota. Quia ōnis hūana cōceptio hēt
plenā litterā uirilī sēminationis: iesu nostri cōce
ptio habuit solā notā spūs sancti īspirationis. Nō

enī i uirgine est cōceptus humano semine: sed my
stico. spiramine. **Et** sicut h. ē i metro hac si nō sit:

Sic & spiratio spūs sancti sic ē ad cōceptū hōis chri
sti: ac si non sit ad corruptionē uirginali uteri. **H.** l̄ra

est octaua: & ihu cōuenit q̄ octauū noui testamēti
p̄ resurrectionis mysteriū octauo die resurgēs cōse
cravit. **Ite** benedictus iesus aspiratio uoluit fieri q̄

de inspiratione cōcipi uoluit: unde & sponsa uirgo
maria mater & filia: soror & dilecta. Dilectus inq̄

meus mihi de substātia spūs sui ministrat sacradō
& secūdādo uteqz. **Et** ego illi: illū cōcipiēdo de sub
stātia carnis mee ministro sāguinē purissimū qui

pascit̄ inter lilia castitatis & integritatis corporis
mei: donec sp̄ret dies. i. per inspirationem spiritus
sancti formetur ille qui ē dies & lux noui testamē
ti. **Et** inclinentur umbre testamenti ueteris ipsum

adorantes tanq̄ ueritatem & corpus sue umbrosita
tis. Sed q̄ per hoc q̄ conceptus est i matris utero

inclinatū est dei uerbū in puulo. **Ideo.** s. cūus figu
ra si fiat sēta l̄ra: altitudo ē sup̄ius īclīata s̄ḡt descēsu

Et ideo. s. saluatoris sigillum tenens & sanctitatis
asp̄itate iustitie suscitaret: que p̄ sonū. r. a spū l̄re. s. q̄

p̄cedit figurat̄ ab illa asp̄itate rigore īclīnat̄ iustitie
faciēs suauē sonū misericordie. **Que** l̄ra si capitalis

ponat̄ ex toto se hūiliat: & quasi se īclīnat̄ i hac for
ma. s. & tota contrahit̄: abbreviat̄ & dilatat̄. Sic &

uerbū altissimū abbreviatū i puulo i amore n̄ro in
noīe iesu pio. **Adhuc** addas titulū: & sit redēptio ca
ptiuiorū & integrat̄ nomē suauissimū iesu sup̄ oīa be
nedictus deus. **Adhuc** hēs mysteria i iesu noīe si

ipsū uis extēdere. & tūc occurrūt tibi ḡnqz l̄re. i. e. s.
.u. s. **Que** p̄ma tibi oīdūt q̄nariū asumptiōis ḡnqz

sēsuū n̄re carnis: quos crucifixit tanq̄ reges mūdi n̄
regētes sed tyrannizātes i patibulo crucis. **Sicut** ha
bet̄ **Iosue.** **Et** iō ē sēnsus secūdus q̄narius passiōis

i uulnibus carnis seu corporis ut supra dictū ē: ē di
uina p̄sōa. **Et** ipsius uulneratio de illata iniuria a
p̄fida natura. **Nā.** e. ex signo apparet lāceata ex so
no p̄fert̄ angustiat̄: q̄a & ip̄se deus p̄ inundatē

malitiā: tactus dolore intrinsecus ait. **Delebo** inq̄
hominē. **Sed** felix mutatio ubi. s. sequit̄: ubi erit sal
uatio scilicet i īclīnatio maiestatis: & mutatio furo
ris: in mutationē amoris. **Saluabo** inq̄ hōiem. **Sed**

q̄ p̄ p̄mū. s. īclīnat̄ ad sumēdā nostre nature heri
tatē p̄ secūdū. s. īclīnat̄ ad sumēdā reatus penalita
tē: ut sic fiat saluatio hōis & satisfactio. **¶** Per u. q̄d

no. 11. 11. 11.

ē i medio significat satisfactōis mōus dū ululat ad deū: suspirādo & suspirat: cōtinet cordis geitū: ex pirat i cruce dimittēdo corpus cōfixū & expirādo i manus p̄ris sp̄m: tā suū q̄ oīum elcōge. **Et iō. u.** ē ultia uocaliū: q̄ ibi fuit ultimū & cōsumatū a monis signū: & ultiu ibi emisit sui amoris sp̄m & sue oīois: sui q̄ clāoris uerbū. **¶ O. u.** infra clausū: cū multa cōpassiōe recordandū: q̄ sic hūit iesus n̄ n̄e pene supplicii cōtinue expirādo & moriendo i corde: & suauissimū thymiana fragrans sacrificiū extius afflictus i corpore: maxie q̄n fuit cōfixus i cruce: ubi spirauit acerbitate supplicii: & igne passio nis decoctus fuit agnus aslatus i odorē holocausti. **Adhuc ualeri modo p̄ferēdi:** in sono expirat sola int̄ uocales: **¶** Quot mystētia in isto b̄ndictō iesu nostro. **¶** Attende aut̄ q̄ multe sūt rōnes ip̄onis nomīum. **Noīa. n.** debet rerū p̄prietatibus m̄dē. **Noīa aut̄ singulariū hoīum a diuersis circūstatiis i ponūt:** nā ip̄onūt quedā a tpe i quo nascūt: **Sicut a nobis scōge.** Quedā a genē: ut a nobilibus pē tibus: sicut de loane dī: **Luce. i.** Quedā ab euentu: sicut ioseph uocauit filiū suū Manassē. d. **Obluisci me fecit deus oīum labore: Gen. xxxi.** Quedam ex q̄litate nascētū: sic de Esau qui erat rufus: & in modū pellis hispida: uocatū est nomē eius **Esau** siue edom: q̄d iterpr̄at rubeus uel sanguineus. **No mina uero q̄ ab hoibus ip̄onūt:** his modis simili bus accidūt. **Noīa uero q̄ ip̄onūt diuinitus sc̄p si gnificat aliquod grūtū donū diuītis datū: Sicut Gen. xxi. dēn ē abrahe uocaberis abrahā: q̄r patre multaz gētū te cōstituit. Et Matth. xvi. dictū ē Petro. Tu es petrus &c.** Quia ergo hōi x̄po hoc sumū munus gr̄e collatū erat: ut p̄sonalē unionē oēs possent saluare: ideo cōueniēt uocatū ē nomē eius iesus: hoc noīe a deo patre p̄mo dēo uiuibilis: ab anḡlo nūciato sc̄sibilis: a matre uel ioseph hoīe ip̄posito firmū i circūcisiōe: quā credo fecisse ioseph. **Et hoc mō ē nomē noīum:** nulli alteri i hoc x̄su cōicatū. **Et i isto noīe p̄nt icludi oīa dei noīa: q̄ dei pietatē ad nos: uel eius gr̄e munus cōtinet uident.** **¶** Et nota q̄ i circūcisiōe ideo ip̄onit: q̄r si mul abrahā a deo hūit āpliationē noīs: & signū circūcisiōis. **Gen. xvii.** Et q̄r eē nature isēctre & corrupte: quod facit hoīem filiū ire: mēte fideli repu tat p̄ no eē: ideo int̄ fideles ppl̄ os nūq̄ legit̄ nomē ip̄posito: nisi acceperūt origial̄ culpe remediū. **Sicut iudei i circūcisiōe & xp̄iani i baptismo.** In cuius signū dicit **Salomō puer. iiii.** Ego filius p̄ris mei tenellus: & unigēitus corā m̄re mea: ubi dicit glo. **Quare Salomō se unigenitū coram matre uocat:** quē fr̄em uterinū p̄cessisse scriptura testatur: nisi q̄r ille mox natus sine noīe q̄si nūq̄ eēt de ui ta decessit. **Nō. n.** hēt uer̄ eē ad utilitatē: q̄ n̄ debet hēre et̄nā beatitudinē. **Hūit iudea quosdā iesus: si cut dicit. B.** p̄cedēs istū: quoge uacuis gl̄iat uocabu lis. **Alla. n.** nec lucēt: nec pascūt: nec medēt: ideo sy nagoga in tenebris ē usq̄ adhuc: fame & ihermita-

te laborans: nec satiabit̄ nec sanabit̄: quousq̄ sciat meū iēsū dñari iacob & finiū terre. **Triplix iēsū ibi legimus.** **Iēsū nāc:** iste dī saluare ab exilio deserti: q̄r iste diuidit trā p̄missiōis ioseph. **Iēsū filium ioseph dech.** **Iste dī saluare:** q̄r edificat tēplū ubi agit sumū sacerdotiū. **Zacha. iiii.** **Audi iesu sacerdos magne.** **Iēsū filiū sirach i eccl̄astico:** q̄ fuit doctor & p̄pha. **¶ Primus dedit trā arētē captiuitatē pdēdā:** sed iesus n̄ trā uiuētē btitudie et̄nā. **¶ Sc̄d̄s edificauit tēplū figurale:** ubi offert sacrificia aīaliū. **Iesus n̄ reedificauit tēplū uirtutis & gr̄e:** i se ruinosa reedi ficādo naturā: i quo obtulit iui cordis & corporis holocaustū. **¶ Tertius fuit doctor & p̄pha:** sed nō sua uirtute: & adhuc docuit i figuris ueteris testam̄ ti: & p̄phauit i uerbis multe obscuritatis. **¶** noster propheta iesus est propheta potens in opere & ser mone: figuras explicans & umbras clarificans: docens in doctrina dei: sicut potestatem habens: non sicut scribe eorum. **Vides quidem q̄ illi non sunt ueri iesus: sed premissi sunt tanquā baculus Helisei ad mortuum puerum ueniens:** et sua in terpretari nomina nequiuērunt: uacua qui errant a uera salute. **Superpositus est mortuo baculus:** & non erat uox neque sensus: quoniam bacu lus erat. **Descendit qui baculum misit:** quia de scendit uerus iesus qui eos premisit: et mox p̄bans se esse iēsū saluum fecit populum suum a peccatis eorum. **Et est uox & sensus:** nec instar priorum est salute uacuis. **Sed audi quid fecit:** unde uox et sensus uitaque reddiit: ut ait **Ber.** **Nam uir iste propheta:** potens in opere & ser mone: de excelsō celorum monte descendens: quasi alter **Heliseus** de monte carmelo: uisitare dignatus est me: cum sim puluis et cinis: inclina re se dignatus est: & iacenti contrahi: & coequa ri paruo: ceco impartiri lumen oculorum suorū: & os mutum proprii oris osculo soluere: debi lesq̄ manus suarum roborare tactu: & flatum qui exierat sua inspiratione refundere. **Sua inter rumino ista & replentur uiscera mea:** & interio ra mea saguantur: & omnia ossa mea germinat laudem: hec quotidie singuli in nobis sentimus cum cordi tribuit sentire fideliter fide & intelle ctu: quia proferre utiliter: et manu efficaciter ope rari. **¶ Sequitur q̄ oscitauit puerum septies:** quod in resuscitata eccl̄esia uides impleri: dum septi es in die laudes iubilat saluatori: **Oscitabis & tra septies. i.** quinque sensus exteriores & duos inte riores: inspiramini prophete iesu tibi fidele inte rius addas & conformes: ut cantes et dicas. **Cor meum et caro mea exultauerunt in deum uiuum.** **¶ Utinam ergo huic nostro iesu sic si mus familiares ut ipsum plene noscamus ex no mine:** quia hoc nomen est honorandum. **Est enim nomen magni dei:** & ideo nomē ip̄eria le: ps. **Afferte dño gl̄iam & honorem: Exodi. xx.** **Altare de terra facietis mihi: et offeretis**

super eo holocausta & pacifica uestra: oues uestras & boues in omni loco in quo memoria fuerit nominis mei.

Et nomen secundo memorandum: quia nomen eius est nomen uiri uirtuosi. Ideo **Esa. xxvi.** Domine nomen tuum & memoriale tuum in desiderio anime. **ps.** Si obliti sumus nomen dei nostri: & si expandimus manus nostras ad deum alienum.

Est tertio nomen amplectendum: quia nomen amici id nomen amabile: **Abac. iii.** Ego autem in domino gaudebo & exaltabo in deo iesu meo.

Est quarto nomen inuocandum: quia adiutoris & saluatoris benignissimi: & ideo uenerabile: **Act. x.** Non est aliud nomen sub celo datum. **et.** Audisti de iesu nostro: & de nomine hodie ipso. **Audi** de nomine prius promisso figurato singulariter in antiquo.

Sacerdotio

In regno

In prophetia

In prelio.

Hoc nomen est xps qui latine dicitur unctus: uel unctio. Nam ungebantur iste quattuor persone: sacerdotes: reges: prophete: & pugiles. **E**t xps fuit sacerdos moriendo: rex resurgendo: propheta predicando: pugil in pugnando: & unctus est oleo per confortibus suis. **C**onferamus rem nomine. **H**oc nomen xps sicut dicit papias non scribitur litteris latinis: sed grecis. **i. x. p. s.** & apice superscripto Syllabizando in latine nihil sonat. **R**atio huius est certa excellencia dignitatis huius nominis: quia ista unctio manat a pectore dei patris: nec potest inueniri in nostris apothecis uel sonet nostris litteris. **S**ic dicit **Gre. i.** plogio moraliu de dei hebreorum nomine: tetragrammaton: quod in antiquis litteris hebreorum inuenitur scriptum litteris hebreis: & est scribibile: & non effabile: propter reuerentiam tanti nominis. **E**ndras enim adinuenit nouas litteras ut dicitur in quibus restaurauit destructos liberos: sed istud nomen ut dicitur scriptum litteris antiquis. **A**ttende igitur primo quod indicat. **x.** Ingerit enim figuram crucis. **p.** indicat conflictum passionis. **C.** uel. **S.** innuit triumphum coronationis. **S**ed apex suppositus demonstrat titulum superscriptionis. **P**osuerunt autem Ioannes titulum super caput eius cum ipse scriptam. **I**esus nazarenus: rex iudeorum. **S**ic ergo hoc nomen xps dicit tibi.

Vexillum crucifixionis amplectendum

Conflictum passionis aggregandum

Triumphum coronationis acquirendum

Titulum superscriptionis contemplandum.

Ut sic completa sit unctio & componatur unguentum: quo uulnus principaliter ungitur. **E**rgo in titulo lege prophetiam unctum. **I**n triumpho regem sublimatum. **I**n passione sacerdotem imolatum. **I**n vexillo pugilem honoratum. **E**t tunc cum samaritana possumus dicere. **S**cio quia messias uenit qui dicitur xps. **A**ttende igitur. **x.** litteram unctiois: & hoc proprio magno & stupendo mysterio spiritus sancti potest dici littera. **x.** latine enim littere. **xxi.** sunt: due extreme. **y. z. ex** grecis sunt assumptae. **I**ste. **xxi.** fuerunt rome iuente sub augusto eo tempore quo xps natus est mundo: licet ipsi ne-

scirent quod significarent. **V**nde huius unctiois littera sub augusto rome iuente in crucis figura: significabat quod ille qui nascebatur in terris esset uerus augustinus & auctor salutis: qui & rome erigeret vexillum sue crucis: & ibi institueret unctioem sacre sedis. **E**t hec littera. **x.** semper est duplex consonans: quia regnum & sacerdotium simul in christo significat & exprimit: & deum & hominem in una persona unit. **E**t semper christus consonat in una persona: quasi in una littera diuine glorie: & humane nature. **E**st autem semiuocalis: cuius sonus incipit ab **I.** & terminatur in **S.** quia eius dignitas incipit a diuinitate: & terminatur in inclinatione humanitatis assumptione. **E**t idem sonus permanset in hac littera & in syllaba conuincta: unde idem sonat. **x. i.** & syllaba. **q. i.** & **s.** copulata: quod idem est christus quod deus homo. **D**ictum est autem supra in iesu nomine. **q. i.** significat personam filii mediam in trinitate. **x.** autem ut uidetur dicit illam eandem personam in assumpta humanitate: & ipsam humanitatem in diuina persona cum multiplici dignitate. **V**ides ergo quod mirabili sacramento se osculatur. **I.** & **x.** & rome iuenerit dum christus nascitur: & tunc ipsa est. **xiii.** post. **i.** quia iesus saluator post duodenariam uocationem apostolorum consecrationem & sanctificationem a christo & expulsionem de iudaismo: per. **xiii.** paulum cui uiuere christus est: & qui christo crucifixus erat iesus predicat romano orbi: uel romane urbi: & per coepiscopum petrum in quo reperiatur. **i.** tanquam per pontificem summum rome consecrata est sedes unctio: in qua christi regia dignitas. **S**acerdotalis scintilla: uirtutis strenuitas: & prophetialis uentus continetur. **Q**uod quidem habuit romana ciuitas: per. **p. i.** per christi passionis conflictum. **Q**ui rome in sanctis martyribus multiplex portauit martyrium: post quod passioni martyris datum est. **O** rotundum quia corona coronauit siluestrem. **H**oc significat. **p. i.** cuius figura est baculus: habens. **o.** post se quia post baculum passionis martyris fuit datum. **o.** ut est dictum prius. **I**n cuius etiam signum in litteris nominis christi: post. **p.** sequitur. **c.** que significat resurrectionis triumphum. **S**ed attende quod. **C.** est. **o.** diminutiuum: quia dignitas pontificum in hac uita non est completa: donec. **C.** terminetur. **i.** per coronam glorie in littera. **o.** eterne uite: unde nec ipsa ecclesia regium festum aliter debet acceptare: nisi ut illius eterni regni signum & principium super has tres litteras per titulum superscriptionis: quia data pace per constantinum data sunt concilia: ubi uere iesus qui apparuerat sacerdos & pugil: & Rex se prophetam ministravit: dum per eos sanctorum patrum & doctorum eterne sapientie: eructauit archana procul faciens heretica figmenta. **N**unc de toto nomine christi faciatis triumphale vexillum super populum christianum: quia hoc nomen sicut materiale vexillum.

Est distinctum aduersantium: distinguuntur enim exercitus hostium per vexilla

Est imitatum comitantium. **T**ota enim populi comitatus debet sequi vexillum ducis

Est hortatum preliantium: quando enim preliantes uidetur procedere vexillum: & hostes profermere insequuntur strenue.

Est ostensuum triumphatum: quando aduersantes superatur: uexillum eorum deiicitur & culcatur: & triumphatum erigitur & exaltatur: sic uexillum crucis & xpi nomen

Distinguit castra xpiane militie

Couit & iungit membra ecclesie

Inducit & animat ad conflictu penitentie

Ostendit insignia perfecte uictorie.

Distinctionem huius nominis ostendit **Aposto. i. ad corinth. i.** Nos predicamus iesum crucifixum: uobis quidem scandalum: gentibus autem stultitia.

ipsis autem uocatis sanctis christum dei uirtutem & dei sapientiam. Unionem istius uexilli & nominis xpi ostendit: **ad Gal. ii. d. Xpo confixus sum cruci:** uiuio aut iam non ego: uiuit uero in me xps. & uideas qd uexillum unit populu duci: & inter se. Etio populus xpi est xpo crucifixo conformis: quia qui xpi sunt: carue suam crucifixerunt cu uitis & tōcupi scentiis. **Mortatione prelatiū ostendit ipse iesus p se. Qui uult inq̄t uenit post me &c. Ostensionem pfecte uictorie post uirtuosam pugnam ostendit Apost. ad Gal. ultimo. Mihi absit gloriam nisi in cruce domini nri iesu xpi. Cuius nomen xps iesus benedicatur in secula seculorum. Amen.**

Iesus in stella fulgidus

Ca.iii

Aluatore nato: in oriente stella mire claritatis apparuit: qd iesu patris splendore: & matris radiū gētibz nūciauit. Non. n. decen-
tiori signo corporali splēdor p̄is hūit reuelari: qui ē et̄na & sp̄ualis lux: q̄ corporali luce p̄fulgide stel-
le: q̄ ut lux i mūdū uenerat ad mūdū tenebras effu-
gādas. **Sed multo maioris splēdoris stella mēti-
bus eorū illuxit: que fecit eos intelligere cui**

In auro offerrent subiectiūā reuerentiam: tāq̄ regi

In thure adoratiōis latrā: tanq̄ deo

**In myrrha professionē sue redēptionis p suppliciu
mortis assupte. Sic ergo illustrati statū uenerunt
sequētes stelle ducatum**

Letanter

Festinatē

Reuerenter

Ita qd adiutorio nati pueri sup dromedarios aīalia
uelocia: lōgū uie spaciū in. xiii. diebus pegerūt: et
xiii. die ad scm puenientes p̄sepiū: iuenerūt sacram
uirginem matrem: & dei uerbū i assūpta natura:
& hūilē p̄cūbūt pedibus iesu pueri & uirgis ma-
tris affluēt offerūt: & admoniti p aliā uiam ad pro-
pria redeūt i fide firmati. **Hec enim dies triplici
decoratur miraculo**

Adoratione paruuli

Consecratione baptisui

Operatiōe miraculi.

De pmo refert euāgelista **matth. ii. qd dcm est ho-
die et̄ tricesimo aūo fuit xps a iōāne baptizatus: &
ibi maximū fuit mystetiū trinitatis: & post reuolu-
to āno hac eadē die ad nuptias mutauit dñs aquā
in uinum: & ibi māifestata fuit gl̄ia diuinitatis. Et
ista p̄figurauerūt magna mysteria: q̄ sūt i eccl̄ia scā**

cōpleta. **Nā cōuocatio magorū sūt uocationē ec-
clesie de gētibz: unde hodiernū festū p̄p̄e ē eccl̄e
sic festū qd hodie i tribus magis p̄ducta ē ad xpm
& i baptismo cōiūcta ē p̄ matrimoniū: & i miracu-
lo ē ipsa tota trāformata a sua aquositate īspida: i
sapidissimū sp̄osi gustū: & i eius amoris inebriati-
onē & feruidū uinū: unde hodie cātat: hodie cele-
sti sp̄oso cōiūcta ē &c. **Vbi cōtēplatiue eccl̄ia simul
cōprehēdit oīa: & i suā despōlationē trāformat: &
pp hoc p̄ multis aliis festis: q̄ quo ad xpm maiora
uidēt: qd gēta ē tot bñficiis rep̄ntatis i ea. **Hoc festū
solēnitare celebratis: m̄sonis antiphōis & sermo-
nibus ē dotatū. Et qd hoc festū māifestatio noiāt:
iō debes scire: qd natiuitas xpi eē nō debuit oībus
manifesta. **Primo ne īpeditum fuisset redēptionis.
bñficiū. i. ad **Corinth. ii. Si cognouisset nūq̄ dñm
gl̄ie crucifixisset &c. **Secdo ne diminutū fuisset fi-
dei meritū. iustitia. n. dei est p̄ fidē iesu xpi: ad **Ro-
iii. **Fides aut ē argumētū nō appētū &c: ad **Heb-
xi. **Tertio ne hūanitatis uentus uenisset. in dubiū.
Vnde **August. oñdit i ep̄la ad uolusianū. Si nullas
ex puulo i iuētutē imitaret etates: nullos cibos:
nullos capet sōnos: nōne op̄ionē cōfirmaret erro-
ris: nec hoīem ullū ullo modo suscepisse crederet.
Et uñ oīa mirabili faceret: auferret qd̄ misericor-
diū fecit. **Debit tñ aliquis māifestari electis secu-
dū ordinē sapie dei: q̄ uideret q̄si oīum electorū re-
p̄ntare p̄sonas: Etio oībus conditionibus hoīum
xps ihs puer ē māifestatus. **Nā pastores erat īl̄ reti-
ce: & magi gētiles: illi d̄ p̄p̄e: isti d̄ lōgiquo: utq̄
ad angularē lapidē currūt. **Est & alia diuersitas: nā
magi sapiētes & potētes: pastores simplices & ui-
les. **Māifestatus ē et̄ i magnis p̄coribus: In **Syme-
ne & **Anna iustis. **Etia uiris & mulieribus: p̄latis:
subditis: clericis: & plebeis: ut per hoc natus **Iesus
oñderet nullā cōditionē hoīum a sua salute exclu-
di. **Māifestatus ē et̄ cōuēiēti mō & ordie: scdm qd
cōgruebat cōditiōi p̄sonarū: & p̄figuratiōi futuro-
rum. **Nā pastores rep̄ntāt p̄mitias cōuersiōis iude-
orū: In qbus scdm apl̄ m. i. **Cor. nō multi nobiles:
nō multi potētes: sed q̄ īfirma sūt mūdi elegit de-
us. **Et qd apl̄ i electi ex iudeis facti sūt pastores pri-
mi eccl̄ie: ideo ualde cōgrue ipsa natiuitatis hora
& die: scā ē eis xpi nati ānūtiatio. **Et qd iudeis cō-
suetū erat fieri diuīa m̄sa p̄ angl̄os: uide ē legē ac-
ceperūt i dispositiōe angl̄orū: sicut d̄ **Act. vii. **Id-
circo p̄ angl̄os eis cōgrue nūtiat: qd ē firma fuit
qd angl̄s magni cōsiliū xps iesus in sua p̄sona īpl̄is
apl̄is erat euāgelizaturus seipsū. **Magi uero sapien-
tes & potētes: & et̄ malefici fuisset dicūt rep̄ntates
eccl̄iam de gētibz q̄ malefica erat p̄ ydolatriā: sa-
piēs p̄ astutiā ut malefaceret: & nō bñ: potēs p̄ or-
bis monarchiā: illustrata p̄ irradiationē stellarē p̄-
dicatiōis apl̄orū: tāq̄ de alto celo resp̄lētētē exteri-
us: & iuisibilē stellā fidei cōmouētē īfius: colla sub-
didit nato parunlo xpo: & similit̄ mūera obtulit.
**Sicut dicitur infra. **Et quia sicut dicit **Aug. i sermo-
ne de epiphania. **Erat abrahe in numerabilis pro-**

missa successio: sicut stelle celi. Ac per hoc nō carnis semine: sed fidei fecunditate generanda: ut celestis progenies ecclesie designaret in magis in ortu noui syderis. Excitant & geniti a xpo per fidem abrahe computantur in semine. Etia conditioni magorū hoc fuit cōgruū: quia assueti erāt in cōsideratōe stel lar. Et ut dicit Crisostomus. p. consueta eis dominus condescendit. ¶ Quia uero iusti & in spūalibus exercitati internis illustrationibus docent a deo. Idcirco non exterior opinio: sed interior inspiratio spūs scī senes iustos die quadagesimo symeonē & Anna fecit i templo xpm natum cognoscere: adorare: lau dare: & ei fide dignū testimoniū phibere. Quod conueniebat etiā figure. ¶ In his etiā figurat eccle sia contemplatiua: que in renouatione euangelici status p abundantem spūs sancti internū influxum honestate matura tanq senex: contemplatione iubilosa tanq cantans: illustratione luminosa tanq prophetas maxie de gladio transfixionis cordialis xpi iesu & uirginis matris: operatiōe uirtuosa: xpm ba iulans brachiis charitatis dei templum reformabit & letificabit: ita ut totius quasi eius status sit: quedā xpi pntatio & oblatio in templo celestis patrie deo pñ. Et tunc iterato cōplebit pphetia Aggei: q hu ius domus maior erit gloria q prioris: quia desideratus cūctis gentibus & maiori sanctitate desiderii se offerret sponse sue in templo ecclesie renouate. Et quia ille est status perfectionis: & prio quod aiale: deinde quod spūale est. Idcirco manifestatio magorū precedit pntationē xpi in templo. i. manifestatiōē factam in tēplo Symeonis & Anne. Quia etiam isti duo sunt signa perfecte conuersionis in deorum in fine temporum post plenitudinem gē tium: ad euangelicum statum. ¶ Quia uero de stella in qua magis fulgidus iesus apparuit nunc ē ser mo: uideamus q breui uerbo sue peregrinationis i sinuant cām & finem cum dicunt. Vidimus stellā eius in oriente: & uenimus adorare eū: ubi p causa. Proponunt prodigiosa uocationem: p sine suppo nunt obsequiosa deuotionē. Prīmū probat claritas illustrationis: cum dicit: uidimus &c. Secundum p bat pictas religionis: cū addit. Et uenimus adora re eum. ¶ Circa primum. s. prodigium uocationis ipforum.

Primo exponunt ueritatem inspirationis

Secundo nouitatem apparitionis

Tertio dignitatem generationis.

¶ Primum pbat sensus apprehendentis: quia im mutatio particularis: soli enim magi stellam aspe xerunt. Vnde leo papa: dedit aspicientibus intel lectum qui prestitit signum: Esa. xlviii. Reges uide bunt &c. Reges inquit uidebunt exteriori miraculo & consurgent concordēs deuotione: cōformes oblatione: & adorabunt uerbum in carne: deum in homine. ¶ Secundum probat modus appetitis: quia illustratio singularis: cum addit Stellam: hec enim stella quando uolebat qui eam regebat late bat & lucebat: stabat: & ibat: Matth. xx. Stella quam

uiderant in oriente antecedeat eos usq dū ueniē staret supra ubi erat puer.

In oriente apparuerat

In ciuitate latuerat

In uia antecedeat

Supra puerum residebat.

¶ Tertium probat situs orientis. Cum dicitur in oriente: quia origo supnalis. Et in hoc exprimi tur dignitas nascentis: Zacharie. vi. Ecce uir: oriens nomen eius. Luce primo. Vilitauit nos oriens &c. & Esa. Quis suscitabit ab oriente iustum, qui ē ascendit ab oriente. ps. lxxvii. Qui ascendit super ce lum celi ad orientem sicut. qui etiam uenturus ē ab oriente mystice: Matth. xxiii. Sicut fulgur exit ab oriente &c. Ideo nomine orientis notatur di gnitas eius cuius stella in oriente magis apparuit.

¶ Circa sacramentum huius apparitionis consi derare conuenit quadruplicem stellam in his bene dictis magis.

Ipsi enim stellam uidebant

Stellam habebant

Stellam credebant

Stellam querebant.

Stellam uidebant que est globus luminans uideli cet syclus nouitatis. Stellam habebant: que est radi us salutaris: uidelicet fides ueritatis. Stellam credebant que est fructus specularis: uidelicet uultus di uinitatis. Stellam querebāt: que est partus singula ris: uidelicet partus uirginitatis. ¶ Circa primam stellam considerare debemus appetis formam: cau sam & horam. Quantum ad formam differebat ab alijs.

Quidditate: quia elementaliter mixta

Quantitate: quia dimensionaliter pua

Qualitate: quia intercalariter uifa

Localitate: quia inaturaliter sita

Processionalitate: quia irregulariter mota.

¶ Nisi esset elementaliter mixta non esset in aere.

Nisi esset parua: non posset puerum figurare: quia cooperiret totam unam ciuitatem si eet de illis ma gnis que sunt in celo. ¶ Latebat etiam & lucebat uicissim: uñ intransibit ciuitatē latuit: exeuntibus patuit: ut humanū cōsiliū qrentibus dñm subtrahi figuraret: uel appetis stelle & pñcatis scripture du plex testimoniū magos letificaret: & ut i magorū si de iudeorū pñdiciā ofuderet. Nisi materialitē sita eet magos p uia nō dingeret: recē pcedēdo ad locū ubi puer erat Aug. Et plenū xpo obsequū tēpauit gra dū donec magos pducatur ad pueri obsequū pñuit: nō ipiū adduxit hospiciū irradiabat aplissimo lumine tēcta nati pfudit: sicq discessit: hec Aug. & Cris. Ste tit supra caput pueri: qñli diceret h ē: ut qā loquēdo mīrare nō posset stādo mōstrarer. Hoc uñ modico ui so de forma: quātū ad cām appetitis debes scire: q stelle que sunt in celo.

Habent distinguere tempora

Habent figurare naturalia.

habent influere in generatione et corruptione

istorum inferiorum. Sed nihil possunt super libere arbitrium. Sed ista stella ad nihil horum apparuit: sed solum ut saluatoris ortu uiam & locum ostenderet & lumen fidei ad statum credentium prefigureret. Quatum ad apparitionis horam: licet Crisostomus dicere omel. vi. super Matth. q. in forma pueri crucem in capite habentis magis apparuit & de nato puero: uiaq. instruxit: & q. per biennium apparuit ante natiuitatem: tamē hoc coiter ab aliis non tenetur. De hora quicquid sit de signo & modo nec Crisostomus affirmat sed recitat. Ideo tenet cōmuniter: q. hora natiuitatis apparuit: unde Augustinus. Eo nascente lux noua in terra est reuelata: quo moriente solis est claritas obscurata. Licet Augustinus in Sermone de ephya dicat q. fere ante biennium stella apparuit magis nescientibus quid significaret: quando natus est xpus notificatū ē eis q. eius esset ortus signū. Itaq. eius auctoritas in hac parte est dubia. Itē. Hieronymus i. Glo. Stella domini ce natiuitatis nūcia q. nūq. p. apparuit: sed ea tūc puer creauit & magis p. uia deputauit: q. pacto officio mox esse desuit. Nec tamē hora natalis est hora fatalis. Nascūt enim sub eodē cōstellatōis puncto. Difformes i. naturalibus: ut pfectus & mōstruosus in moralibus: ut electus & reprobis in artificialibus: ut hebes: & industrius in conditionibus: ut liber & seruus. Contra sub diuersa constellatione conformes: etiā ipe ptolomeus dicit. Iudicia que tibi trado sūt inter necessariū & cōtingē. Et in eodē. Astrologus nō dicere debet rem spāliter: sed u. r. sapiētis aia dominabit astris. Licet autē aliqui uocēt fatum id qd deus facit cōcurrētibus ōnibus causis i. regi mie uniuersi. Nullo tamē mō est dicēdum q. effectus fatalis sit aliqua influētia stelle ad coactionem uoluntatis humane. Et q. sic cōiter errātes appellant fatū. Ideo illud est nomē suspectū. Licet a Boetio sub pmo sensu sit sane acceptū. Et ideo dicit Augustinus. Quidā nō astroz cōstitutionē: sed ōium cōnexionē: scētiq. causaz deo sūmo tribuunt: quia ipam dei uoluntatē uel potestatē fatū appellant: te neāt sentētiā: sed corrigant linguā. Hec autē stella nullo mō dat occasionē erroris: q. puer iesus sit natus sub decreto stellarū sed magis ostēdit q. stlle sunt sub potestate eius unde Gregorius: dū nō puer ad stellā: sed stella ad puerū uenit: nō fatū pueri stella dici potest. Sed si dici liceat: illius stelle fatum his qui apparuit puer fuit. De hac stella potest fari illud qd dicitur. Numerog. xxiii. Oriēs stella ex iacob: unde etiā credūt aliqui hos reges doctrinam balaā secutos. Et ideo ad apparitionē stelle facile fuisse cōmotos ad natū iesum querēdū i. iudea. Ego autē magis estimo causā fuisse eoz aduentus eoz celeris irradiationē iesu uocātis eos ad se: sola gratuita sua misericordia. Circa secūdā stellā attēdēdum: q. magi excitati exteriori lumine: interiori illi strati sunt fide: & hec stella est quā hēbant quā pgebant. Ecc. quinto. Quasi stella matutina in medio

nebule: fides dicitur stella

Entitate pura

Venustate clara

Auctoritate firma

Est autem matutina: quia est uirtus prima fides est sperandarum rerum substantia id est fundametū & principiū. Hebreog. xi. Sed in medio nebule in statu miserie: speculū in enigmate inuoluta caligine ii. Pe. i. Quasi lucerna ardens i. caliginoso loco: donec dies illucescat & lucifer oriatur in cordibus uestris hec est dies glorie: & lucifer uisionis beate q. succedit fidei. Dicitur etiā luna lucens: dū non obtenebratur errore: nō obliquatur intentione: sed p. cit operans p. dilectionē. Hec lucet in diebus suis durante stadio uite presentis. Sed uidetur hodie uenisse clangor tertie tube. Apoc. viii. Tertius angelus tuba cecinit & cecidit de celo stella magna ardens tanq. facula: & cecidit in tertiā partē fluminū & fontes aquarū & nomē stelle dicitur absinthiū: & multi homines mortui sunt de aq. quia amare facte sunt. Attende q. tuba pmi angeli excitauit ad bellū contra seuitiā tyrānog: tuba secūdi contra perfidiam hereticorum tuba tertii contra fallatiam phoz: uidete ait. Apostolus ad col. ii. ne quis uos seducat p. pphā & inanē fallatiā. Mundana enim phia dicitur stella propter curiositatē intelligentie. Sed de celo cadit cū p. me ueritati non consentit: & de ueritate fidei experimētū querit. Cadit etiā quia a ueritate deficit: & multos uanitate decipit. Nomē autē stelle dicitur absinthiū & hoc uere illi qui gustauit ueram stellam fidei: qui firmus in christo iesu stat tanq. i. firmamento celi. Cuius absinthii amaritudine obtenebrescit sensus cognitio nis: refrigescit uirtus dilectionis: obstupefcit gustus deuotionis: quod satis cum dolore probamus in phis nostris. Cadit etiam in tertiam partem fluminum: quia quidam credentium ueritati catholice assentiunt humiliter. Quidam inquirunt studio se & fideliter. Quidam peruertunt maliciose & nequitius: quibus infectis turbatur ordo scientiarū quia scripturas peruertunt: siccatur orige gratiarū: quia a deo se auertunt: & ideo scaturit doctrina errorum eorum: quia magistros falsitatis se faciunt. Et ex hoc sequit q. multi moriunt in aquarū amaritudine: cadētes a charitate ruētes a ueritate obstinati i. fidelitate. Hec ē stella quam magi malefici hodie contemplantur que non ducit eos ad puerum iesum: sed ad absinthiosum infernum. Non solum autem ista stella est phia mundana: sed multo uerius dignitas prelatice: Que debet esse pura intentione in se & exemplaritate: ad proximū influens oratione & protectione per subsidiū fixa stabilitate & transformatione per exemplū. Hec cadit de celo in multis: quia intentio est simoniaca: cognitio ceca: instructio nulla: conuersatio feda: & uita tota a christo deiecta. Hec cadit i. tertiam partē fluminum. i. diuitiarū abyssū q. fluminibus cōparant pp. continuū dilapsū a pos-

essoribus suis. Non enim diuitias ecclesiasticas conuertunt ad duas ptes bonas. scilicet ad ampliandum diuinum cultum: & pauperum usum: propter quas dedit eas ecclesie deuotio fidelium: sed conuertunt eas in tertiam partem abusionis & malum trinarium. scilicet.

In fastuositate pompe

In carnalitate lasciuie

In distributionem parentele.

¶ Et quia sepe redditus ad hoc non sufficiunt: plebes subiectas spoliant: beneficia symoniace dispensant: iudicia & correctiones intorquent ad congregandas pecunias non ad conuertendas animas.

¶ O sidera erratica: & astra absinthiosa: utinam essetis fontes sine aqua amara: quia multo melius esset ecclesie: quod uobis deficeret temporalis substantia: quam si esset in christi contumeliam dispensata. Vere cecidistis de celo. id est de dignitatis folio: cecidit corona capitis uestri a sublimitate meriti: utinam sic cecidisset a regimine populi: uel uobis: quia peccastis non solum committendo in uestra persona: sed alios peruertendo exemplaritate mala. Sed heu ista stella dicitur magna ardens tanquam facula: quia magna est uestra potestas & sublimis dignitas: sed ardet in uobis ut facula radix omnium uitiorum cupiditas: uel abstulistis officia tyrannis: quia sepe aufertis pacem de terra: & facitis uos capita primum & de populosos plebis. Heccine est ista cura pastoralis ciuitates diuidere: ciues expellere: imo filios spoliare uis uenenatis & malignis consiliis? Sed heu nimis longus est iste planctus in destructione filie populi mei: dum iniquitas egreditur a senioribus qui populum regere uidebant. Hi sunt designati in tertia parte stellarum: quas draco traxit in terram: quia isti exclusi a numero sanctorum prelatorum qui sunt actiui sollicitudine populi: contemplatiui speculatione dei: sunt per suggestionem diaboli uenenatam miserabiliter deiectioni & facti sunt predones populi: & subiecti cleri. ¶ Similiter stella est religio sancta.

Fixa professione

Munda purgatione

Mota subiectione

Electa paupertate

Clara exemplaritate.

¶ O quam miserabiliter cecidit: quia in multis professio est fracta: conuersatio est feda. Obedientia parua uel nulla: immo sepe repugnat contumacia: paupertas miserabiliter prostrata: & exemplaritas deformata: in tertiam partem fluminum & fontium miserabiliter inabyssata: quia cum non habeant diuitias hereditarias a parentibus nec prebendas pingues in ecclesiasticis redditibus existimantes questum pietatem: habent mendicitatem insatiabilem: & in multis ac aliis spiritualibus uendendis officiis multam symoniacam labem: & uolunt esse pauperes nomine ad uanitatem glorie: sed nihil uolunt sentire de usu paupere in carnis austeritate. ¶ O quam mala est ista stella & quam absinthiosa: & quanta amaritudine repleuit tam aquas scripture quam predicationis sancte: quam er

aquas exemplaritatis uite sue. His enim modis aquas sepe accipimus in scripturis. Vere amare facte sunt & populi moriuntur: quia amarum est populus eos audire predicare magna & grandia & non facere minima & sepe ad questum pecunie predicationes & confessiones conuere: & de aliis pauperibus non curare. ¶ Hec enim illa cometa stella que significat mortem principis: quia corrupto statu sublimi: nihil uidetur populis remanere in ecclesia de uita christi. Vere coma istius stelle est quasi coma mulieris uane: immo ut meretricis. Molles cibo: molles & dissoluti exemplo molles cantes in omni suo consortio. Vere tales stelle non sunt munde in conspectu paruuli nostri iesu: immo sunt edypate: quia uerterunt ei dorsum & non faciem: & inter se & solem christum interposuerunt suam carnalitatem & obscuram uitam: & non recipiunt radios sue illustrationis: paupertatis humilitatis & continue crucifixionis: immo facti quasi gentiles & pagani: eis uersum est in stulticiam uerbum crucis. Dimittamus comam huius stelle quia nimis est meretricialiter capillata: utinam non adueniat spiritus zelotes & decaluet uerticem filiarum syon que ambulant extento collo & nutibus oculorum. Veremus sermonem nostrum ad stellam nostram paruulum iesum: qui est tertia stella: quam magi querebant: unde Glo. sup. Matthei. Noua stella noui hominem indicat. Stella est christus quam sequi debemus Apocalyp. ultimo. Ego sum radix & generans dauid stella splendida & matutina: glo. Huius mundi noctem illuminans: humanitas enim christi fuit lux huius mundi. Et ad Roma. iiii. Ego lux ueni in mundum. Sed heu homines de quibus dictum est supra magis dilexerunt tenebras: quam lucem. Nec mirum quia erant eorum mala opera: & omnis qui male agit odit lucem. Satis clare se male agere ostendit: dum reprehensionem & reprehensorem sustinere non possunt: sed strident dentibus in eum. Christus autem noster est stella: uelint nolint illi ab ipso parum illuminabuntur. Et dicitur radix per istuentiam: quia rami erecti in hac radice uiuificantur: & per hanc radicem ornantur.

Frondebis efficacis locutionis

Floribus redolentis conuersationis

Fecundat fructibus strenue operationis & degustationis suauis.

Hic autem iesus paruulus dicitur stella propter puritatem in nomine: in se fulgida propter claritatem refulgentem in alios: sed matutina propter nouitatem reformationis gratie. ¶ Hanc stellam debemus querere cum benedictis magis: & ex ipsa nobis proueniat multiplex radius: quo illustratur & perficitur totus mundus. De hoc dicit Apo. prime ad corinthios. Factus est nobis christus a deo sapientia & iustitia: sanctificatio & redemptio: ut a sapientia procedat radius illustrans: a iustitia informans: a sanctificatione expians: a redemptione liberans. ¶ Quarta est stella quam magi credebant. Querebant enim paruulum ie

sum quem credebant deum suum & propter hoc non offenduntur stabulo: non presepio non pāniculis paupertatis: non sollicitudine uirginis matris. Sed magis attendentes diuinitatis condescensionem: discunt

In paruulo profundam humilitatem

In pāniculis amabilem paupertatem

In presepio carnis austeritatem

In stabulo abiicere pompositatem

In sanctissima uirgine imitari eius inuolabilem puritatem.

¶ Sic isti magi per aliam uiam redeunt in regionem suam. Non magi: sed christiani. Non reges pōposi: sed humiles christi discipuli. Non uacantes lasciuie: sed mundicie. Non spoliantes tyranni: sed elemosynarii euangelici. non querentes pōpā mundi sed regnum celi.

¶ O felix fulgor qui sic eos illustrauit: ut nihil querentes. non dubitantes. non disputantes: non cauillantes: solo sōno a deo amoniti: facti sunt obedientes humiliter & subiecti.

unde. **Crisostomus.** Intuere inquit magorum fidē: qualiter non scandalizati sunt in seipis: dicentes.

Si magnus est puer hic: que necessitas fuge est: & occulte recessionis: hoc enim est uere fidei. non que

re re causas eorum que uere precipiuntur: sed suade ri solum ab eis. Et iterum dicit. **Crisostomus.** Cum

autem reuerſi fuissent: manserunt colentes deū & p̄dicantes. m̄t̄os erudierūt: deinde cū thomas iuisset

ad prouinciā illam: adiuncti sunt ei & baptizati. facti sunt adiutores predicationis eius: uere ergo

puer iesus fuit eis fulgidus plus in stella fidei. q̄ in stella signi: licet utroque fulgore clarus.

¶ Quia uero hodierna solemnitās a stella dicitur epiphania. ab epy. quod est supra: & phanos apparitio: seu ma

nifestatio. Theophania dicitur a theos q̄ est deus. & phanos apparitio: quasi adeo facta manifestatio.

quia trinitas apparuisse dicitur in baptismo in extrinseco signo.

¶ Quia etiam dicitur bethphania in tertio miraculo a beth q̄ est domus: & phanos ma

nifestatio: quia in domo nuptiarum manifestatus est in operationis miraculo.

Et sic ex omnibus causis huius festiuitatis. apparitionis. manifestationis. nomen accepit: ideo tibi quadruplicem apparitionem collige ex scripturis que in his magis uirtuose refulget

Prima est apparitio representationis corporalis: ex stelle significatione: que fit per sensibile signū.

Secunda spiritualis reuelationis. ex interna inspiratione: que est eruditua per formalem uisū.

Tertia personalis incarnationis: que est executiua per uisibilem uerbum.

Quarta supernalis intuitionis: que est beatificatiua per trinitatis obiectum. Et omnes istas habuerunt isti benedicti magi.

Quia

Primam in stelle fulgore

Secundam in fidei claritate

Tertiam in iesu inuentione

Quarta gaudent hodie in eterna fruitione

Et licet uideatur tibi hoc repeti quod dictum est

supra: tamen sub alio & deuoto sapore si attendas modos quibus deus nostre sensibilitati condescendit in symbolicis signis: siue apparitionibus extrinsecis nostre cecitati: & reuelationibus internis nostre difficultati ad bonum in exemplis sue humanitatis nostram miseriam excludit in obiecto beatificę trinitatis: unde ad stellam magorum possunt adduci apparitiones extrinsece ueteris testamenti.

¶ Si autem enim hec stella suum officium habuit solū ad christum ducere. Sic & omnes ille ueteris testamenti apparitiones extrinsece: ad hanc ordinabantur & ad hanc adducte si recte intelligatur in qua apparuit uerbum in carne: unde tam benedictis magis q̄ omnibus patribus antiquis potest dici illud leuitici nono.

Hodie apparebit nobis deus. q. d. respōdens anxietati sanctorum patrum: qui querebant in carne uerbum.

Respondens etiam interrogationibus sanctorum magorū: qui itinerantes. xiii. diebus dicebant & querebant ubi est et cetera.

Multipharie multisq̄ modis deus loquens olim patribus in prophetis & mysticis signis: & nobis magis iā xii. diebus factum est extrinsecum signum.

Sed hodie aufertur uobis lassitudo inquisitionis: quia ent uestra peregrinatio determinata: dabitur certitudo inquisitionis: quia apparebit incarnatio presentata: offertur plenitudo consolationis: quia erit letitia cōsummata quo ad iter presens: quia hodie apparebit rex regum & dominus dominantium: amore nostri factus paruulus in medio animalium.

Discurre per figuras & inuoca patriarchas & prophetas. Veni moyses & uide rubum incombustum immo latētem matre uirginitatem: in paruulo & carne penale fulgentem diuinitatem: & p̄ alios similes i scriptura.

¶ Ex secunda reuelatione: tam illustrationis fidei: q̄ amonitionis in somno per imaginariā uisionē: debes intelligere q̄ dū sumus in uia: cōmūne non fit nobis reuelatio sine forma imaginaria: sed anima ibi non sistit: sed refert ad intelligibilia maxime: quando ad hoc fiunt: quia spiritus factus: uel per se uel per angelos format nostram imaginem illustrat cum sibi placet ad intelligentiarum rationem.

Alioquin si anima ibi sistit accipit occasionē erroris. Vnde Sanctus daniel uidēs imaginarie q̄ uolebat ibi sistere & per se non poterat intelligere: diu ieiunauit & fleuit & pro claro intellectu orauit: propt̄ quod angelus superior dixit inferiori: q̄ faceret eum intelligere uisionem: Intelligentia enī opus est in uisione: & in re dubia nullo modo credēdū uisioni imaginarie: nisi ex ipsa formaretur intellectio clara.

Et hec est causa quare taliter uidentes sepe p̄ferūt falsa licet uideat uera q̄ licet hēant adeo uisū nō hēnt intellectu: sed exponūt sepe p̄ p̄p̄m sensū.

Est tñ iste modus cōis i p̄mis cōsolationibus quas deus facit aīe. Et inuenimus i ueteri testamēto quod istud fecit destinādo ad prophandū: illustrādo eorum intelligentias: sicut de sumuele p̄mi.

Re. iii. & Nume. xii. Si quis fuerit p̄phā inf̄ uos: per uisionē & sōnia appebo ei. Et iā ad sublimādū & gu-

bernandum fit uisio: sicut. **iii. Re. iii.** apparuit dominus per somnum salomoni. Etiam confirmatio ad sequendam diuinam uoluntatem per rectitudinem consue: unde & sic apparuit Ioseph: **Matth. i.** Omnia istarum apparitionum finis est apparitio tertia: scilicet xpi incarnatio prentata: ut iam nobis sufficiat uerbum dei per in assumpta carne uisibili pro omni uisione & per omnibus primis uisionibus.

Ad illustrandum prophetantes

Ad informandum presidentes

Ad rectificandum errantes.

Sufficit una apparitio que est apparitio longa: magna: clara: plena: & perfecta. Et hoc habentibus oculos mentis irradiatos a xpo sole: & ab eius interna inspiratione. Hec est sacra scriptura que nobis est per xpm iesum reuelata quando ipsum uerbum patris apparuit in tunica passibilitatis ad exemplandum statum natorum. Apparuit enim gratia saluatoris nostri dei omnibus hominibus erudiens nos: ad titulum. **ii.** Et sic apparuit reuelauit scripturam: quia gratia & ueritas per iesum facta est: unde & in huius signum uelum templi scissum est. Item quando apparuit in stola immortalitatis resurgens a mortuis ad premonstrandum statum beatorum. Unde & in die resurrectionis apparens discipulis insuflauit & dedit eis spiritum sanctum ut intelligerent scripturas: & **Ac. i.** prouit seipsum uiuum in multis argumentis per dies. **xl.** apparens eis & loquens de regno dei. Tertio enim consumabit & clarificabit omnes istas apparitiones: cum appebit in gloria maiestatis ad iudicandum singulorum merita. Et ideo nullus debet iudicare: quousque ueniat dominus qui illuminabit abscondita tenebrarum. Tunc enim apparebit signum filii hominis in celo: **Matth. xxiii.** Nulla ergo apparitio est de cetero desideranda nisi intueri xpm iesum: & hunc crucifixum. Et de quarta apparitione que est essentialis intuitio in obiecto trinitatis non est presumendum aliquid dicere nisi quod est contentum in scriptura sacra. Sufficit nobis quod illa apparitio est.

Perhenerit uiuificatiua

Feliciter quietatiua

Sublimiter deificatiua

Et ita tradit nobis scriptura. Nam de primo ad **Colo. iii.** uita nostra abscondita est cum xpo in deo: cum autem xps apparuerit uita nostra: tunc & uos apparebitis cum ipso in gloria. Et ideo dum peregrinamur in fide: sufficit nobis gloriari in spe. De **ii. in ps. xvi.** Ego autem in iustitia apparebo conspectui tuo: satiabor cum apparuerit gloria tua. Quid plus queris quando diuino conspectui presentaberis: & tibi promittitur plena & uera satietas in uisione maiestatis? Noli plus scrutari fantastitas uisiones: quia scrutator maiestatis opprimetur a gloria. De **iii. pme. lo. iii.** Chastissimi modo filii dei sumus sed nondum apparuit quid erimus. Scimus autem quoniam cum apparuerit filius ei erimus quoniam uidebimus eum sicuti est. Et omnis qui habet spem hanc ea sanctificat se sicut & ille sanctus est. Hec ergo est

illa stella & illa apparitio clara que magos duxit ad xpm: quia sacra scriptura splendida & certa tres personas nostre mentis plene illustratas ducit.

Ad xpi exemplum

Ad xpi uerum

Ad xpi summum bonum.

Secundum quod ipse dicit. Ego sum uia ueritas & uita: & qui ab hac deuiat ad herodem. id est ad humanam rationem: que gloriatur in pelle sensibilis explorati perdit fulgorem stelle quem sibi presterat intellectus scripture: de quibus stellis erraticis satis dictum est supra. Sit ergo benedictus iesus.

Nostra exterior illustratio in exemplo

Mentis nostre illuminatio in luce gratie

Nostra continua uisio in conspectu crucis sue

Nostra felix expectatio in amplexu beatitudinis sue.

In qua benedicti magi nunc in eterno regno: sicut stellam sue beatitudinis non in presepio: sed in sinu paterno ipsum feliciter intuentur.

Iesus magis monstratus. Cap. iiii.

Sacramentum uocationis nostre in his benedictis magis diuina pietas ingerit animum oculorum cordis nostri. Manifestatus est enim ut dicit **Aug.** in sermone de ephra in ipsis cunabulis infantie sue puer iesus his qui prope: & his qui longe erant iudeis in pastore: propinquitatem. Gentibus in magos: longinquitate. Nec illis doctis. Nec istis iustis. Hi ergo beati reges nostre iustificationis & uocationis figura suo facto nos incitant & excitant ut iesum puerum adoremus: & istorum benedictorum regum imitemur exempla. Reddit autem nobis istos admirabiles & imitabiles: ac reuera uenerabiles.

Labor itinerationis

Ausus confessionis

Actus subiectionis

Munus oblationis

Gressus reuersionis.

Attende ergo quod a labore itineris non retardauit istos beatos magos longitudo uiarum: quia de extremis terre finibus uenerunt ad xpm: uel saltem de longinqua regione non eos retraxit.

Difficultas temporum: quia in hyeme

Non multitudo expensarum: quas oportuit facere

Non teneritudo complexionum: quia erat delicate persone

Non periculum personarum: quia eis poterant fieri multe insidie: sed attendit eos.

Fidei feruor

Spei uigor

Charitatis ardor

Extrinseci luminis splendor

Interior illustratio radiosior.

Ut nec ad temporis momentum potuerint uel timore persone: uel amore patrie: uel negligencia seu desidia aliqua retardari: quin statim currebant ad uidentium paruulum: quem didicerant celo teste in natum. Erubescite miser christiane: non imitari beatorum magorum exemplum saltim postquam paruulus

tuus iesus: iam nō una stella: sed mille milibus miraculis sanctorum exemplis martyrum uictoriis tuā pigritiam excitat & tuā cecitatem illustrat: precipue quia iā stabulū mutauit in celi palatium: presepiū in regis solium: uirginis gremiū in patris sinū: paruulitatem in maiestatem: panniculos & fasciā in gloriosam stolā: lachrymas & uagitus in celi cōcentus: mutitatem infatigabilem in locutionē paternē substantie. Societatem bestiarū in exercitū angelorū. Vere pie timeas ad dexterā patris iam sedentē: quē herodes pertimuit matris ubera labētē. Saltē patefacta gloria te debet attrahere: si nō uis benedictos magos ad adorandā infantiam sociare. Sed dicite benedicti magi dicite ad meā negligentiam excitandā: ad meam inertiam roborandā: & ad meam affectionem ifor mandam

Quis uos mouit oīa sic cito relinquere?

Quis uos adiuuit tā celeriter curere?

Quis uos direxit in tā longo itinere?

Quis uos confortauit in sustinēdo labore?

Audi ergo beatos magos respondentes & diligenter attende: & tu fac similiter. Nostra peregrinatio inquit.

Habuit uestigiū inderiuabile: quia stella precessit.

Habuit solatiū infatigabile: quia nobiscū fuit

Habuit desiderium inestimabile quia in domum introductus.

Habuit stipendium indefectibile quia ad eū duxit:

Omnes sequimini uiriliter. Quia nos habuimus quasi figuram: uos ueritatem expressam. Nos precessit stelle fulgor: uos xpī cōuersationis splendor. Nos associauit solatiū stelle: uos cōminutio christi persone. Nostrū desiderium inflāmauit iesus paruulus: uesterū iā transformat iesus gloriosus. Strella nos introduxit in stabulū ubi erat cū uirgine mēte deus isans: xpī uos introducit in celū: ubi ipse ē eterniter in dextera dei patris regnās. Quare ergo nō curitis: quia ipse iesus exultauit: ut gigas ad currēdā uia. Vide uestigiū inderiuabile: uide xpī cōuersationem: ferrata ē uia nō equorū passibus: sed benedicti iesu pedibus & manibus clauatis in ligno crucis. Nō potestis deniare: quia quattuor crucis brachia mūdi sperā includūt. Secure uos ad sequelā inuitat. d. Mat. iiii. uenite post me. Ego sū uia: ego lux ego ostium

Via deducit

Lux perducit

Ostium introducit.

Ecce christus dicit. Discite a me. Beatus Petrus dicit: ut sequamini uestigia eius. Iob consensit. Vestigia eius secutus ē pes meus. Quid ad hec mōdebimur fratres: uel quā excusationē hēre poterimus. Nā non te christus inuitat ad faciēdū miracula: sed ad eius sequēdā uestigia & ad ruminandā & āplexandā crucis sue opprobria. Luce. ix. Si quis uult uenire post me abneget semetipsū: & tollat crucē suā & sequatur me. Hec ē myrtha quā portauerūt benedicti magi: & offerunt xpō: quia mortificationem

christi in suo corpore circūferunt. Secundo habet solatiū infatigabile: uidelicet xpī consolationē & cōcensationē. Mat. ultimo. Ecce ego uobiscum sū usque ad cōsumationē seculi. Et iterū uenite ad me oēs qui laboratis & onerati estis: & ego reficiam uos. Ego. n. sum cibus & potus. Ego baculus: ego iumentū: ego uirga.

Cibus conformationis. Io. vi. Caro mea uere ē cibus & sanguis meus &c.

Potus delectationis. ibidem

Baculus sustentationis

Virga consolationis.

Virga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt.

Iacob in baculo isto transiit iordanē. Gen. xxxii.

Quod si uulneratus es aut infirmus: ipse ē iumentum supportationis. In ps. i. Vt iumentū factus sum apud te &c. Super hoc iumentū samaritanus ipso iit sautiātū. Nulla ē ergo excusatio si non sequeris ex quo benedictus iesus te sua supportatione & solatio continue reficere pmittit. Hoc autem tale solatiū non uendit: nō prestat uel cōmutat: sed gratuite donat ipso dicente. Si quis sitit ueniat ad me & bibat: & qui uult accipiat aquā uitę gratis. Tertio habet desiderium inestimabile: regni cōsiderationē. ps. Quēadmodū desiderat ceruus ad fontes aquarū &c. Desiderat ceruus fontē: cecus lucē: afflictus pacē: eger sanitatem: esuriens cibum: perditans portū: & omnis natura finē proprium. Super omnia uero desiderat anima sancta deum. Augu. Fecisti nos domine a te &c. Est enim omnium desideriorum nostrorū finis: quia dilectus & desiderabilis totus: cui desiderio mens deuota.

Infatigabiliter currit

Indeclinabiliter recedit

Inextimabiliter proficit.

Ambrosius de uirginitate. Omnia nobis christus ē. Si uulnus curare desideras medicus ē. Si febribus estuaris fons ē. Si iniquitate grauaris iustitia est. Si auxilio indiges uirtus est. Si celum desideras uia ē. Si mortē times uita ē. Si tenebras fugis lux ē. Si cibū queris alimentū ē. Gustate ergo & uidete quoniam suauis est dominus. Quarto habet stipendium indefectibile: uidelicet premiū cōsumatū. ps. Euntes ibant & flebāt mittentes semina sua. Venientes autē uenient cū exultatione portātes manipulos suos. Manipuli qui seminantur in lachrymis meritorū: colliguntur in premiis gaudiorum. Sunt autē isti manipuli

Laus continua

Letitia perpetua

Gaudium de uisione dei

Fruitio summi boni

Cognitio uniuersi

Pax absque cōturbatione omnis mali.

Esaie. li. Qui redempti sunt a domino reuertētur: & uenient in syon laudantes: & letitia sempiterna super capita eorū: gaudium & exultationem ob tinebunt: & fugiet dolor & gemitus. Sic ergo

neniunt benedicti magi nec in labore deficiunt: do nec ueniunt ad uidendum paruulū natum. ¶ Secundo principaliter reddit eos imitabilis ausus confessionis. Non enim timuerunt in pñtia regis iniqui confiteri dignitatem regalem nati pueri in terra aliena: quoniam herodiana furia qui sentiebant se tyrannicum regem & usurpatione non successione regnare. **O** beati magi prius christi confessores q̄ cōtemplatores. **An** nescitis q̄ qui confitetur regem in alterius regno: regnanti facit iniuriam? **An** creditis q̄ uobis parcat crudelis herodes qui nec filiis propriis pepercit: sed plures trucidauit ex eis? **Qui** etiam in paruulis innocentibus nephanda crudelitatem & diabolica operatione lac uberum cum puerorum sanguine miscuit. **Sed** puto q̄ magi beati iam illustrati a paruulo quem nondum uidistis. iā cū apostolo eius paulo alligari & mori parati essetis in hierusalem pro nomine domini nostri iesu christi. **Sed** audi magorum nostrorum infusam sapientiam. **Veniunt** & inquirunt: querunt & dicunt: ubi est qui natus est rex iudeorum? **Vidimus** stellam in oriente: & uenimus adorare eum. **Audi** ergo q̄ aliud dicunt: & aliud querunt: aliud scrutantur: aliud confitentur. **Nā** quattuor profitentur: & unum solū inquirūt: pñtentur enim

Recentē natiuitatē: quia natus est
Antiquā auctoritatē: q̄ rex iudeorum
Prodigiū nouitatē: q̄ uidimus stellam &c.
Deliberatā uolūtātē: q̄ uenimus &c.
Immo & si subtiliter penses nati diuinitatem. **Si** enim rex a regendo dicit: nullus proprie rex nascitur: nisi per quem dum nascitur regnū regitur. **Hoc** autem solum conuenit illi benedicto iesu qui ab instanti natiuitatis sue sciuit & potuit administrare regnum creature uniuerse. **Quis** est ait **Augustinus** rex: tam paruus: tam magnus: nondum in terris loquitur: & in celis edicta proponens qui in alto fulget: & in humili latet. **Certe** ipse est rex regum: & dominus dominantium. **Et** ideo magi in ipso fidentes non uerentur ante faciem regis iniqui confiteri eius regiam dignitatem: de supradictis non querunt: unum solum querunt humilitatis presepio & nati paruuli in carne locum: cum dicunt: ubi est. **Non** autem querūt ubi illius qui propter nos alicubi factus ē. **Et** ideo occurramus benedictē magorum questionē: & annunciemus eis de paruulo iesu quem querunt domino nostro deo: quia in mltiplici ubi ipsum inuenimus: in diebus peregrinationis sue: & in glorificatione assumpte nature. **Inuenimus** enim eū

In carnatū in utero

Inclinatū in presepio

Peregrinantem in mūdo

Tñphantem in ligno

Quiescentem in sepulchro

Presidentem in celo.

Iuxta sex differentias ubi secundū locum: sed nunc benedictis regibus quadruplex ubi conferamus

Ubi uestibulū carnis

Ubi patibulum crucis

Ubi pretorium iudicis

Ubi palatium principis

In uestibulo carnis est dispensatorum doctrinarum

In patibulo crucis propitiatorium offensarum

In pretorio iudicis auditorium causarum

In palatio principis prōptuarium delictorum.

O beati magi uultis uidere primum ubi. i. uestibulum carnis in quo uerbum carne uestitum est i uero uirginis. **Hec** est tunica inconsutis desuper contexta per totum: quia eius uita tota est exemplaris.

Hec est corrigia insolubilis quia eius unionis ligatura inexplicabilis. **In** hoc ubi est dispensatorum doctrinarum: quia in sue natiuitatis exordio docuit factū quod postea erat docturus uerbo: docuit inquam

Humilitatem: q̄ in stabulo

Charitatē: q̄. i. in medio animalū

Austeritatē: q̄ in presepio

Paupertatē: q̄ sine hospitio.

Audi lectorem humilitatis. **lacet** in stabulo: qui fulget in celo. **Iam** clamat factū illud **Mat. xi.** **Discite** a me &c. **Hæc** scolas querebant discipuli. d. **Rabbi** ubi habitas? ut humiles humilem sequerentur. **In** intellectu igitur prudentia ē: ut ubi maiestas se exinaniiuit: uermiculus nō intumescat: puer. xi. ubi subbia: ibi cōtumelia: ubi at humilitas ibi ē sapiētia. **Audi** lectionem charitatis. **lacet** in medio inter bouem & asinum: populum gentilem & iudaicum: utrūq̄ uocans & saluās. **Quod** ergo nō fecit: post ea docuit **Mat. xiii.** ubi duo uel tres &c. **Hec** at cōgregatio tūc ē i eius noīe cū ē ueritas pfectiois: affectiois: dilectionis: & cōpassionis. **Eccē** igit xps in medio

Non superius cum elatis

Non inferius cū simulatis

Non a dextris cū adulatoribus

Non a sinistris cū detractoribus

Non retro cū insidiatoribus & inuentibus

Non ante cum aperte impugnantibus & psequen-
tibus.

Audite lectionem austeritatis. **lacet** in presepio in duris stramentis: in uilibus pannis: non sicut i domibus regū: & quod peius dericorū: & quod horribilius est religiosorum: qui mollibus uestiuntur. **Mat. xi.** **Induebatur** diues epulo: purpura: & bysso **luce. xvi.** **Sic** & dormiūt optimates capita populorū in lectis eburneis & in lectis suis lasciuunt in mollibus culcitris & uariis coopertoriis. **Amos. vi.** xpo autē sufficit presepiū cum feno. **Frustra** autem promultis clamat nunc factū illud **Ioan. xii.** **Qui** mihi ministrat me sequatur & ubi ego sum: illic & minister meus erit. **Quid** est ait **Augustinus** me sequatur nisi me imitetur. **Sed** audite similem lectionem paupertatis que satis concluditur ex premis-
sis. **lacet** in presepio sine hospitio. **Sicut** postea fuit

peregrinus in mundo. **Mat. viii.** uulpes foueas habent: & uolucres celi nidos: filius autē hominis nō habet ubi caput suū reclinet. **Glo.** Cū ita sim pauper nec hospiciū quod sit meum habeam: nec inuenio pauperem iesum unq̄ fecisse huius paupertatis decipulā: ut iuxta se procuratorem haberet q̄ defenderet proprietatē loci: cuius iesus haberet necessariū usum. **Sed** sicut uerus pauper nihil in terra possidens uoluit ab omni loco libere posse expelli. **Vnde** & herodes eū fugauit etiam a toto igno: nazarei uoluerunt eū precipitare in proprie originis solo: unde & ab ipsis fugit: scribe & pharisei cū lapidibus eum expulerūt de tēplo: finaliter in crucis patibulo expulsus fuit de mundo hic & discipulos docuit. **d.** Si uos persecuti fuerint in unam ciuitatē fugite in aliam. **Non** sic impii: non sic. **Non** enim parat fugam: sed uindictam: & non solum fugientes: sed iuste eos de suis excessibus arguentes sustinere non possunt: immo etiam ad primū uerbum statim ostendunt ei dentes caninos: & mordent: & lacerant famā eius. **Et** ideo bone iesu i hac tua paupertatis doctrina paucos auditores habes: pauciores professores: paucissimos obseruatores: loqueris enim eis lingua barbara: quā nō cepit eorum imitationis sequela: & ideo qui uidebant te: foris expulsū: & rerū proprietate priuatum: fugerunt a te. **p̄me** ad **Cor. i.** ubi sapiens: ubi scriba: ubi conglutinatō huius seculi? **Nunq̄** in scholis paruuli xpi docentis. **Nequaquā** domine immo omnes declinauerunt simul inutiles facti sūt: non est qui faciat bonum: non est usq̄ ad unum. **Tertiū** ubi sunt principes gentium: & qui dominātur sup̄ bestias que sunt super terrā. **Qui** in auibus celi ludunt qui argentū thesaurizant: & aurū in quo cōfidunt homines: & non ē finis acquisitionis eorum. **Qui** argentum fabricant & solliciti sunt: nec est inuentio operum illorū. **Exterminati** sunt & ad inferos descenderunt. **Fugite** illud ubi benedicti reges: quia ibi ē habitatio inimicorū paruuli regis iesu. **Sed** ad ubi paruuli iesu uos ducit stella clara quam uidistis in oriente: que p̄cedet uos usq̄ dū ueniēs stabit supra ubi ē puer: hec est sapientia eterni uerbi q̄ stat supra sequētes ubi sūt paruulitatis. **Supra** sequentes ubi humilitatis & paupertatis prescripte. **Stat** inquam supra illustrando intellectum: inflammando affectum: dulcorando & reficiendo totum animū. **Roborando** affectum extrinsecum: repellēdo hostis maligni incursum: procul ergo a christi pauperibus diffidentia omnis abscedat: quia edent pauperes: & saturabuntur: & laudabunt dominū q̄ requirunt eum. **Secundum** ubi de quo respondeamus sanctis magis interrogantibus est patibulū crucis: ubi passer. i. actiuus iuenit sibi domū firmatā: & turtur. i. contēplatiuus nidum securitatis ubi reponat pullos suos. i. conceptus & opera charitatis. **Ibi** turris. i. castrum: ibi specula. i. presidium. **Ibi** colliduntur exercitus hostium. **Iudic. v.** ubi collisi sunt curus & hostium suffocatus ē exercitus: ibi

narrantur iustitie domini. **Iustitie** inquam domini: quia ibi ē iustitarius pro nobis dominus iesus: factus pro nobis peccator magnus: quia omnium peccatis punitus. **Quia** si in uiridi ligno hoc faciunt pro peccatis alienis: in arido quid fiet pro peccatis propriis. **Vere** maximum & precipuum argumentum iustitie domini est: quando proprio filio non peccit amarus pater quando tradidit eum in tam terribilem mortē: ex quo se uoluit operire nostrorum reatibus peccatorum: uere pellicule edorum similitudinem maioris expresserant: quia ex quo pellem peccatorum ade quantū ad soluendū reatum uoluit induere: oportuit eum penam mortis exoluere. **Ibi** ergo pro christo narrantur iustitie domini.

Sed re uera nobis longius & iocundius narrantur misericordie domini: quia ex iustitia quam recepit nobis misericordiam exhibuit. **Vbi** sunt ait p̄pheta misericordie tue antequē domine? **Certe** ubi est propitiatorium offensarum: & ubi manat profuū gratiarum. **Ibi** ergo sunt misericordie tue domine iesu: ab antiquis patribus repromissē: ubi te uideo affixum pedibus suspendētē executiōem sententie: extensum manibus uocantem ad cōuersiōnem p̄niē: inclinato capite offerentem remissionē offense. **Aperto** latere inuitatē ad receptionē gratie uide ergo misericordiā suspendētē sententiā: unde fixis pedibus stat: non ad executionē sententie p̄cedit: sustinet: dissimulat: expectat: non irascitur per singulos dies. **Sap. xi.** Misereis omnium domine quoniam tua sunt: omnia potes: & dissimulas peccata hominū propter penitentiā. **Et** re uera misericordie domini: quia nō sumus confūpti. **Tren. iiii.** **Et** miror si hoc in se quilibet non miratur. **Et** tamē sepe

Ipso sustinente peccata multiplicantur

Ipso dissimulante aggrauantur

Ipso ē expectante animi iduratur.

Et enim quia non cito profertur contra malos sententia: absq̄ nullo timore filii hominum perpetrāt mala. **Eccle. viii.** **Sed** secundū duntiam cordis ipso rum: & cor ipenitens thesaurizat sibi irā in die ire: & reuelationis iusti iudicii dei. **Ad Roma. ii.** **Vide** etiam misericordiam uocantem ad penitentiā. **Ex** tēdit manus suas ut uocet & trahat: inspirat: predicat: & flagellat ut cōuertaris & cōfitearis. **An** ignoras: quia benignitas dei ad penitentiā te adducit? **ad Ro. ii.** **Ad** uos igitur o ingrati scelesti: & obstinati est uox ista crucifixi horrenda. **puer. i.** **Vocaui** & renuistis: extēdi manū meā & non fuit qui aspiceret. **Despexistis** omne consiliū meū: & increpationes meas neglexistis. **Ego** quoq̄ in interitu uestri ridebo: & subſānabo cum uobis id quod timebatis aduenerit. **Vide** ergo misericordiam remittentē offensas: caput inclinat: quia paratus peccatū remittere: ad osculū recipere: pacem offerre. **Hiere. iiii.** **Tu** autem fornicata es cum amatoribus multis: sed reuere ad me dicit dominus. **Sed** de multis uerum est quod dicit idem **Hiere. v.** Indurauē

runt faciem suam super petram: & noluerunt reuerti. Vide etiam misericordiam offerentem gratiam. Stat aperto latere unde fluxit sanguis redemptionis & aqua ablutionis: unde fluxit regeneratio & refectio. **Ones** ergo sitientes uenite ad aquas: & qui non habetis argentum: properate emite & comedite. Venite emite absque argento: & absque ulla commutatione uinum & lac &c. **Que** dicuntur **Esa. lv.** Sed heu quidam dereliquerunt hunc fontem aque uiue: & forderunt sibi cisternas dissipatas. i. concupiscentias suas animas dissipantes. Sicut conueniunt dominus per **Hiere.** Et ideo ueniet tempus quando ipsi clamabunt cum diuine epulone: lingua nostra siti aruit. Sed qui obturant aures suas ne audiant christum pauperem clamantem in ligno: clamabit & ipse: & non exaudietur in gehenne supplicio. **Vbi** sunt ergo misericordie tue antike domine.

Certe cruci affixe

In cruce extense

Per crucem inclinate

Et de latere benedicti iesu

Afluente reducte.

Propter hec cantat sponsa in canticis. Indica mihi quem diligit anima mea ubi pascas in cena per sacramentum: ubi cubes in meridie pene per acerbum supplicium. Et exprimit sponsa huius ubi desideria et ubi abundauit delictum superabundet & gratia. **Rom. v.** Ad cor ergo reuerte anima mea. Et ut dicitur **Baruch. iii.** Disce in patibulo crucis & titulo crucifixi iesu: ubi sit prudentia: ubi sit uirtus: ubi sit intellectus: ut scias simul ubi sit longitudo uite & uictus ubi lumen oculorum & pax. Tertium & quartum ubi. scilicet pretorii iudicis & palatii principis in tractatu iudicii & regni infra dicitur. Sic ergo benedicti magi querentes ubi nascetur & nati pueri confitentur multiplicem titulum dignitatis. Terrio reddit eos nobis comedabiles actus subiectionis: unde dicitur quod bethleem uenerunt: domum intrauerunt: humiliter procederunt: fideliter adorauerunt. O sapientes magi quid facitis: in fascia puerum adorantes. Adoramus inquit & sapienter fecimus. Sic enim Profitemur diuinitatem Reueremur dignitatem Reprehendimus conformitatem Imploramus pietatem Committimus nostram fragilitatem. Primo profitemur diuinitatem in assumente uerbo quod oportet adorari tanquam principium nostre creationis: medium nostre gubernationis: finis nostre beatificationis: luce. **iii.** Dominum deum tuum adora bis: hoc tributum ab omni creatura requirit: quod certe debemus reddere semper habitu: sepe actu: omnes sancti fuerunt solliciti hoc reddere tributum. Ille quod ab hoc uoluit eximi. scilicet lucifer meruit profundari. Reueremur secundo dignitatem in homine assumpto. Nam ille paruulus rex erat: & habebat scriptum in uestimento suo & in femore. Rex regum & dominus dominantium. **Apoc. xix.** Vestimentum po-

testi significare assumptam humanitatem: semur quod est fontale principium generationis significat generationem eternam: quali dicat beatus **ioannes.** Rex erat secundum utrumque naturam. Recordare ergo christiane: quia in nomine domini iesu omne genu flectitur & flecte genua apiculo amoroso: ne forte cum pharaone tunc incipias cogitare quando incipies ultionem sentire. Reprehendimus tertio conformitatem. Ipse enim propter nos de celo descendit ad terram: dum se humiliat formam serui accipiens. Et ideo nos omnia nostra sublimia deponamus in conspectu eius: uenite ergo una nobiscum adoremus eum quia ipse est dominus deus noster. Ipse paruulus & excelsus dominus qui humilia respicit in celo & in terra. Imploramus quarto pietatem. Et hec adoratio est penitentium qui se prosternunt ad pedes iesu misericordiam rogaturi. **ps.** Coram illo prodeat ethyopes: immo pro remissionis gratia candidati. Curre ergo peccator ad pedes paruuli & nec tibi uilis uideatur locus: quia ibi beata peccatrix induit sanctitatem. Egredietur enim diabolus ante pedes eius. **Baruch. iii.** Committimus quinto nostram fragilitatem. Sic adorando omnem nostram sollicitudinem precipientes in eum quoniam ipsi cura est de nobis. Ego per illud modicum quod sumus summe puidetis & tutele ut in peregrinatione quam facimus ab herodis insidiis nos defendat: quod & fecit. Nam eos in sonis amonuit ne ad herodem redirent. Quarto ostendit nobis eos comedabiles munus oblationis. Amor autem est principium quod a deo nobis datur: in quo omnia dona donantur. Tanta igitur sunt se preterita munera: quantum est amor in anima. Ad exemplum autem istorum beatorum magorum offeramus multa munera: quia de istis scribit quod obtulerunt ei aurum thus & myrrham. Historice obtulerunt domino magi.

Aurum in paupertatis subsidium

Thus in stabulans fetoris remedium

Myrrham in teneritudinis puerilis obsequium.

Allegorice autem. Aurum protestatur regis potestatem. Thus dei maiestatem. Myrrha carnis mortalitatem. Tropologice nos informant quid debemus offerre: tam abiiciendo uicium: quam accipiendo uirtutis exercitium. Abiiciendo quidem: quia aurum preceedit in diuitiis. Thus est excellentius in sacrificiis: & significat sublimitatem honorum. Myrrha adhibetur delictis carnis: que multum preceedit in unguentis. Ista paruulo nostro offerimus si pro amore suo uicia abiicimus. Alio modo nos instruunt. scilicet offeramus aurum splendentis cognitionis. Thus ardentis deuotionis. Myrrham carnis mortificationis: uel aurum dilectionis caritatis. Thus oratio sanctitatis. Myrrha compassio pietatis. Anagogice uero. Aurum figurat in prima splendoris uisionis. Thus dulcorem siue resolutionem fruitionis. Myrrha tenore incorruptionis. Talis multitudo munerum accepta est a deo. **Eccle. vii.** Secundo offerenda sunt munera magna copiositate: & hoc respicit magnam dilectionem: propter quod hic dicitur quod apertis thesauris

his obtulerunt. **A**pertio thesaurorum significat multitudinem munerū: ps. Reges tharīs & in iude munerā offerent. **M**unus regum: munus magnū unde secūdi **Paral. ix.** dicitur q̄ oēs reges deferēbāt regi Salomoni munera uasa argentea & aurea: uestes & arma & aromata. **R**egalis oblatio isti nostro paruulo est diuina dilectio ut eius amor in nostra regat omnes mentis nre affectiones: & in ipsū referat: & dominet eis dē. **M**unus exterius ē signū iniectionis amoris. **A**mat paruulus iesus sibi offerentem superflūū magis offerentem necessariū: maxime offerētē seipsū. **O**btulit uidua duo minuta totum necessariū suū uictū: & exēssuē cōmendatur a xpo. Duo minuta corpus & animā: hii sunt duo hyanni capree quos diligit sponsa: imo ipsi sunt spōse ubera: uel duo heduli quos preparat **Rebecca** quibus pater **Isaac** libenter uestitur: dum corpus & anima xpo iesu ī pnia dedicantur. **T**alibus muneribus filie tyri. i. penitentes aīe multum deprecabuntur: hec sunt munera que duces offerunt. **S**inguli duces per singulos dies offerunt munera in dedicatione altaris. Ibi enim legitur q̄ obtulerunt multa dona & magna. **T**ertio debent offerri paruulo iesu munera chara preciositate: & hoc respicit puram affectionem: ubi. n. est pura affectio: ibi chara & preciosa oblatio. **Gen. xlii.** Sumite de optimis terre frugibus in uasis uestis: & deferite uro munerē: fructus optimi: fructus p̄matur: quia fructus penitentie digni. **N**am sera penitentia magis uidetur ex impossibilitate peccandi q̄ ex uoluntate penitendi: primitiua enim erant **Iacob** & **Serotina** **laban**. **T**alia munera generosa obtulit **Zacheus**. **Luce. xvi.** Ecce inquit dimidium bonorū meorū dñe do pauperibus. **E**cce munus gratiosum: quia prōptum **E**cce munus copiosum: quia bonorum **E**cce munus uirtuosum: quia meorum **E**cce munus fructuosū: q̄a do pauperibus **E**cce munus recta intentione purgatum. **E**t ita de proprio: quia si quem defraudauī reddo quadruplū. **Q**uarto offerēda sūt xpo munera diuina gratiositate: & hoc respicit piam deuotionem: unde benedicti magi dicuntur procidisse & adorasse. **M**unera talia sunt placabilia: unde **Abel** obtulit dignus: digna: digne: gratus: grata: grata: unde respexit dominus ad abel & ad munera eius. **Gen. iiii.** **P**remiis talibus muneribus placabis faciem principis. **V**nde dicitur in **ecclē.** q̄ donū hominis dilatat uiam eius: & ante principē spaciū facit ei. **T**alia munera obtulit & premisit **Iacob**. **Gen. xxvii.** **P**lacabo eū muneribus que precedunt: & postea uidebo illum. **V**ltimo reddit nobis istos magos imitabiles gressus reuersionis: per aliam. n. uia &c. de quo quia dictū ē supra sufficiat hoc dixisse: quia regio nostra paradisi ē: a qua uisibilia sequendo diuissimus: sed ad eam necesse est flendo: & uisibilia cōtēpnendo atq̄ appetitū carnis refrenando redeamus. **A**ttende autem q̄ in toto decursu huius

rie huius diei nobis describitur modus

Diuine prouidentie

Humane malitie

Et hostilis pugne.

Nam quando deus uult aliquē solennem statum quasi alterum christum in mundū nasci facere tres reges trinitatis cultores seipsos regendo sibiipsis dominantes in oriente uident stellā: quia prēfētū illustrationem orientis gie: quequidem illustratio facit eos

Promotos ad laborandū

Audaces ad confitendū

Viuares ad predicandū

Liberales ad offerendū

Deuotos ad inquirendū

Subiectos ad adorandū.

Et quia oīs illustratio diuina mentē subicit his q̄ tenent typum dei in terra. **I**deo tales reges stella ducit ad hierusalem que erat sedes magisteri: ciuitas sacrificii: cultus diuini: & principatus regni. **E**t quia in ortum nouitatis introducendum in talibus que uidentur uicem dei tenere in terra est corrupta religio: excecata cogitatio: deprauata affectio: deformata conuersatio. **I**deo in accessu ad tales dispensationes: stelle radius se occultat: quia in talibus illustrationibus circa primordia dispensationis statuū oriū dubitatio ne deuiet errado nisi in antiquorum auctoritate eorum uita fundetur: quod utiq̄ uerū ē: quia semper deus noua inserit personis quibus personis tempore magorum moysi & prophetis & sanctis patriarchis quorum typum tenere uidebantur qui patriarcharum fidem fermentauerunt: moysi legem danauerunt: prophetias carnaliter intelligēdo ad ea que amabant intorquebant falsificabant: & peruertebant: partim errantes cecitate: partim magnificantes uoluntate: auerū ab intellectu spiritali & carnali sensu: a terrena curuati: unde tunc carnaliter sapuerūt cum herode scribe & pharisei. **S**icut dicit leo papa: ut temporalem saperent ducē. **S**icut ille terrenum metuebat consortem: unde signanter dicitur. **C**um herodes regnaret in hierusalem: q̄ iter pretatur pelliceus. siue gloriā in pellicibus: & erat alienigena a sanguine israhel: quia in talibus temporibus regnat sensus carnis & sanguinis: quia oīno est alienus a dei intentione & regno. **N**am caro & sanguis regnum dei non possidebunt: & nihil nequius q̄ quod excogitauit tunc etiam matri carnalis est ad ea que diligunt: & ad suū carnalem sensum scripturarum intorquent. **E**t spiritalis sensus ex eorum malignitate absconditur: & sunt aliorū duces cecitatis: uiam spiritualem & perfectam abscondētes & deprauātes: unde nūc mēdēs herodi dixerūt **I**n bethleem. **S**ic enim scriptum ē. **E**t tu bethleem terra iuda nequaquā minima es ī principibus iuda ex te enim mihi egredietur qui sit dominator ī israhel. **V**bi secundum **Remigium** redarguitur de ignorantia. **E**t secundum **Crisostomum** de malitia: precipere. n. illud regnum quod ostendebat iesu nati esse etc

num: & ipsum iesum esse dei filium. Nam tacterunt hic. Et egressus eius sicut a principio dierum eternitatis: quod idem est secundum Criso. ac si. d. In principio erat uerbum: quod quidem eis accidit uel ex carnalitate intellectus qua deprehensi non ferebatur in eternitatem messie uenturi: sed solum in temporalitate presentis regni: uel ex iniquitate falsificationis prophetia tacetes quod optimū erat in ea: unde & fuerunt causa necis paruulorum. Si. n. Herodes audisset regnum paruuli nati iesu esse eternū & ipsum dei filium: forsitan in furorem non se erexisset contra eum. Non ergo mirum si tanta malignitas splendorem stelle occultat siue obfuscat: ipsa a benedictorum regum fugat aspectibus. Sic sepe contingit qd illi qui radium stelle uiderunt ad adorandum & imitandum inspirandum sancte uoluntatis lumen dum ad tales accedunt eorum magisterio lumen perdunt. Sed si ab eis contingat recedere: cum maiori gaudio lumen quod se absconderat redit. Et uide qd sicut isti sunt causa mortis innocentium & perturbationis carnalis regis: Sic falsi & peruersi magistri sunt causa mortis orientis luminis & perturbationis contra nascentem iesu terrene potestatis. Et uide quid faciat carnalis populus iudeorum in consumatione sue malitie. Quia enim receperant ab egyptiis in nece puerorum suorum: talia exercent in morte innocentium propter odium illius nati iesu qui eis fuerat in patribus repromissus ut per hoc clament facti: qd ipsi facti sunt ueri egyptii in malitia obstinati. Et illi quos persequuntur facti sunt ueri hebrei quibus promissa complentur. Et illis exclusis tanq̃ adulteris ad illos quos prosequuntur patrē successio deriuatur. Sic & qui nunc persequuntur euangelicam uerā & ad eius paupertatem excludendam & falsificandam scripturas peruertunt: non sunt ueri successores benedictorum magorum: sed heredes crudelitatis Herodis & impie falsitatis scribarum & phariseorum.

Nota autem quid faciunt benedicti magi: quia quod uentatis audiunt: illud accipiunt ad sue uite directiuum: quod peruersitatis aduertunt: illud ab iiciunt per diuinū cōsiliū. Sic & benedicti magi nostri tempons ab illorum imitationibus quod de scriptura proferunt recipiunt & perficiunt: quod de malitia ostendunt compatiendo reiciunt & nesciunt. Et tunc qui uias perfectionis accipiunt ab ipsis uocantur magi quasi illudentes: & illusi ab eis temporalibus opprobriis: & priuati sepe temporalibus bonis illudentes eis: bona illusionē de spiritualibus donis. Nam illis in sua cecitate & carnalitate dimissis stella interne irradiationis duce: que precedit eos in lumine xpi uite & scriptura ueritatis intellectu in testimonium prohibente ipsi ad bethleem domū ueri panis accedunt. Ipsi ortum status perfecti reperti: adorant & assument: & a falsis doctoribus medullam legis christum iesum rapiunt: & eos luminis uacuos in sua uana fatuositate relinquunt. Attende autem qd talium peruersitas christum po-

test fugare a se ipsa: sed non comprehendere: sed utiq̃ ad aliam religionē mittere: quia eis excisis ab electorum numero nomen proprium religionē natū acquirunt: nec eis quos persequuntur nocere sinuntur: sed eis coronas preparant ignorantes. Sed nō est pretereundum qd herodes falsum spopodit obsequium & illum promittit adorare quē quent occidere: quia talium uitanda peruersitas: quando in principio uidet spiritum oriū qui eorum carnalem uitam ipugnat dum ipsum uidet fortem & ualidum & non acquiescentem uite carnalis dolosas & uirtiginosas perfectionis uias falsa promissione pretendit: & se perfectionis statum habere talibus fingit ut in eis possit ortū luminis extinguere: & eos ad carnalē eorum sequelam inflectere. Qd q̃ felices essent hii cum herode si conuerterent ad religionem: quod disponunt ad fraudem. Sed quid herodiani impii immobilem et eternam dispositionem orientis paruuli euertere conamini: destructio huius status non ē temporis uestri. Nichil hac uestra malignitate proficitis: nec illis nocetis quos affligitis. Nec spiritum extinguetis a quo uos extigui & confundi pertimescitis: uelitis: nolitis sancti magi nostri & uere reges: & heredes celestis regni curā consumabūt itineris. Inuenient stabulum paupertatis quod ingredientur per obseruantiam plenariam. Adorabunt presepiū paruulitatis per humilitatem profundam. Offerent paruulo aurum splendentis intelligentie: thus inflamationis perfectie: myrrham mortificationis plene. Et responso accepto de uestra dolositate: per uiam a uestra carnalitate diuersam in regionem euangelice uite cum letitia reuertentur. Et uobis dimittentes carnalia terrā uinearum spiritualem & sanctam eternaliter possidebunt.

Iesus redemptus paruulus cap. v.

Attende anima mea: qd postq̃ tuus iesus cum sua dulcissima matre tēpus a lege statutum in presepii paupertate & stabuli uilitate perfect. Iam humilitatis magistra cum paruulo iesu noluit lege exēptionis uti: licet excellentias suas multas tam in se q̃ in prole pre aliis possideret. Nec excellentias suas uoluit hominibus uendere: cōmunia onera fugiendo: sed diuinitati retribuenda seruare. Contra multos qui si quid excellentie in aliqua congregatione habent statim pre aliis se extollunt: onera cōmunia fugiunt. & multa ostentatione pretenso uendunt carius donum dei: quod p̃ aliis non uendendum: sed cōmunicandum receperunt a deo.

Virgo uero beata cum paruulo iesu noluit presepiū relinquere etiam postq̃ regū magnifica colla subdidit paruulo regi nato. Et licet omnibus semper pauperibus magis non onerosa sed utilis esse uoluit. Sic presepiū filii a pauperū pabulo non uacauit: semper sibi dura retinens ut alius delectabilia propinaret. Nec illa sancta bethle-

am debuit in christi puerperio eē uacua in suis pauperibus a beneficio nati regis. Nam qui propter miseriam inopum & gemitum pauperum assumpsit nostre humanitatis amictum: licet i se pauperius esse uoluerit: uoluit tamē sibi offerri unde necessitati pauperum prouideret: propter quod mater paupens iesu que ipsum nouem mensibus in uentre portauerat: in cuius mente semper quiescebat plene nouerat mentē filii q̄ uenerat pauperum miserem: & in seipso semper paupertatis uinculis circumangi. Vnde ipsa beatissima uirgo maria plena spiritu paupertatis iesu thesauros regum deuotionis obatos liberalissima caritate absq̄ mora pauperibus regis distribuit. Nō enim potuit manibus marie uirginis aliquid adherere temporalis substantie: que iam audiebat paruulum in omnibus signis que assumere uoluit paupertatis altitudinem mirabilis uocis tonitruo commendare. Et ideo q̄ dragesimo die pauperula mater cum paruulo iesu sancto ualefacientes presepio ipsum dimittentes deuotioni fidelium multis carismatibus plenum ipsum templum donum iesu principale & sumum in materiale templum: & ipsa uerum tēplum domini spiritus sancti in habitatione sacratum cum pauperum hostia introduxit. Ipsa primogenita dignitate & gratia post filium omnis rationalis nature p̄nat in tēplo benedicti domini iesum benedictum primogenitum omnis creature. Quāta nouitas: o quanta admirabilis iocunditas: presentatur tēplum templo: deus deo presentatur: q̄ nūq̄ absfuit iustitiae domino: qui eternus & uerus dominus semper fuit. Consecratur hostis consecratio omnis creature: Redimitur minus redemptio captiuitatis nostre: Offeritur manibus uirginis eterna oblatio dei patris: sed in matre sanctissima puritas purificatur: uirginitas recōciliatur: sanctitas expiatur: dei fecunditas a peccato mundatur. Sancte symeon senex uenisti in spiritu in templum & nūq̄ spiritus tibi hec magnalia reuelauit. Nosti quale tēplum domini: imo qualia tēpla domini? Nam mater domini & filius ambo templum domini. Nosti inq̄ qualia tēpla tuum ingrediuntur tēplum: plane nosti quia in spiritu uenisti: plane nosti quia responsum accepisti a spiritu sancto nō uisurum te mortē nisi uideres christū domini. Mortē ueram uidere non poteris. Non enim auderet se ingerere mors illis oculis quos uera uita christus sua uisione sacravit. Expectasti redemptionē israel: uide ergo & letare: quia hic est quem redemptionem misit dominus populo suo. Scis quis est iste cuius uterq̄ parens facit nobis donationem. Nam deus pater eterna charitate nobis dedit filiū quem eternaliter genuit. Sic enim deus dilexit mūdum: ut filium suum unigenitum daret: ut omnis qui credit in ipsum non pereat: sed habeat uitā eternam. Ecce redemptio a patre donata. Sed uide etiam dignissimam dei patris sponsam gloriosam uir-

ginem mariam simili charitate respondentem: et te no patri. q. d. Das tu filium qui tuus & meus est p te mihi misericorditer datus: dabo & ego charitate uiscerali quod a te recepi: dabo & meipsum: quibus & tu dignaris filium tuū dare: dabo.

Charitate festina: q̄ prius nō potui

Charitate integra: q̄ nihil retinui

Charitate cōmunicata: quia nulli inuidi

Charitate cōsummata: hoc ab ipso didici.

Video enim p̄ ipse benedictus iesus qui se ipsū mihi dedit in filium: omnibus se dat

In conuersationis exemplum

In redemptionis pretium

In peregrinationis consortium

In refectiois uaticum

In beatitudinis premium

Et quomodo me possum retinere a dando: que tota sum plena suo dono. Nam spiritus sancti donū in quo: omnia dona donantur: ipse superuenit i me & ipse me totam omnibus donat: & donare me facit totaliter & totum illum benedictum fructū uētris mei eternum deum qui eius opere carnem sūpsit in me. Currite currite omnes gentes: accipite de plenitudine persone in ipsa incarnatione & p ipsam donate. Currite senes cantate cum Symeone. Currite uidue predicate cum anna. Currite uirgines letamini cum maria. Currite uiri accingimini uirtute cum sancto ioseph. Currite paruuli cum iesu. Currite iusti accipite letitiam. Currite peccatores accipite ueniam. Currite angeli & obstupefate seraphi deum paruulum redimi: & puritatem uirginem expurgari: libertatem diuinam legi subiici: & addiscite in scholis paruuli iesu: quia excelsus dominus: & humilia respicit in celo & in terra. Attende autem anima mea iocunditatem istius diei. Nā ille cuius desiderio anxietatur mundus in omnibus electis: & cuius expectatione humana natura eius electa sponsa languerat ultra quinq̄ milia annorum: hodie exhibetur p̄ manus sacratissime uirginis omnibus electis: & ab omnibus recipitur per manus iustissimi Symeonis: & auctoritate totius trinitatis ratificatur instrumentum nostre donationis. Nam auctoritate legis a patre data uoluntate filii: qui ibi est in assumpta natura inspiratione spiritus sancti qui nostrum procuratorem Symeonem adduxit per manus sacratissime uirginis: que deum & hominem ut uera mater possidebat: uere sit nobis ista donatio. Et attende que dicta tibi sunt supra de uirginis charitate: quia nec plus paruit. Nam primo passu quando sanctum reliquit presepium statim uenit ad templum domini quod solum erat in orbe terrarum. In hoc ergo templo tāq̄ in cōmuni loco digno sacerdoti persone cōmuni & omnium procuratori: liberalissima mater omnibus filis gratie dat unigenitum suum. Et ipse benedictus Symeon non dubium itelligit donum & recipit oblatum & predicit mysteriū. Ecce.

giiii

inquit positis est hic in ruinam & in resurrectionē multorum in israel & in signum cui contradicetur: & tuam ipsius animam pertransibit gladius. ¶ **O** fidelem procuratorem: o uerissimum preconem: quia simul predicat quod ex munere accepto euenit in diuersitate hominum. **Et** exprimit fideliter ad quid recepit dominum iesum datū: quia ad humanam redemptionem per gladium dire mortis: ad humanam informationem per doctrinam & uitam perfecte uirtutis: hec sunt in ruinam impiorū impugnantium christum: & in resurrectionem deuotorum imitantium christi exemplum: hec sunt gladius crucifixionis uiscerum maternorum: quia ipsa continue gladiata acutissimis doloribus cordis iesu & continuis penuriis & molestiis diuine sue carnis gladiatur ipse super hoc contumeliis & ingratitudinibus perfidorum. **O** quot contradixerunt tibi uirgo beata: & filio tuo

In panniculis paupertatis

In actibus humilitatis

In ardoribus charitatis

In passionibus assumpte humanitatis.

Vides beata uirgo qualia tibi responsa dat procurator noster sanctus Symeon: uides ad quid recepit paruulum: utique recepit ad nostre redemptionis precium per crucis supplicium & tue amare transfixiois gladium: uis ergo ista conditione nobis dare dilectum. **Et** ego ait beata uirgo noui quid facio: quid dono: quid recipio: quia recipio adoptatorū supplitia: pro quibus expiandis: redimendis: curandis: unigenitum dono: qui & uerus agnus: & solus agnus: qui abstulit peccata mundi: quem sola diues offero: quia sola agnum habeo: quem sine pudore concepi: sine grauedine portauit: sine dolore peperit: cum plena uirginitate deum hominem de spiritu sancto genui. **Et** hic ē uerus & solus agnus: qui a nullo nisi a me matre diuissima omnium gratia potuit offerri pro miserabilibus pauperibus adoptatis filius redimendis: qui duplici gemitu culpe & pene tenentur captiui: unde & aues gemetes cum uero agno obtuli: ut oblatio ueri agni recipiat gemitum culpe simul & pene: unde & turtures & columbas obtuli: quia gemitus cōtēplatione & actione in filio meo exclusi: & duplicem gemitum inestimabilem & incōprehensibilem. s. mentis & carnis in filio meo expressi: unde & gemitu incōprehensibilis designatur manualis. **S**icut enim quod uolat: super terram eleuatur. **S**cio ergo quod dono imo sola post ipsū filium scio: quia sola ad eius immensurabilis doloris participium pre aliis accedo & idcirco plenissima & perfectissima charitate dilectissimum filium meum iesum dono ad informandos: ad instruendos: ad redimendos: & reficiendos & ad glorificandos: qui huius redemptionis & beneficii uolunt esse participes. **Et** me ipsam ipsorum aduocatā: genitricem: tutricē: & gerulam: excusatricem

& defensoricē ab omnibus hostibus: & dispensatricem bonorum fieri immobili charitate promittit. ¶ **O** sancte Symeon procurator mundi cantato pro toto mundo: & postea iubilabis pro teipso. **S**cure potes dicere. **S**uscepimus deus misericordiam tuam in medio tēpli tui. **N**on redarguit sapientia: & non fuit locus excusationi. **C**oncepit iustitia & non fuit locus appellationi. **M**andauit executioni potentia: & non fuit locus defensionis. **E**t hec oia probamus cum dolore in primo hoie. **G**en. iii. **E**t ideo talia non queramus: sed desideramus misericordiam que reprehensiones annullat: sentētias cassat: penas exsufflat: & omnia in seipsa in bono reformat. **N**unc gratias agamus & cum fidei nostro procuratore symeone iubilando cantemus. **S**uscepimus deus misericordiam tuam. **T**unc enim decet hominem gratias agere: quando se scit plenam doni possessionem habere. **N**am in annuntiatione audiuit & letata ē syon: quando uirgini factum est dei uerbum in utero. **I**n natiuitate audiuimus & uidimus uerbum quod factum est. **N**arrauerunt populi & mirati sunt qui audierunt. **S**ed nondum recepit ecclesia: nondum fuit in possessione pacifica. **V**enerunt magi & adierunt hierosolimam: sed per aliam uiam redierunt. **N**ec per hoc possessionē acceperat ecclesia: sed hodie a matre cōmuni gloriosa uirgine in loco cōmuni: quia in templo persone cōmuni: quia symeoni facta est donatio: & introducta est ecclesia in possessionem doni: quia suscepit quo indigebat. s. misericordiam: & illi congruebat: quia deum paruulum. unde & subdit. **S**ecundum nomen tuum: ita & laus tua. **E**t ratione liberationis subdit. **S**ecura. d. iustitia plena est dextera tua. q. d. populus. **R**ecepisti honorem in iesu oblatione: quantum dedecoris fuit cōmissum in crimine. **I**ubilemus ergo cōmuni tripudio gratias agentes pro recepto beneficio dicētes. **S**uscepimus deus misericordiam &c. **E**t uere misericordiam: quia dominus iesus misericordia nostra: non solum misericors & miserator: sed ipsa misericordia nuncupatur: quia ex misericordia datus: quia misericordia plenus: quia ad miserandum paratus & missus. **N**unc ergo quia tempus miserendi deus: attende miseri ad misericordiam ne cū acceperit tēpus post uestras miseras culpas in penas ipse iustitias incipiat iudicare. **S**ed attende anima mea quod quattuor tibi opponuntur in hac solēnitate denotionis zelo cōtemplanda

Tēplum sanctū quod repletur

Matris exēplum que purificatur spiritu scō secūda

Hostia paruuli imo paruulus hostia in quo est ois oblatio cōsumata.

Sāctū collegiū a quo ē hodierna pcessio celebrata

Et cū ista possint cōsiderari simul & diuim accipere de oibus in cōi iubilationis tripudiū: & postmodū accepta a quolibet sigillatī tue cōtēplatiōis gaudiū.

¶ Et quia in templo sunt omnia ista consummata: ideo sub templi nomine omnia ista adunantur. Nam olim predictum est. **Mala. iii.** Statim ueniet ad templum &c. **Nā** hodie.

Propositur uirtutis sanctitatis documentum

Panditur legalis ueritatis uelamentum

Aperitur spūalis nouitatis testamentum.

Vnde statim ueniet ad templum sanctum suum: ut peccatores doceat sanctitatem.

Dominator quem uos queritis: ut credentibus exhibeat ueritatem.

Et angelus testamenti quē uos uultis: ut noue grē accipiat claritatem.

¶ Nobis igitur peccatoribus uigilanter intueūdū est q̄ in oblatione pueri iesu in templo sanctitatis est quadruplex documentum. ¶ Ostēditur enim nobis.

Puritatis studium & diligentia: cum purificatur Charitatis preconium & resonantia cum cantu le-

tificatur.

Humilitatis fastigium & eminentia cum magni purificatur.

Suauitatis stillicidium & exuberantia cum uiui pe-

tunt ut moriantur.

¶ Et hoc iuxta uenientes paruuli iesu proprietates misericorditer exhibentur. ¶ Venit enim paruulus iesus: ut.

Flosculus uirginei candoris

Circulus etherei decoris

Iubilus intranei dulcoris

Riuulus delectabilis saporis.

¶ Et ideo puer iesus in medio templi puritati insisit: humilitatem ostendit: charitatem intendit: suauitatem infundit. ¶ Sed attende q̄ hec beata solennitas est a quattuor prophetis solenniter predicta. Nam **Zacharias Aggeus Thobias: & malachias** de hoc prophetant. **Noe Samuel Salamon Hieremias** hanc prefigurant. ¶ Concordabimus igitur figuras & prophetas cum his que iesus paruulus fecit. ¶ Primo igitur qui in mundum uenerat ut flos puritati insisit: quando matrem purissimam cum se purissimo purificari uoluit. Ipse est enī flos de radice iesse: & mater uirga aaron que in ortu ecclesie hodie diuersa expandit lilia puritatis. Et ut uideas q̄a purificatōe nō indiguit: sed puritatem docuit: Audi legem **Exo. xiii.** Mulier que suscepto semine peperit masculum: ipsa quidam imunda est vii. diebus. In quibus nemo sine immundicia legis eam uel eius uestem uel lectum contingere: uel ei cohabitare ualebat: & puero circūciso. viii. die ipsa xxx. diebus tanq̄ imunda ab ingressu arcebat: tēpli: & xl. die debebat filium offerre cum precio fili & ex oblatione puer fiebat dñi. Sed redimi poterat a parentibus quinq; fideis argenteis: preter leuitam qui erat seruitio domini mancipatus. ¶ Pro primogenito offerebatur primogenitus animalis agnus si diues erat par turturum: aut duos pullos

columbarum: si pauperes essent. Oblatio & presentatio erat cōis omnibus nascentibus. Redemptio & commutatio erat propria primogenitorum. In signum q̄ dñs i egypto percussit primogēita egypti: & ex hoc primogenita israel erant domini: hec lex primogenitorum habetur **Exo. xiii.** Non solū autem primogenita hoīum. sed etiam omniū aīalium primogenita erant domini in populo israel.

¶ Hec autem omnia in puero iesu & mīe eius impleta sunt. Impleuerunt inquit euangelica omnia secundum legem domini. Quis nō aduertat sicut ait **Ber.** in hoc sermone: matrē domini non legari nisi enim moyses preuidisset sine semine uirginem parituram: quid necesse fuit de suscepto semine: cū aliter parere non posset fieri mentionem: nec uolumen aperuit: sed intrante & exeunte domino porta orientalis iugiter clausa fuit secundum **Ezechielem** Vterq; igitur fuit puritatis flos qui quidem expanditur in quattuor folia que sunt.

Pudor mundicie impura reiiciens

Figor penitentie reatum abiiciens

Rubor uerecundie mores componens

Timor reuerentie se legi subiiciens.

¶ In hec quattuor folia iste flos est expansus. Nā pro sola opinione immundicie uirgo mundissima euitatur ut immunda. Ita ut nullus eam tangere uel cohabitare ei aliquis ualeat usq; ad circuncisionem pueri sine legis immundicia. ¶ Puer etiam peccator reputatur qui tollit peccata mūdi: & per. xl. die rum tempus. q̄ per pñie tempus: a templi arceatur ingressu. Quo completo sine redemptione pueri & determinate hostie: templum ingredi non presumunt. Siftitur puer domino: quasi longinquus & efficitur domini: qui uerus est deus & dominus non redimitur leuita quasi seruitio domini mancipatus & redimitur pontifex futurorum bonorum & redemptor omnium: quasi originalis peccati debito obligatus. ¶ Templū domini materiale beata uirgo ueretur ingredi: que peperit templū eternū: quod natū est ex ea: Sicut ex uero spūs sancti tēplo: legi purificationis subiicitur: que ipso partu purior efficit: fontem pariens puritatis: Splendor glorie ad purificadū inducit: q̄ purgationē facere uenerat delictorū. Quid faceret p̄ ipuritate contracta q̄ tantū purificationi insistit p̄ sola opiata. Audi quō p̄phā cōsonat & figura **Mal. ii.** Et **Nee. iii.** p̄phā describit puritatis actus. Sacerdos describit purificationis: effectus p̄phā sic ait. Ecce uēiet dñs exercitū: & qs possit cogitare diē aduentus eius &c. usq; ad finē hodiernę eplę. ¶ Nisi igitur esset natus sine uirili semine: cur non posset cogitari diē aduentus eius quasi dicat: quia non uenit secundum legem nature: non potest humanus intellectus modum ueniendi ipsius comprehendere. Attribuit autem p̄phā sibi quattuor actus iuxta quattuor folia p̄dicte puritatis. Qui sunt.

Mundare

Colare

Conflare

Purgare.

Mundando macula tergitur

Colando scoria reicitur

Conflando rubigo consumitur

Purgando nihil imundū relinquitur.

¶ Igitur pudor abstrahit culpe maculam. Rigor abiicit reatus scoria: rubor consumit rubiginem se-
sum. Timor repellit carnalem affectum. Et sicut
ignis purgans metalla nihil relinquit quod non li-
quefaciat: & herba berith siue fullonum purgans
uestimenta non relinquit filū uel pilū quod nō cō-
tingat: sic deus noster qui hodie insistit puritati: ele-
ctos suos usq; ad minimas cogitationes purgat.
Nam deus noster ignis consumens est. Et puer ie-
sus ignē uenit mittere in terrā. *Luce. xiii.* ut quod
cōmissum est culpe p̄oquat cum fletu: recoletur
& purum auge: & argentū remaneat & sic purgatis
offerentibus placebit deo in eternū sacrificium cō-
uersorū. Tuncq; ad alios predicandos ipsi tales sūt
uere angelus quē mittit dominus ante faciē suam
ut post taliū predicationē in templo aīage audien-
tium statim ueniat iesus dominator: iesus in dei p-
sona: & angelus testamēti in assumpta natura: ab
auditoribus uolitus & quesitus. ¶ Audisti pphā:
audi figurā sub *Neemia*: ex igne reperto i ualle pu-
rificata sūt ara ligna & hostia. Et ideo festiuitas pu-
rificationis nre a *Hiere.* q; non reuelabunt quousq;
maiestas domini appareat in templo. Puritas igit
secundū predicta folia effecit puros.

Affectus

Affatus

Effectus.

Ara igitur affectio munda: ligna oīo feruida: ho-
stia sensualitas regulata: petra uita solitaria: que mo-
tus nō defluit uoluntate. ¶ Attendant igitur mini-
stri domini: & qui ei ministrant in templo ubi iam
non puer iesus pntat: sed iesus gloriosus & resusci-
tatus conficit in memoriale passionis recepte: cum
quanta puritate debent reicere omnia que sūt car-
nis: & audiant iesum dicentem illud: *Luce. xiiii.* Si
quis uenit ad me & nō odit patrem suum &c. Oī
ergo carnali affectioni renūciat: qui puritati studet.
¶ Secundo uenit in templum ut humilitatem oī-
deret: quia radius diuinitatis uestitus est nube hu-
manitatis: ac reflexus in circulum & recuruatus ad
sumendum seruilem habitum hodie tibi apparuit
quattuor humilitatis coloribus decoratus: uerus
enim humilis.

Satagit in bonis occultari

Non refugit sine sua culpa malus reputari

Appetit aliis subiici

Elegit cum humilibus inueniri.

¶ Et ideo in xpō sancto & in mīe scīssima magna
fuit humilitas nihil diuinū ostendere: maior nihil

sanctum pretendere: maxima utrūq; occultare. Et
hic est primus color. ¶ Secundus color fuit se subii-
cere legi peccantium. Nam magna humilitas fuit
querere corporalem mundiciam. Querebat enim
absolui ab irregularitate legis. Maior querere inocē-
tiam: maxima pretendere ongīalē culpā. ¶ Tertius
color fuit se subiicere legi iudiciū: nā ut ait *Cyillus*
Magna fuit humilitas se subicere legi. Maior q; ex
legis necessitate: maxia at legi p hoīem date. Quar-
tus color fuit se subiicere legi ignobilium. Nā ma-
gne humilitatis fuit pretendere se quali fabri pri-
mogenitum. Sed maioris: quali egenū & pauperē
ad offerendū. Maxime autē quali seruū necessario
redimendum. Audi quō his concordat pphā cum
figura. Aggeus cū noe patriarcha: propheta describit
humanitatis gradū: patriarcha designat humanita-
tis modū. Aggeus adhuc modicū & ego mouebo
celum & terrā: mare & aridā: & mouebo oīs gētes
& ueniet desideratus cū his gentibus: & implebo do-
mum istam gloria. Modicū istud est modicatis hu-
miliationis xpī hoīs: quia in eius incarnatione qū
motū est celum diuinit- tis: dū descendit in uirgis
utere. Et terra humanitatis dū ascendit ad unionis
gradū. Et mare. i. precordia uirginis marie: que mo-
ta sunt ad statū maternitatis diuine: & aridā ipsā.
Scilicet iudaicā pfidiam ab humore grē sicca: que
mota est ad odiū impugnationis maligne. Et mo-
uebo omnes gentes: quia p̄cipes gentiū reuere-
bunt humilitatē xpī: tñ sublimitatē contēpsit uili-
tas iudeorū. Et quia deū humiliatū desiderat fides
gentiū: ideo in oblatione hūili hodierna ueniet de-
sideratus cū his gentibus. Et implebo domū istam
gloria humilitatis pueri iesu & uirginis mīris eius.
Ex qua sūme dei gloria manifestat: & i humilibus
exaltat: un & Symeon cantat hodie: qā ipse iesus ē
lumē gentiū: & glā plebis israel: secundū spiritum
non secundū carnē. Nā israel secundū carnē predi-
cit iesum positum in ruinā humilitatis. ¶ Noe autē
patriarcha modū humiliatiōis figurat p archā. Nā
cū obtulisset hostias de aīalibus mundis odoratus
dominus odorē suauitatis statim promissit arcū &
signū federis in dēū & terrā. Nihil erat mū um i
natura homis nisi iesus & uirgo: & tñ cum legi im-
mundorū hodie subiicit humiliter & mera uolun-
tate: delectatus dominus oblationis odore pmit-
tit arcū federis in signū recōciliationis obducēdo
celum diuinitatis nube humanitatis & terra & ma-
ri genita. i. ex uirgine maria & indeis orta. Sicut di-
cit propheta: Mouebo celum & terram. Et arcus
fidelitatis & pietatis apparuit in nube: quando
deus uoluit crucifigi in carne. In cuius carnis u-
ctoria summe apparuit gloriosus. Et hec est glo-
ria que hodie implet domum. Quia hec obla-
tio crucis sacrificium figurauit. ¶ Cum igitur
diuina maiestas tantū humiliat: quid tu miserabil
aīa mea honores appetis: humilia refugis? Statim
ait pphā ueniet. Si uis uenire post ipsum: audi alte

rum eius consiliū: **Mat. xviii.** Si quis uult uenire post me: abneget semetipsum: & tollat crucē suā & sequatur me &c. **Beda** nifi quis a seipso deiciat: ad eum qui supra ipsum est non appropinquat. **Tertio** hodie uenit in templū: ut charitatē accenderet. Nam ille celestis cantus contentus humanis auribus se diffundens mūdū impleuit: hodie mūdus propis melodiis secundū **Cirillū.** Concurrit enim hodie ad diuine laudis preconium omnis gradus: omnis status: ois etas: ois sexus secundū **Ambrosiū.** Ois gradus: quia deus hō: mī uirgo: sponsus castus: senex obsequiosus. **Ecce prima chorda.** Ois status matrimonialis: uidualis: uirginalis: diuinus angelicus: humanus. Omnis etas: infantilis: puenilis: senilis: & uirilīs. Omnis sexus: masculinus: femininus rationalis: & irōnalis. Sicut pater in aubus oblat. **Nunc** uideamus quō concordat figura cum pphā. **Salomon** cū thobia. Nā thobias pbet laudis cantica: **Salomon** laudis instrumēta. **Thobias** ergo preuidet templū reedificadū: & ideo omnes puocat ad laudē. **Thobi.** penult. Cuius canticū concordat etiā literaliter cū canticō symeonis. Iste enī consolationē israel expectabat: ille pūdebat: & qā iste consolationē recipit: iō dicit. Nūc dimittis &c. Ille predixit oēs qui gaudēt super pacē tuā. Iste laudat. d. Quia uiderūt oculi mei salutare tuū. Quod parasti atē faciem oīum populore. Ille predixit. Nationes ex longinquo uenient ad te: & adorabit dominum in te. Iste iubilat tenens deū paruulum. d. Lumē ad reuelationē gentium &c. Ille uidēs puuli effectū iubilat ad hierusalē dicens: luce splendida fulgebis: & postea p omēs uicos tuos hierusalem cantabit allā. Sub **Salomone** autē. **Re. ii. d. r. p.** cū primo ducerent archā domini in templū domini: impleuit gloria dñi templū domi piter laudatibus tuis psalteriis & cytharis cōcrepātibus illud. Canticū thob. Confitemini dño qm̄ bonus. Statim. n. neni et. Quid dormis hūana pigritia? quid torpes? quid hūano & mundano tumultu strepis? Cur iubilō nō cōicas cū pfectis? Cur nō laudas cū iustis? Audi cōsiliū eius: **Matth. xiii.** Si uis pfectus esse. i. cū iustis me recipere: stude mundū contēnere: qā paup & inops laudabūt nomē tuum. Nā in pcellōe hodierna fuit mūdus calcatus: quia oblatio paupē ibi apparuit: fuit armonicus contentus sine discordia similitudinis. Nullum enī ibi locū peccatū hūit: omnes iusti: oēs sancti: oēs diuersis gradibus fuerūt pfecti. Sed auaricia indeuota cum audit sibi dī. Relinq oīa rīdet. Venite occidamus eum & nra erit hereditas: **Matth. xxii.** Occidamus istam inspirationē: & hēbimus tranquillam huius mundi possessionem. Quādiu enī stimulus consciē remordebit: nequāq̄ terrena possessio delectabit. Ita responder secularis auaricia. Aliter rīdet de ticalis Symōia q̄ paup̄atē spūs sibi p̄dicari nō uult nec ulst p pauperes suam auariciā reprehendi: quōtū primā tenēs. **Enso.** dicit p istos inquit dimittit p̄p̄us oblationū consuetudinē: q̄ ad lucrū nrm p-

tinet iurisdicōis: aufert iustitie sacrificiū: fitq; dei possessio nō nra &c. **Quarto** uenit hodie in templum ut suauitatē infunderet. Nā hoc est unū conditū quod sponsa in canticis desiderat: quod iebriat ac exhilarat: quod elias pphā comendat. **Hodie** istud uinū quattuor spēbus consecrū & sibi bibi gustibus exuberantie dulcoris: & mundo toti p̄pinat suauitatē iubilatōis. Quāta fuit i eo sua uitas contractando eū quē sciebat esse deū condito rem seculore premiū btōg: & absortus fuit in celestiu p̄libatione: plus desiderauit ad limbū ascēdere: q̄ esse in loco ubi posset xpm̄ offerre. Et quia iste expectabat redemptionē israel. Et israel secundum carnē ipugnaturus erat xpm̄: noluit iste icūs senex cū illo p̄p̄o dure ceruicis uiuere: quia forsītā preuidebat statim pueg iesum de sua terra debere expellere: unde mortē petendo nō fugit xpi confortiū: sed horruit p̄p̄i sui malignū flagitium. Et ideo in āplexu puuli suauitate ebrius penit in pace dimitti. **Hic** concordat **Zachari.** s: cū **Samuele**: quorū p̄mus explicās suauitatis interne excessum: pphā enī dicit: ueniet dñs meus &c. Et nō erit lux inqt iudeis incredulis sed frigus penetrās emulatiōis: & gelu constingens obduratiōis: sed i mudi uespe erit eis lux euāḡice p̄fectōis. Interi autē exhibēt de israel p uirginē & ap̄los: imo p ipm̄ xpm̄ q̄ ē lapis israel p̄tiū ad mare oriētale. s. Cōuersiōis gentiū: & tandē in fine influet ad mare nouissimū iudeorū. **Nec** mireris si p uino condito quod tibi in pphā p̄mittit: audias aquā: qā si in nuptiis cū xpo fueris: in uinū optimū cōuerte: ut. Et aliter exuberātia suauitatis diuine dī uinū rōne suauitatis: dī autē mare rōne multiplicatōis. In figura autē p̄mi **Re. i.** Oblatus est puer **Samuel** hely. s. xps hodie **Symeoni.** Et hoc in tribus uinulis & tribus modiis farine: & i amphora uini mīe exclamante. Exultauit cor meū i dño. Cor ifirmū cur tibi iste potus desipit? Audi uocē in tēplo predicantis. Si quis sitit &c. Hec est aqua samaritane q̄ fit in bibēte fons aque salientis: in uitam eternā. Sed uanitas mūdū: sicut dicit **Hiere. i.** Dereliquit fontem aque uiue: & fodit sibi cisternas dissipatas: que non pnt cōtinere: qā adinuentiōes eorū sunt ad humanas delicias qui multis hic amaritudinibus respurgantur: & in eternas amaritudines finaliter demerguntur. Audisti de tota materia solennitatis hodiernę sub aduentu domini ad templum. Nunc de ipso templo in speciali considera & attende templum quadruplex ad quod aduenit domiuus.

Primum est uteri uirginalis. Et hoc est a salomōe edificatum **Sapie. ix.** Dixisti me edificare templum in monte sancto tuo: & in ciuitate habitationis tue Altare in similitudinem tabernaculi sancti tui: quod preparasti ab initio. Est autem hoc templum ex.

Artifice gratiosum

Materia preciosum

Forma spaciosum

Fine gloriosum.

De primo. ii. paral. tertio. **S**atuit Salomon pauimentum tēpli preciosissimo marmore decore multo. Salomon pacificus est artifex xps uel spiritus sanctus. Marmor uirginis: pauimentum humilitatis: decor uirtutum ueritas: ex quibus concluditur gratiofitas. ¶ Secundo. ii. Re. vi. Nihil erat in templo quod non auro tegetetur. i. in maria nihil erat quod non charitate uestiret. ¶ De tertio. iii. Re. vi. Omnes pietes templi per circuitum sculpsit uariis celaturis & tor no: celatura uarietatis: pulchritudo honestatis: tor num promptitudo uoluntatis. Ex quibus probatur decor speciositatis. ¶ De quarto. ii. Re. xxii. Exaudiuit de templo sancto suo uocem meam: & clamor meus uenit ad aures eius. Sicut enim rei fugiunt ad ecclesiam: sic peccatores ad mariam: unde Salomon fecit in templo fenestras obliquas propter obliquatos a culpa: quibus maria celi fenestra facta est. Et ad hoc templum uenit deus ut manifestaret gloriam & misericordiam suam. Primo in ea ipsam exaltando ad maternam dignitatem. Secundo in aliis per eam adoptando & uocando ad ueniam: unde & in ipsa possumus dicere & cantare: Suscepimus deus misericordiam tuam in medio templi tui. ¶ Secundum templum est ecclesie militantis sub Esdra: & Neemia reedificatum in figura: fuit autem hoc templum in.

Angustia fundatum

Concordia eleuatum

Abundantia ornatum

Lectitia purificatum.

De primo. i. Esdre. iii. fundato templo domini a cementariis steterunt sacerdotes domini in ornatu suo cum tubis. In tubis enim notatur angustia: fundata enim fuit ecclesia cemento confecto ex sanguine martyrum: ex fabulo confessorum: ex calce uirginum: unde ad Eph. ii. dicitur superedificati super fundamentum apostolorum & prophetarum ipso summo angulari lapide christo iesu: in quo omnis edificatio constructa crescit in templum secundum in domino: hec angustia bene describitur in Neemia: ubi dicitur quod una manu tenebant lanceam & alia faciebant opus: hoc fundamentum nititur carnis concupiscentia euertere. ps. polluerunt tabernaculum sanctum tuum. ¶ De ii. pmi. Esdre. iii. filii iuda quasi uir unus instabant super eos qui faciebant opus in templo. Multitudinis autem credentium erat cor unum: & anima una.

Vnanimite conformitatis ad deum

Integritatis ad se

Charitatis ad proximum.

Hoc edificium nititur destruere discordia: Mat. xxvii. Velum templi latus est: ubi enim discordia oritur: illius expirat: & moritur: & crucifigitur. Isti de templo domini faciunt templum nanee. ii. Mach. i. Qui interpretatur piscina eorum & significat linguam fluentem discordia. In tali templo cecidit rex cum uniuerso exercitu suo. ¶ De tertio pmi. Esdre. i. Protulit rex uasa aurea & argentea: primi Malach. iiii. Fecerunt uasa sancta noua: & intulerunt candelabrum & altare

incensorum: & mensam in templum. Vasa autem sunt.

Aurea per sapientiam

Argentea per eloquentiam

Candelabrum doctorum scientia

Altare incensorum deuotio oratorum

Mensa deuota scripture meditatio.

¶ Vel proprius christi uita in cuius meditatione refecti debet anima christiana. Sed hic sedis ornatus ignorantia & desidia dissipatur pmi. Mach. ii. Et sancta in manu extraneorum facta sunt: templum eius sicut homo ignobilis: uasa glorie eius captiua abducta sunt: ualorum captiuitas est scripture sancte lectio & operum uite christi obliuio. ¶ Isti faciunt de templo dei templum diane & louis Act. xix. Diana egritudo suscitans interpretatur lupiter inimicus uel sepans. Et sunt ignorantes & a christi similitudine difformes qui malo exemplo in populo egritudines suscitant & non curant: & sic populum a deo separant. ¶ De quarto pmi Esdre. vi. Consummato templo sacerdotes purificati fecerunt solennitatem in magna leticia. Et ii. Mach. i. Facturi purificationem templi necessario diximus significare uobis &c. ¶ Hanc leticiam turbat inuidia &c. Apo. iii. Exierunt de templo angeli habentes plagas mucrone dei: & impletum est templum fumo: & nemo poterat intrare templum donec consumaretur: plage angelorum. Isti faciunt de templo dei templum dagon pmi Ro. iiii. qui interpretatur pisces tristitie & sunt inuidiosi. ¶ Has quatuor malicias dissipantes templum domini describit Nau. ii. Porte fluminum aperte sunt per concupiscentiam: & templum ad solum dirutum est per discordiam. Miles captiuus adductus est per ignorantiam: & ancille gementes & murmurantes in cordibus suis per inuidiam. ¶ Unde qui uident statum presentium ecclesie per pmi fundatores: & moderne in transgressoribus: flere possunt pmi Esdre. iii. Seniores qui uiderant templum prius & templum quod erat in oculis eorum: flebant uoce magna. ¶ Ad hoc templum uenit dominus ad exequenda iustitia: Luce. xx. Venit iesus in templum & cepit eiecere uendentes & ementes. ¶ Tertium templum est anime spiritualis Ezechiel in transmigratione monstratum: fuit autem hoc templum dispositum in.

Mensuris per temperantiam

Cellaturis per sapientiam

Edificiis per obedientiam

Sacrificiis per perseverantiam.

De primo Ezech. vi. Vir qui habebat in manu funiculum metiebat longitudinem templi: uir christus: funiculus uite sue rectus decursus: templum anima: hoc templum metitur: quando anima uite christi configuratur. ¶ Istud proprie datur angelo sexte tube: datus est ei calamus ut metiretur templum que sit latitudo: longitudo: sublimitas: & profundum eius. Longitudo .i. patientie: latitudo misericordie. Altitudo contemplationis extaticae: profundum humilitatis proprie. Que omnia mensurantur unicuique electorum secundum mensuram conformitatis sue ad christum iesum: quia ei in seipso distribuit: & in qua debet anima quiescere. Et hec est uera temperantia: nec

minus uelle nec plus. **De. ii. Ezechiel. xli.** Cela-
ta erat in ipsis ostiis templi cherubim & sculptura pal-
mage: sicut in pietibus expisa erant cherubi plena
oculis: facies contemplationis: ostiū orō penetrās ce-
lum: cherubi in ostiis: in orōne contemplatio: scul-
ptura palmage in parietibus: consideratio mirabilis
sapie & uictoriose corone i xpi actibus: maxime .i.
sue uilitatis & tribulationis. **Que** maxie debet cō-
siderare q̄ intus ē ostiū p̄ relationis officiū. **De**
tertio Hier. xxx. Edificabitur ciuitas in excelsō suo
& templum iuxta ordinē suum fundabit. Ciuitas in
excelsō edificat cum aia tota intentione in xpm le-
uat: sed templū iuxta ordinē suum fundat: dum se-
cundum gradū obedientie xpi aia in similitudine
xpi obedientie tota currit in ea que sunt p̄prie con-
traria uoluntati. **Etiā** isto mō templum fundat dū
sine rebellionē i ecclesia obseruatur obedientia a sta-
tu inferioris subditi usq̄ ad statū summi pontificis
secundū cuius nutū in totū corpus ecclesie deriua-
tur. **Et** ipse super omnem alia creaturam debet esse
in xpo iesu subiectus: & sub eius obedientia regula-
tus. In cuius figura dī: **Eccle. l.** Simō onie filius sa-
cerdos magnus suffulit domū: corroborauit tem-
plum. Templi autē altitudo ab ipso fundata est. **Si**
mon audiens obediens summs sacerdos est filius
onie metientis domo. .i. iesu xpo qui ad diuinum
honorem in se & in suis metitus est regulas diuine
uoluntatis: cuius legitimus filius p̄ conformē obe-
dientiam ad xpm facit oia supradicta. **De. iiii. in**
ps. Offerentur in leticia & exultatione adducēt i
templū regis. In cuius figura dī: **Ezech. xli.** Cum
fecerit princeps spontaneū holocaustū apietur ei
porta que respicit ad orientē: holocaustum quod
totū igne cremat significat illum qui p̄ amoris in-
cendit mentē & corpore in xpi similitudinē trans-
formatur: ut & corpus mortificet in suis sensibus
& anima & in suis appetitibus. **Et** illud ē holocau-
stum spontaneū: quoniam maximū delectamentum
est aie lic mortificari p̄pter xpm. **Tunc** autē ei por-
ta orientalis apietur: quia gloria aie xpi tam in splē-
dore luminis q̄ in ardore amoris ei reuelat & dat.
Ad hoc templū uenit dominus ad habitandū per
gratiam. prime ad **Cor. iiii.** Nescitis quia templum
dei estis & spūs scūs habitat in uobis. **Quartū**
templum est ecclesie triumphātis. **Io. in Apo.** reue-
latum. ps dñs in templo sancto suo &c. **Hoc** tem-
plum est edificatū ex lapidibus quadratis in ecclesia
militanti. **ii. Ro. vi.** Malleus & securis nō sunt audita
in domo cum edificaretur: quia prius polebant &
quadrabant in libano: & postea collocabantur in
templo. **Itē** lapides uiui omnes. .i. electus in tem-
plo ecclesie militantis quadrantur in libano punitis
xpi: & in eius merito: & postea in ecclesia trium-
phanti collocātur in eius p̄mio p̄ proportionalem
comidentiam unde.

Temperantie redditur in corruptio

Prudentie perfecta cognitio

Obedientie exaltatio

Perseuerantie indefessa gratiarū actio.

De primo Apo. iiii. Qui uicerit supple delecta-
tiones mundanas per temperantiam ad similitudinē
uite xpi: faciam eū colūmā. .i. firmissimū & immo-
bilē in possessione paci. .i. p̄mi i ipso xpo iesu. **Et**
foris non egrediet amplius p̄ uertibilitatis impo-
tentia uel defectū: quia nihil potent minuire in se
de influxu gr̄e sibi date in xpo iesu: & per ip̄m xpm
iesum. **De. ii. Apo. xxi.** Dñs deus omnipotens
templum illius est & agnus: & ciuitas illa nō eget
sole: neq̄ luna ut luceant in ea: sed claritas dei illu-
minabit illam: & lucerna eius est agnus: felix ergo
qui purgatus est ad uidendā tantā luīs claritatem.

De. iii. Esa. vi. Vidi dñm sedentē sup solium ex-

cellum & eleuatū: hic notatur.

Clara uiso: uidi dominū

Visus quietatio: sedentem

Sedentis exaltatio: super solium excelsū

Plenitudo fructuonis quantū ad aspectū hūanitatis

Et ea que sub ipso erant replebant templū. **Ex** utraq̄

ergo erit diuersimode gr̄e plenitudo. **De** quat-

to **Apo. vii.** Isti sūt qui uenerūt ex magna tribulati-

one & lauerūt stolas suas i sanguine agni. **Ideo** sūt

ante thronū dei: & seruiunt ei die ac nocte in tem-

plo eius. **Hi** sūt qui uenerūt ad similitudinē xpi cō-

tinuantes p̄ perseuerantiā ex magna tribulatiōe cum

xpo crucifixo quē sustinuerūt per patiam: & laue-

runt stolas suas innocentiam custodientes: & deal-

bauerunt eas in sanguine agni p̄ passionis frequē-

tem memoriā. **Ideo** sūt ante thronū dei p̄ eternā

assistentiā in xpo iesu plantati. **Et** seruiunt ei die ac

nocte in templo eius per gr̄arum actionem & lau-

dē indefessā. **Ad** hoc templum uenit dominus

ad manifestandam gloriam suam. ps. In templo

eius omnes dicent gloriam. **Circa** secundum p̄n-

cipale. .i. matris purificationem: attende q̄ btā uir-

go uenit hodie ad templum dispensatiue propter

nos.

Ut plena puritate: quia non indigebat purificatiōe

Ut plena hūilitate: quia nō tenebat ex lege

Ut plena paupertate: quia uenit cū paupere ob̄one

Ut plena pietate: quia cū mentis deuotiōe.

Et ideo mente purissima ob nullam peccati com-

missionem: **Exo. uigesimo quinto.** Facis mensam

de lignis setim & deaurabis auro purissimo siue

mundissimo. **Mensa** ista in qua duodecim

panes propositionis seruantur designat mentem

uirginis gloriose: i qua. xii. articuli ex quibus facta

fuit structura symboli apostolici tanq̄ ip̄iales pa-

nes reseruati fuerant ad refectionem oīum electo-

rum. **Siue** per. xii. panes significatur oēs perfectō-

nes christi uite in duodenario numero tanq̄ super

abundanti. **Que** quidem in mente uirginis fue-

runt cum magna deuotione seruata: & ideo diei

deaurata: quia dono sapientie & gratie desuper fu-

it: nullum in ea locum habuit peccatum. **Purissima**

in carne ob unam peccati ablationem hoc figurat:

Prouer. uigesimo quinto. Aufer rubiginem de a-

gento & egredietur uas purissimum: hoc factum est quando corpus beate uirginis post conceptionem sanctificatum remansit integerrimum: sicut argentum pulchrum & candidum: in nullo rebelans uel tardas effectum gratie xpi iesu: qui habitabat in uirginis mente. Purissima in prole ob nullius peccati transfusionem: *Prover. tertio.* primi & purissimi fructus eius. Iste est xps iesus benedictus fructus uentris uirginis qui tenet primatum in puritate. Quoniam igitur quod purissimum est: purificatione non eget: non propter se seu obligatoriam aliquam actionem purificari uoluit sed propter nostram utilitatem.

Ad exemplum purificationis spiritualis: de qua dicitur: *Act. uigesimo quinto:* Fide purificans corda eorum

Ad fundamentum purificationis sacramentalis de qua: *Malach. ultimo.* Purgabit filios leui

Ad complementum purificationis figuralis quam hodie terminauit: consumauit & exulit pro tempore quo fuit uera puritas euangelii publicata: de qua *Leuit. decimo secundo.* Cum completi fuerint dies purgationis sue &c. Ad perfectam igitur purificationem spirituales: cuius nobis exemplum beata uirgo tradidit necessaria est.

Virtus purgans in corde: & hec est pnia purgans a malis precedentibus. Virtus purgans in corpore & hec est temperantia purgans a malis imminetibus. Virtus purgans in opere: & hec est mia preseruans a malis futuris: & purgans ab omnibus.

De primo *Iaco. v.* Emundate manus peccatores & purificate corda duplices animo. De secundo *Ioseph. decimo septimo.* Transibis ad montes & succides tibi atq; purgabis ad habitandum spacia & poteris ultra procedere cum subuerteris chanaanem: quem dicis ferreos habere curus & esse fortissimum. De iii. *prover. decimo quarto.* Per misericordiam & fidem purgantur peccata. Huic autem triplici purificationi correspondet triplex effectus. primus est mitigatio incendiorum: & hic respondet pnie: cuius lamentis mitigantur incendia per que oportet transire omnem peccantem ut ingrediatur incendium: secundum illud. *Nu. xxxi.* Omne quod potest transire per flammam igne purgabitur. s. purgatorii: uel aqua expiationis. s. lachrymarum in contritione sanctificabit. Secundus effectus est manifestatio mysteriorum: & hic ridet temperantie: cuius beneficio manifestantur & reuelantur mysteria. In huius figura: *Iudic. vi.* Cum excuteret gedeon triticum atq; purgaret: apparuit ei angelus domini. Et danieli. & sociis suis abstinentibus reuelatum est per noctem regis mysterium: unde & daniel in abstinentia sua multa meruit uidere secreta: sicut sua continent propheta. Tertius effectus est multiplicatio mentorum: & hic ridet misericordie: cuius gratie multiplicantur spiritualia merita: *Io. xvi.* Omne qui fert fructum purgabit eum ut fructum plus afferat. Circa tertium. s. circa oblationem boni iesu debes no-

tare quod legimus puerum iesum in templo offerri. Et debemus offerri in templo ecclesie xpi cum turturibus: columba: siue agno.

Vt simus castissimi sicut turtures per sanctimonie puritatem: *Esa. li.* Mundamini qui fertis uasa domini: Cant. secundo pulchre sunt gene tue sicut turturis.

Vt simus fecundissimi: sicut columbe per doctrine fertilitatem uel sedulitatem: *Esa. lxiii.* Quali columbe ad fenestras suas.

Vt simus mansuetissimi sicut agni per uite sanctitatem: *Hiere. xi.* Ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad uictimam &c. Secundo legimus puerum iesum baiulatum & susceptum ab expectantibus qui gerunt typum subditore: quorum est de manu prelatorum xpm iesum suscipere. Ad quod requiritur quod habeat. More Symeonis benignitatem. Sapientie primo. Benignus est spiritus sapientie: & in maliuolam animam non introibit sapientia & cetera. Unde de ipso scriptum est quod spiritus sanctus erat in eo.

More anne humilitate: quia *Iaco. iiii.* deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam.

More utriusque longaminatatem. Si enim perseuerauerit pullans iurget amicus & dabit illi &c. *Luce. xi.* Et de Symeone scriptum est quod erat expectans consolationem israel. Et de ana quod usque ad annos. lxxxiii. permanens uidua non discedebat de templo ieiunans & obsecrans: seruens domino nocte & die. *Lu. ii.* Tertio legimus puerum iesum in templo inuentum ab inquirentibus qui gerunt typum doctore: & predicatoris: quorum est in scriptis xpm requirere: unde dicuntur parentes xpi post triduum eum repensisse in medio doctorum. Quia post triduum intellectus preparatorii litteralis allegorici & moralis peruenit ad intellectum anagogicum qui transit in supernam hierusalem: & circuit omnes angelicas officinas: adeo nec in medio templi celestis inueniat xpm iesum audientem angelos & interrogantem: ut merito dicat quod mirabantur omnes super prudentiam & responsis eius: uel aliter ut primus dies sit lectio que est in scripto: secundus collatio que est in uerbo: tertius memoria que est in animo: quartus in quo inuenit est oratio: deuotio contemplatio & transformatio que amplexans iesum in gustu filiali ad minus cum dulcore dicit. Fili quid fecisti nobis sic & cetera. In hac autem oblatione christi iesu initiatur consumationi obligatione legalium: sed perficitur in obligatione crucis per mortis iesu holocaustum. Et de utraque uerum est quod dicit *Esa. quinquagesimo tertio.* Oblatus est quia ipse uoluit: quia nec in prima potuit tenere obligatio legis. Nec secundam potuit preualere uolentia hostis. Sed in utraque fuit holocaustum spontaneum sue bonitatis. Et de utraque maxime de una dicit Apostolus ad Hebre. nono. Una oblatione consummavit in eternum sacerdotes. Et gratia huius oblationis sciendum quod in ueteri testamento fiebat oblatio de sex generibus animalium: de

tribus uolatilium: que sunt passer: turtur: & columba: de tribus gressibilibus que sunt bos ouis: & capra: & de his animalibus que ad hec genera reducuntur: & hec oblatio inducta erat pp peccati reatu demonstrandum: deus enim creauit hominem innocentem: in qua si uiuisset non erat necesse animalium sanguine expiari: nec propriam sensualitatem & carnem mactare: quod significatur in animalis morte. Sed postquam cecidit non potuit reuari nisi per immolationem agni immaculati: & per precium sanguinis iesu christi: unde per sacrificia animalium & auium non auferbatur peccatu: sed per illa significabatur immolatio illius agni qui tollit peccatum mundi. Et per illa instruebatur homo immolare bestialitatem suam sui prauu desiderio: siue in peccatis spiritualibus: que per aues: siue in carnalibus que per bestias designantur. Attende autem quod homo in statu innocentie habuit.

Sagacitatem in ingenio

Rectitudinem in iudicio

Bonitatem in affectu

Strenuitatem in effectu

Sobrietatem in uictu

Manfuetudinem in conuictu.

Sed contra quando peccauit cecidit sagacitate in hebetudinem. A rectitudine in curuitatem. A bonitate in maliciam. A strenuitate in segnicie. A sobrietate in ingluuiem. A mansuetudine in atrocitatem. Nota ergo quod non potuit reuocari.

In sagacitatem nisi per sollicitudinem uigilantie.

In rectitudinem: nisi per simplicitatem innocentie

In bonitatem: nisi per sinceritatem beniuolentie

In strenuitatem: nisi per promptitudinem obedientie

In sobrietatem: nisi per austeritatem parsimonie

In mansuetudinem: nisi per tractabilitatem tolerantie

Propter renouationem ergo hominis ab hebetudine in sagacitatem: per sollicitudinem uigilantie offerebatur passer: **Leuit. decimo tertio.** unde ps uigilauit & factus sum sicut passer solitarius in tecto. Et hoc est primum. Propter secundum offerebantur columbe: **Leuit. decimo tertio.** Et **Matth. decimo.** Estote simplices sicut columbe. Propter tertium offerebantur turtures sincere & fideles in diligendo: unde hic dicitur: par turturum.

Propter quartum offerebantur boues siue uituli & uacce que sunt animalia obedientia: **Proverbi. decimo quinto.** ubi non sunt boues presepe uacuum est. Propter quintum offerebantur capre siue hedi: que sunt animalia habentia pilum lectum & cibum asperum. **Can. quarto.** Capilli tui sicut greges tonsarum: que ascenderunt de monte galaad.

Propter sextum offerebantur boues & agni: que sunt animalia mansuetissima usque ad mortem: **Mat. x.** Ecce ego mitto uos sicut oues in medio luporum. Quia ergo oblatio christi hec omnia nobis restituit: quia fuit.

Sollicitissimus in uigilantia ad modum passeris

Simplicissimus in innocentia ad modum columbe.

Sincerissimus in beniuolentia ad modum turturis

Promptissimus in obedientia ad modum bouis

Austerissimus in parsimonia ad modum capre

Patientissimus in subinentia ad modum agni.

Ideo in omnibus oblationibus prefiguratus est.

Attende autem quod quedam dicebantur sacrificia: & hec proprie erant de animalibus. Nec ante octauum diem natiuitatis sue poterant offerri. Nec eadem die mater & fetus eius. Quedam proprie dicebantur oblationes: & he erant de materia sicca: ut de simila: pane: & thure: & panes uel cocti in dybano: uel in craticula: uel in sartagine: uel in aqua: & illa dicebantur lagana oleo lita. Aliquando fiebat oblatio de liquidis: ut uino & oleo: & hic proprie dicebatur titatio. Scriptura tamen indifferenter utitur aliquando his uocabulis: dicebatur autem hostia de animalibus ab hebreis que offerebatur ad hostium tabernaculi: uictima a uinciendo: quia ducebatur uincta. A gentibus dicebatur hostia pro hostibus uincendis: uictima pro iam uictis. Mel autem & fermentum nunquam domino offerebantur. Sal autem semper. Et si offerebatur ouis: cauda offerebatur cum adipe. Quia nunquam carnalis delectatio & maligna corruptio possunt deo placere: discretionero omne sacrificium condit & simplicitatem innocentie: deus semper perseverare precipit.

Erat autem diuersus ritus offerendi animalia uolatilia & gressibilia. Nam gressibilia offerebantur a sacerdote detracta pelle: artubus in frustra concisis: quibus lotis cum capite & pedibus & intestinis adolebat omnia super altare in holocaustum. Et hic reputatur modus offerendi opera uite actiue. Hoc adiuncto quod omnis adeps qui est pinguedo intestinorum diuini est iure perpetuo. Et sunt tres adipēs. Adeps uitalium. i. cordis & uentris: adeps epatis siue iecoris: quod reticulum dicitur. Et adeps renum: & hic semper adolebatur domino cum renunculis. Vbi attendendum quod omnis dilectio que per adipēs & omnis spiritualis generatio que per renes est domino adolenda. Oblatio autem auium fiebat hoc modo. Confringebat sacerdos collum sola manu. Non enim licebat leuare ferrum super auem: & retorto capite sub ascella: ungue autem colli ubi fractum erat rupebat effuso sanguine circa crepidinem altaris uesiculam gutturis & plumas proiciebat ad orientem in locum communem: confractisque ascellis manu adolebat ea super altare in holocaustum & cetera. In his attende modum oblationis & purificati-

onis uite contemplatiue: ad cuius contemplatio-
nem semper debet mens alas confringere: ne te-
mere offeratur: collum rumpere ne nimis presump-
tuoſe iungi xpo capiti reputetur: **N**ō tñ ferro ſed
manu: quia non diuisione peccati: ſed operatione
humili: ubi & ungue ſue inſenſibilitatis in experiē-
tia diuinorum fundat ſanguinem ſui carnalis affe-
ctus: quem forſitan hūit in diuinis guſtibus. **E**t ue-
ſiculam gutturis: i. tumorem proprie reputationis
ex guſtibus diuinis: & plumas uolatus contēpla-
tionis in ſpeculationibus altis: piciat ad orientem
in locum cinerum: i. anihilet per ſue fragilis origis
& debilitatis reſpectum. **E**t ſic totam ſuam contē-
plationem incineratā in ſe & deo flāmeam adole-
as ſuper altare: i. ſuper xpm ieſum: ab ipſo: & in ip-
ſo: & per ipſum omnia recognoſcens. **I**pſe enim eſt
altare noſtrum: & ſacerdos & hoſtia: ſacrificiū: obla-
tio & libamen. **I**pſe quidem ſacrificium animalium
ut dictum eſt ſupra: hoſtia per quam celum intrat
& hoſtis ſuperatur: uictima quia uictus pro nobis
nos uictores efficit: & hoſtia pacifica: quia pacifica
uit per ſanguinem crucis ſue que in celis & que in
terris ſunt. **S**aluatoris hoſtia: quia ſaluum fecit po-
pulum ſuum a peccatis eorum: hoſtia holocauſti:
quia ignem uenit mittere in terram: & ſeipſum to-
tum flamma amoris accendit. **I**pſe holocauſtum
animaliū grefſibilem p opera actiue: quia cepit ie-
ſus: facere & docere. **I**pſe holocauſtum auium per ac-
tum contemplatiuum: quia reſplenduit facies eius
ſicut ſol. In ipſo enim omnis adeps cuiuſcunq; pin-
gnis deuotionis: in ipſo oīs reminiculi cuiuſcunq;
ſpiritualis regeneratōis. **I**pſe caput & membra om-
nis ſtrictē compaginationis. **I**pſe ſanguis omnis di-
gne aſperſionis ſeptenarie: quia ſepties fudit ſan-
guinem. **I**pſe eſt altare ſacraſſimum quod non al-
terius ſanguine expiatur: ſed proprio ſanguine: nō
tā aſpigitur q̄ qñq; largiſſimis fluuiis irrigatur. **E**t i
omnibus membris & atthomis corporis ſui in p-
prii ſanguinis ſudore lauatur q̄ uera libatio aridore:
quanta compaſſione eſt recogitandum q̄ mēbra
tua ſicca omī humore uitali: & arefacta euacuatiōe
ſanguinis tui in altari crucis multipliciter obtuliſti
in ſimillā puritatis. In panem propoſitionis qui ſe
per noſtro appetitui eſt guſtandus: panis coctus i
cibano abſconſiōis per incomprehenſibilitatem
amoris qui te in corde decoxit: panis aſſatus in cra-
ticula per publicum crucis ſupplicium: pāis fixus
in patella ſtridens & ſtrepens per doſoſi clamoris
ſuſpirium longanimi charitate dilatātū. **T**hus ſua
uiſſimi odoris per non interruptum tue deuorio-
nis interne & ante conſpectum diuitatis tue imen-
ſum. **S**al ſapientie & diſcretionis ſemper excludēs
ſuperfluum & diminutum: & ad omnia diſcretiſſi-
me tuum circumferendo reſpectum. **Q**uia autem
mel dulcedinis inſeſte & fermentum corruptōis
maligne in te ſolo & puriſſima matre tua bone ie-
ſu non fuit.

Tu uitula ruſſa pro peccato ſummi ſacerdotis

Tu hircus immolatus pro peccato principis

Tu uitulus pro peccato ſynagoge uel populi

Tu capra pro peccato cuiuſlibet ſingularis filii

Tu hircus immolatus in die expiationis per ſup-
plicium.

Tu hircus emiſſus in deſertum celi per actum aſcē-
ſionis. ¶ **E**t ideo non immemento hac una oblatiōe
omnes cenmoniales oblationes ueteris testamen-
ti te ipſum figurantes compleſti & euacuati: & in
oblatione tui que hodie eſt inchoata: & in tua ſa-
craſſiſſima morte eſt completa conſumati in eter-
num ſanctificatos. ¶ **D**e his autem oblationibus
habetur: **L**euit. primo ſecundo: & vi. quaſi per to-
tum. ¶ **C**irca quartum. ſ. circa alias perſonas que
proceſſionem integrant hodiernam: debes atten-
dere quod tibi dictum eſt ſupra. ſ. q̄ per manifeſta-
tionem in preſepio paſtonibus figurabatur noticia
boni ieſu facta conuerſe eccleſie de iudeis: per ma-
nifeſtationem factam hodie ſignificatur plena ma-
nifeſtatio xpi in fine temporum ſicūda iudeis ſi-
mul & gentibus in renouatione euangelici ſtatus.

¶ **U**bi nota q̄ relinquitur ſtabulum & animalia:
& uenitur ad templum quod eſt in hieruſalem: pu-
rificatur puriſſimus: quaſi extraneus: preſentatur fi-
lius quaſi ſeruus: & redimitur omnium dominus
Recipientes eum ueniunt in ſpiritu in templum:
non qualeſcunq; ſed ſenes communem ſalutem
expeſtantes: ieſum manibus baiulantes & deuore
cantantes: & ipſius ieſu plene cognoſcentes ruinam
in reprobis: & reſurrectionem in electis: contradi-
ctionem in actibus malis & tranſiſſionis gladium
in affectibus materne compaſſionis. ¶ **Q**ualia
ſunt iſta hieruſalem caſtigauit te dominus: qui uſ-
q; nunc te dimiſit in ſtabulo cum beſtiali caterua.

Sed beatus ero ſi fuerint reliquie cordis mei ad ui-
dendam claritatem ſanctę eccleſie: qñ ieſus non in
ter beſtias iacebit in ſtabulo: ſed in medio templi
dei ſanctę ſenectutis manibus baiulatus: & in con-
templationis iubilo mortificatis actibus deſtructi-
uis qui non ſunt uita ſed mors iubilatur i pacis dul-
core. ¶ **V**iſ uidere uirginem cum paruulo iacētes
in ſtabulo cum ignorantia beſtiali: uide ueritatem
auctoritatis & confeſſionem fidei ſtare modo i me-
dio eccleſie ſtabilitate inſimo temporalium: in ſter-
core camalitatum. In ſeno ſpinoſo: ubi ſunt ſentes
diſcordie. **R**ixe. odia. **I**nuidie pompe ſuperbie: aua-
ricie: & peſſime ſi monie. **O**ſentes honende ſic di-
cte: quia uestro acumine ſentire uos facitis. **Q**uo
ſtupendo & diabolo miraculo iſeſibiles facti eſtis.
Nam que cōſueuiſtis pungere: nunc uidemini de-
lectare. **N**am prelati miſeri: & clerici laſciuia: religioſi
deſidioſi eſſe ſub ſentibus delicias computant: &
iam ſenſu ſpirituali perſito his ſentibus lacerati: li-
targico morbo ſopiti: nequaquā de punctiōibus cō-
querūtur. In quibus eccleſia gemit & dicit. **V**ulne-
rauerunt me & non dolui: percuſſerunt me & non
ſenſi: tulerunt pallium meum cuſtodes murorum
&c. ¶ **Q**̄ proprie dicit cuſtodes murorum: non

animarum: quia non uidentur prelati spiritualium carismatum: sed diuitiarum & pomparum temporalium habere custodiam: qui nec dolent uulnera peccatorum: nec se sentiunt trahi ad infernum. **E**t hi tulerunt sancte ecclesie pallium: quia eidem abstulerunt uite christi & sancte conuersationis amicum. **S**ed utinam stabulum uacuum esset a bestiis. **S**ed ibi est bos castratus: quia ibi est status prelatius: qui cum debeat esse castratus a generatione carnali & affectu temporalium amicorum: qui adhuc diabolo faciente recuperauit testiculos: & a spirituali generatione fidelium patitur castraturam. **L**ugum domini suauis & sanctum in supportatione pauperum & inopum: & in consolatione tribulorum fidelium: reiecit bos iste corrupta feriens & uulnerans non consolans: & iugo mundi & diaboli ad supportandum. **S**onera omnium carnalium suorum propinquorum & ad sustinenda exercitia querelarum: & discordias partium captiuas ceruices inclinat: utique ruminat bos iste excellentia amicorum ditionem: nepotum discordias & maligna consilia partium scindit ungula: utinam carnem totam propriam scanderet & non plebem subiectam. **A**lter etiam per prudentiam carnis perscindit suam maledictam ungulam in terrenam astutiam contrarius nostro emanueli: quia hic bos didicit in suis malignis consiliis reprobare bonum: & eligere malum. **S**atis hec sentiunt in multis regionibus misere ciuitates talibus impositionibus & pastorum tyrannia quassate. **S**ed & asinus peculatione non deficit nostro stabulo: qui quanta stoliditate ignorantie sacre scripture sit pressus: magis gemendum quam referendum. **S**ed & non uacat ab astutia asinina: cuius in hoc dicitur esse cautela ut iuxta sepes & muros diuertendo: uel onera deponat eorum confractio: uel sepe pedem sedentis allidat. **C**um quanto est gemitu referendum: quia quandocumque tales asini uolunt onerari curis uiuarum: uel pupillorum uel emendationibus peccatorum ad materias suas & sepes spinosas diuertunt: asserendo se esse occupatos in consiliis & magnis negotiis castrorum & uillarum & in curis sue carnis & in gurgitationibus suis edendo & dormiendo: quibus tanta occupatio inheret quam animarum onera que portare deberent conterunt & allidunt. **D**iscurre per templa: respice altaria: uideas aulas & cameras & uidebis eorum habitacula regum apparatus. **S**i respicias templa apparebunt in multis locis stabula iumentorum. **S**i consideres apparatus mensarum domicellorum: equorum & aliorum que spectant ad mundi pompam: & discurras per dioceses & superioribus comparares paramenta altarium calices & corporalia & modum sacerdotum: & omnia que spectant ad diuinitum cultum: uidebis quod in istis corpus ipsorum prelatorum uidetur factum templum. **T**emplum autem dei quo ad eius cultum ut stabulum inquinatur: unde talis recte uidetur asinus diabolo cui barum suum imposuit ad infernalium onera cum sua

uitate portanda: hec pro malicia huius temporis de qua magis est flendum quam referendum: quia nihil remansit in statibus in ista ecclesia quod non sit quo ad uite deformationem corruptum: & quod non in bestialitatem degeneret iumentinam. **S**ed altius attollendo aspectum ad perfectionem futuram in ecclesia renouanda apparet si quis sciat contemplari scripturarum mysteria quod tempus ecclesie de gentibus: quod per duas spirituales generationes extenditur respectu perfectionis cumulade: quam expectamus: tam in claritate luminum: quam in ardore affectuum: quam etiam in plenitudine omnium carismatum: uidetur quidam attributus puenlis infantie: respectu senilis prudentie: & quasi quoddam stabulum plenum bestiis & feno spinoso propter defectum temporalium & ignorantiam clericorum respectu paupertatis euangelice renouande: ut merito iste status respectu prioris templum domini dici possit: quia iste status purificatur ab amore distractio temporalium & eleuatur quantum licet in carne passibili per contemplationis excessum in ecclesie triumphantis occursum: illustratur per diuinum radium ad cognoscendum uerum lumen iesum & eius perfectissimum statum in utroque textu inclusum: & ipsum in manibus uite conformis baulat per strenuissimum actum. **V**nde & spiritu sancto singulariter dicitur status iste repleri & in seruire spiritus in templum christi uite adduci: propter quod & persone hodiernae. **S**ymeon & anna singulariter commendantur. **E**ccllesia enim illius status digna est commendatione: & erat senilis maturitatis experientie & claritatis mortificationis uanitatis mundi & carnis iubilationis contemplationis interne quietis: & omnia in christo possidens a seipso deficiens in ipso uidebitur totaliter transformari: & continue ruminabit christum ihm ut summam perfectionis status & semetipsum ut sentinam omnis defectus. **E**t hoc optime ostendunt uerba cantici Symeonis: in quibus mystice comprehenduntur omnia supradicta & multa alia & totius solennitatis materia. **N**am hoc festum ut ex supradictis patet est ex quattuor principaliter dedicatum scilicet.

Ex huius senis gratulatione

Diuine proles oblatione

Probate anus testificatione

Munde uirginis parturitione.

Et secundum hoc festum nobis proponit in exemplum serenissime tranquillitatis. **S**uauissime iocunditatis profundissime humilitatis. **A**d hec autem declaranda in quattuor uersiculis cantici introducit benedictus iesus in primo uersu ut pax tranquillans mentes simplicium. **I**n secundo uersu ut salus corroborans & aians uires debilium. **I**n tertio uersu: ut lux clarificans corda contemplantium. **I**n quarto uersu: ut gloria magnificans statum humilium. **E**xemplum

Pacis est in senis congratulatione

Salutis in proles oblatione

Luminis in anus probatione

Glorie sublimantis in uirginis purificatione

Conemur ergo & nos gustare spiritus primitias: ut
preocupemus faciem domini. Experiamur in nobis
quid fiendum est dei munere in uniuersali ecclesia

Expectemus ut sit in nobis

Pax tranquilla

Charitas secunda

Suauitas iocunda

Humilitas profunda

Dicit ergo: Nunc dimittis: ubi dicitur xpus ut pax
tranquillans. Est autem ista pax ut dei uoluntas fiat
in nobis ad quam habendam oportet nos dimitti
tia duplici malo uinculo amoris & odii quo i qui
etatur mens cuiuslibet turbati. Aut. n. inquietatur
quis quia i se & in amico non habet quod uult. s.
qualemcumq; prosperitatem. Et habet quod non
uult. s. persecutionem ab illo uel prosperitate i alio
Et ut aperte loquar mens carnalis desiderat in se &
i amicis prospera: & nulla aduersa. In hoste oia aduer
sa: & nulla prospera: qd si secus accidat uel turbat uel
perturbatur. Ab hoc ergo oportet dimitti animu
qui ad quietem inspirat & aspirat: ut. s. se & oia a
se amata diuine uoluntati subiiciat: & omne quod
carnaliter diligit dimittat libere propter deum: ut
& corpus & anima dimittat regi secundum diuine
uoluntatis cursum & magis se habeat suspectum i
consolationibus sibi uel suis datis: q in tribulatio
nibus illatis: & omnem quem patitur persecutore
ppter deum: & secundum deum appetat prospera
cum letitia: & odium pati cum tristitia: & istud est
illud odium sanctum anime sue idest uoluntatis ani
malis: quod requiritur ad christi discipulatum cum
dicit. Si quis uenit ad me & non odit & cetera. Et
hoc est amicum diligere in deum: & inimicum p
pter deum: unde & anima secure petit pro inimico
prospera: & hilariter sustinet: uel ad minus patient
in se & in amico aduersa. Ad sustinendum aut
tranquilla inimici prosperitatem: & illatam aduer
sitate: ab eo: duo possunt te inducere. s. dei con
formitas: quia deus ipsum sustinet: imo qd plus
est ipsum te: & tuos, tribulari iubet: licet enim no
iubeat ipsius peruersam uoluntatem: tamen ipsius
uoluntatis effectum prout pertinet ad tuam tribu
lationem. Quod attendens dauid patientissimus
cum sibi malediceret. Semey. ii. Re. xvi. dixit domi
nus precepit ei ut malediceret dauid. Et q ista sunt
occulta dei iudicia: imo in electos bnficia: ideo sub
iunxit dauid. Et quis est qui audeat dicere: qre sic
fecerit: dimitte ut maledicat iuxta preceptu domi
ni. Secunda ratio patientie est consideratio in fir
mitatis proximi & sui: debet enim mens conside
rare q prona est humana miseria ad lapsum experi
entia sui. Ideo offendere proximo magis debet co
pati q irasci. Due rationes sequentes non solum co
cludunt patientiam in aduersis: sed letitiam & de
lectationem respectu inferentis potissime: quia ois
anima peccatrix purificatione indiget: que proprie p

tribulationem habetur: debes ergo aduersitate tibi
diligere tanq necessaria inferentem

Ipa e eni tuus barbitonfor: q radit superflua

Est tuus lotor: q purgat inmundum

Est tibi insuflator q tui peccatoris intima calefacit

Est tuus reductor ad deu a quo eras dispulsus

Vides ergo quata bona tibi ministrat: debes er
go eu tenere: diligere: non: odire. Quod si dicis
ex his argumeto culpam non purgo: irascaris co
tra teipsum: q hoc est tue impatientie: non illius i
iurie. Sicut si ex bono cibo tibi ministrato stomachu
dolere contingat: illius autem malam uoluntatem
debes deo dimittere iudicandam & operationem
illius tibi utilem a deo transmissam tanq dei bene
ficio acceptare. Secunda ratio est quia sicut aia
peccatrix indiget purgari: ita indiget pmoueri: p
motio autem est accede ad similitudinem christi:
quod quidem tibi facit precipue tribulationu mul
tiplex quadratura: unde tibi est tribulator. Sicut ar
tifex quadrans: & in te sculpens christi figuram: ut
merearis in superno edificio collocari. Est faber op
timus qui tibi fabricat coronam: qui quot in te tri
bulationes donat uel in aliis: tot in tua corona lapi
des preciosos locat. Quid ergo tam utili labori no
debes secundum preceptum diuinum orationis si
pendium: & delectationis effectum. Ad hec ad
das unum propter quod debet esse omni mente
dulcissimu inimicum diligere: quia christus cui ni
hil possumus redere pro his que pro nobis sustinu
it: hoc a nobis petit & precepit & paternam simili
tudinem promittit: cu dicit. Diligite inimicos ue
stros: benefacite his qui oderunt uos: orate p per
sequentibus & caluniantibus uos ut sitis filii pa
tris uestri. Et concludit. Estote ergo perfecti & cet.
O anima misera quid uadis querendo: hec audi
ens a iesu tuo: Eiuscerare in dilectioe inimici: que
tibi tanta bona facit. q ad similitudinem diuine p
fectionis adducit. Et erubescere de cetero ipsum uo
care inimicum. Sed illum uoca inimicum qui tuu
nutrit carnaliter affectum: Non autem ad ista peti
gere poterit qui temporalium loculos uel proprie
uoluntatis possidere cupit. Et ideo non potest ad
pacem attingere qui non uult per paupertate euan
gelicam esse imitator & professor christi uite. Prop
ter quod cum dixisset. Nunc dimittis seruum tuu
domine: addidit in pace incarnati uerbi: per couer
sationis exemplum. Et ideo hec mentis quietudo
omnem conscientie stimulum excludit: non extin
guendo ueritatem in conscientia. Sicut dicit illa ca
terua diaboli: que spurcitas in nominabilis imo
ditie operans dicit in eis quiescente tanq in operi
bus naturaliter delectatiuis: & in usu membrorum a
creatore conditorum. sed de hoc alias quia istius
secte & pessime nomen est mors: & sequitur eam
infernus. Non enim ille est usus membrorum: sed
abusus pessimus. Nec mulieres sunt communes
secudum sectam odibilem pessimi. Nicolai: cuius
maliciam isti imitantur: & addunt horrenda: q sunt

magis silentio occultanda. **H**ec autem mentis tranquillitas & priuatio remorsus est conscientie p maximam innocentiam uite: non solum fugiendo delectamenta illicita: & diuinis preceptis phibita: sed et temperatissime utendo concessis: & tanta repletur suauitate celi & obedientia diuini beneplaciti q horret omne delectamentum sensituum: qd secundum dei mandatum aut consilium non est reductibile & reductum in deum. **E**t non solum uitat mortale peccatum & frequentiam uenialium: sed omnino nullum ueniale uult committere ex deliberato consensu. **Q**uod si aliquando in hoc ruat multum se ex hoc in cōspectu dei uilificat. **H**ec itaq; pax & tranquillitas mentis supponit exclusionem amoris & odii inordinati respectu sui & proximi. **S**upponit exclusionem delectamenti sensitui: nisi quantum est necessarium sustentationi nature. **E**t in isto multo magis fruitur deo: q illo sustantuo. **S**upponit etiam clausuram sensuum: ut non rumores querat: sed audire fugiat: & spectacula alia omnia quecuq; possunt mentem trahere per diuersa. **Q**uietetur etiam respectu diuinorum beneficiū in suo presenti non distracta per uaga desideria: que menti occurrunt & respectu boni. **E**t attende q labor stultorum affligit eos qui nesciūt per orbem pergere. **V**nde est hoc q tot perfectio- ni insistere se dicunt: & tam pauci sciunt eam inuenire. **C**erte hoc est quantum ego possum imperfectus agnoscere: quia sepe sub spē maioris boni distrahuntur: & non humiles in seipsis nesciunt colere donum receptum: & deo de ipso gratias agere: nec requiescere sub dei uoluntate: sed inordinatis appetitibus inquietantur propria affectioe. **H**ic autem status tenet mentem sub deo mortuam & nihil ab eo uult recipere nisi quod uult dare preter exclusionem peccati: quia in peccatis nō uideo posse esse quietem nisi mortiferam. **A**d hec autem ipsum inducunt tria. **P**rimum est recognitō sue indignitatis: quia omni dei dono quantumcunq; modico reputat se indignum: & semper uidet se deum impugnare sub donis receptis: unde & sibi dicit. **Q**uia temeritate audeo maiora appetere: qui in donis receptis nunq me uolui exercere. **C**ogita quomodo recogitasti. **Q**ui te creauit rationis capacem. **Q**ui ad suam noticiam adducere uoluit. **Q**ui pro te deus summus ad tantam uilitatem defecit & in tua natura tam dura sustinuit. **Q**uid plus petis ab illo a quo tanta recepisti: tot scienbus irretita? & sic dum anima resilit in propriam paruitem contentatur sub domini uoluntate. **S**ecundum quod eam reddit quietam est maxima effiatō omnium que sunt dei. **C**haritas enim que charum tener amatum quando leuatur ad eius contemplationem uidet eum tam immensum: q omne bonum suum intuetur ut quoddā pelagus: unde credo q non est ita minimum dei donū: quod si anima ruminaret illud cum gratiarum actione ipsam

non induceret ad feruorem: & per augmentum sui non excluderet omne peccatum? **D**ebet etiam anima peccatis obnoxia considerare q magnum dei donum est: q deus eam non permisit maioribus sceleribus infici: & non deo attribuire sua peccata dicendo. **Q**uare me sic reliquit: & quare me sic cadere permisit. **E**t deo impropere modica bona que facit: ac si essent sua: dicendo. **E**go dimisi mundum: & studeo imitari christum: & nō quero ab eo nisi seipsum: & tamen me dimittit siccam & aridā & oīs sue dulcedinis inextē: & temptationibus me subiicit: & in peccatis cadere me permittit. **M**iserā anima non est iste sermo q misericordiā puocet: sed furorem & iram & indignationem adducat. **E**t hec est causa quare multi qui se dicunt perfectionem insequi: & decidunt & nūq eam attingūt: nisi modum conuertant loquendi & sentiendi. **I**ntra ergo uiam perfectionis anima misera: & uerte lamentum tuū super te & deo gratias agas: nō irroges iniurias nec causeris q alius bona faciat: sed dicas. **S**tupeo & admiror q deus pre ceteris uicinis meis melioribus me de mundi profundo elegit: **S**tupeo q mihi indigno dedit affectum sequendi se & desiderandi sue passioni configi. **S**tupeo q me sepius cadere non permisit. **I**deoq; infinite gratie sint tibi inestimabili dono tuo. **M**ultum ego benedignus sum: ut omni peccato succumbā: quia non cognoui tuum lumen gratie quo me dignatus es illustrare ut cognoscere te inestimabili amore mei seruile assumpsisse naturam: & mortē pertulisse tā durā. **D**ico tibi aīa si hac uia incesseis: cito deus dissoluet a te colligationes impietatis: & tollet peccatorū tuorū fasciculos deprimentes: ratio autē maxima quietudinis mē is ē q anima que sic de deo i bonitate sentit non dubitat quin eā dominus uelit ad uitā eternā. **E**t hoc reputat tantum donum & tam gratuite datum: & ita congrue a deo dispositum in merito christi iesu: quod nihil uult nisi quod in eo disposuit: & eo loco: tempore & modo quo in ipso benedicto iesu eternaliter dare decreuit. **N**on est autem hoc sentire presumptionis: sed profundo humilitatis: que est i suo sentimēto magna nimis ut & semper se reputet indignam: & tamen propter meritum christi iesu non dubitet huiusmodi bonitatem dare diuinam. **C**uius humilitatis signum est: quia semper proficit in imitatione christi uite: & in fuga omnis culpe: & q nihil timer nisi laqueum diuine offense: & quantum necessitatis nature sue patitur cōfringit delectamēta sue partis sensitue. **S**ed que semper uult ambulare in relaxatione uite sue: & in appetitu promotionis mundane: & non curare de perfectione regule promisse: si cum hoc reddit se securam de perceptione eterne glorie: hoc uere est presumptionis temerarie: & cecitatis decepte.

Tertia ratio principalissima quietis & desiderii stabiliti & que supplet defectum precedentis ē q

talis aīa nihil ſentit ſe i ſe nec diligit ſe i ſe nec pſſe:
 ſed totam i xpō ſe ſentit & diligit: & ieſum chriſtū
 putat ſuum ſūmum bonum: & ideo in eius beati-
 tudine iam beatam ſe ſentit. **Et** quia uidet q̄ chri-
 ſto ieſu nihil in eternum poteſt deficere: neſcit qd
 plus habeat deſiderare: quia in ipſo ſe ſentit deum
 & omnia poſſidere. **Et** ideo ſtatus talis anime ē iu-
 bilare in gloria dei & chriſti hominis: & de hoc cō-
 tinue laudare & magnificari beatiffimā trinitatem:
 de ſe nihil cogitare nec appetere niſi q̄ deus eā lo-
 cet in chriſto ieſu. **Appetit** non effeſtione recipro-
 ca boni proprii: ſed pro complemētō diuini bene-
 placiti. **Et** hī ad nihil aliud ſtudet: niſi ad reforman-
 dum in ſe ſimilitudinem uite chriſti ſecundum in-
 fluxum cōmotionis dei. **Nec** decipitur ſicut mul-
 ti: ut uelit ſequi proprium appetitum ſub ſpē maio-
 ris honoris dei & utilitatis proximi: q̄ in hoc ipſa
 cognoscat q̄ eſt ſummus honor dei in ſeipſa: q̄
 ipſa mortua iaceat ſub diuina uolūtate tanq̄ ſum-
 me obedientiffima in nullo rebellans. **Et** ideo iu-
 bilat primū uerſum. **Nunc** dimittis ſeruum tuum
 domie. ſ. ſolutum ab omni amore ſui & plene ſub
 ieſtum tibi. **Secūdum** uerbum tuum ideſt ſecundū
 ſimilitudinem ad tuum uerbum ieſum incarnatū:
 in pace ideſt in mentis plena tranquillitate. **Et** hec
 ē doct̄ia pauli ſubtilit̄ iſerta ī oībus epiſtolis ſuis.
De hac pace dicebat ieſus xps. **Ioānis. xvi.** Pacē relī
 quo uobis: Pacē meā do uobis. **Et** de hac apoſtōl̄
ii. Cor. xiii. Pacem habete: & deus pacis & dilecti-
 onis erit uobiſcum. **Ad** hanc hortatur ad hebreos
xii. pacem ſequimini cum omnibus & ſanctimōiā
 ſine qua nemo uidebit deum unde & de his dicit.
Ber. Obſento pacis oſculo ſenex in pace relinquit̄
 prenuncians tamē chriſtum in ſignū poſitum: cui
 contradicetur. **Omnino** uerum eſt: quia contradi-
 citur ſigno pacis ab his qui oderunt pacē: que qui-
 dem pax datur ſolum hominibus bone uolūtatis
 quibus uera pax eſt a dei uolūtate: non ad dādum
 ſub ſpē cuiuſcūq̄ boni. **Sic** ergo patet quomō chri-
 ſtus ieſus eſt pax tranquillās mēt̄is ſuppliciu. ¶ **Se-**
 cundus uerſus eſt in quo chriſtus introducit̄ ut
 ſalus corroborans mentes debiliū in quo eſt ma-
 gnum charitatis ſcendium: quando attenditur q̄
 pro omnibus oblatus eſt in precii. **Et** in hoc eſt ra-
 tio pacis prediſte iſtud ſalutare precii continue in-
 tueri. **Quia** inquit: uiderunt oculi mei ſalutare tuū
 Ideo dimiſtor in pace q̄ excuperat omnē ſenſum.
 ¶ **Et** hī attende ſi uis in pace dimitti: oportet te cō-
 tinue in contuitu ieſu chriſti & ſuorum operum
 exerceri: ut ſtudeas nil aliud cogitare. **Et** hec eſt ra-
 dix & ianua omnis perfectiōnis: & ī hoc debet eē
 ſūmū ſtudium: ut ſemper ante oculos mentis te
 aqualiter teneas chriſtū ieſū uel aliquē eius actū.
 In hoc certe ſtudio edomatur concupiſcentia: inſir-
 matur gula: corripitur lingua: & excluduntur quaſi
 ſine labore omnia uicia. ¶ **Qui** autem particulari-
 ter uult laborare ad aliquod uicium corrigendum:

sine hoc studio multum laborabit & forte parum
 uel nihil obtinebit: & propter hoc oportet refre-
 nari appetitum superuacuum: qui nō ex cōtentus
 cogitare de christo: uel de suis minimis: nisi ferat
 in altas radices sue diuinitatis. **E**t hoc fuit causa q̄re
 multi ruerant a uia ueritatis: quia nescierunt ī chri-
 sto humiliter exerceri. **N**ihil est enim in openbus
 uite eius ita minimum quod si ponderetur modo
 debito non debeat diligenter anime satiare appeti-
 tū: imo quando descendit in eius uiliora: ut q̄ infa-
 tiles necessitates: & egestionē nature patiebatur
 puer deus ligatus in fascia: tantum obstupescit &
 admiratur q̄ magis delectat animam amoris ex-
 perientia: q̄ propter ipsam deus talia sustinuerit: q̄
 q̄ spiritus seraphicos ī celo creauerat. **A**nima
 mea immergere tota ī has uilitates a deo assūptas
 & scias q̄ eas in eternum non sufficis contemplari
 & hoc est contemplari altitudinē hominis christi.
Quam enim deus descendit: tantum assū-
 ptum hominem exaltauit: & extali descensu boni
 iesu omnis sublimitas electorum exiuit. **Q**uomō-
 autem debeas exercere te ī uidendo iesum salutare
 tuum: quere isra ī tractatu de cruce perfectorum.
 Ille igitur exercetur in cruce iesu: qui ipsum iugiter
 reuoluit ante oculos mētis sue: & qui moleste fert
 quando aliquid aliud siue affectuum siue delecta-
 tium occupat mentem suam: **Q**uod si contin-
 gat: statim manu sollicitudinis abiicit & purgat. **E**t
 hic est qui dicere potest. **Q**uia uiderunt oculi mei
 salutare tuum iugiter contemplando xp̄i presentia
 & in omnibus christum iesum q̄tuncq̄ mihi se-
 cūdū sensum displicibilibus operari salutem: uidet
 enim expresse anima que sentit dei bonitatem: quic-
 quid deus permittit: uel facit totum secundū illas
 eternas leges cum electo paulo salutare: **E**t anima
 transformata in christum in omni electo saluato re-
 putat se saluatam. **E**t de omnibus ut de salute pro-
 pria deum laudare & magnificare: non cessat: imo
 quod stupendius est uidet dānationem reprobos
 ad suam cooperari salutem. **E**t quia ī eis iugiter ui-
 det horrorem diuine iustitie & christi hominis: &
 amore inflāmi electorum: ideo in eis contempla-
 tur iesum suum optimum salutare. **M**aximū au-
 tem signum q̄ anima est ad ueram salutem adduc-
 ta est: quando est nihil in sui cordis scrutinio ī ue-
 nit se timere nisi de iniuria & offensa dei: & uolun-
 tatis proprie complacentia in tantum q̄ etiam ip-
 sam paradisi gloriam nō diligit propter suum cō-
 modum: licet sic eam diligere liceat: sed solum pro-
 pter diuinum beneplacitum: ut ī ipso: & de ipso et
 num decretum diuini consilii in christi iesu merito
 & primo compleatur. **E**t hoc nō est se uidere: sed
 domini salutare. **P**rocul est ab hac mente omnis
 inuidia: que recombeus in nouissimo loco in nup-
 tiis dilecti felicius se beatam reputat in capite suo
 christo: & in quolibet eius membro: q̄ ī semetipsa.
Et hoc quia diligit bonum in quantum bonum ē

non in quantum proprium: & semper in proximo
estimat maius bonum: q̄ in seipsa: & magis dei ho-
noratum: ac per hoc securius delectatur in bonis
aliorum: immo in illis se uidet dona altissimi possi-
dere sine defectu: & in seipsa semper conspici col-
latorum donorum impiam destructionem. **H**ec a-
nima nisi sue malicie irasci non nouit: nec in se un-
de gloriari debeat conspici sed unde cōfōdi: pro-
pter quod omnibus desiderat subici tanq̄ domi-
nis suis: christum in illis conspiciens & nulli patit̄
se proponi. **H**ec nullius rei est auara nisi diuini ho-
noris: quia nunq̄ sibi uidetur: q̄ a se: & i se possit de-
bite honorari. **O**mnia enim alia arbitrat̄ ut stercora:
& terrena implicamenta reputat impedimenta &
detrimenta: ut christum expedite teneat: & nullius
rei sollicitudine implicata. **E**t quia etiam omnium
aliorum necessitates supplere satagit: christum in
eis indigentem conspiciens: & in propriis penuriis
tanq̄ in crucis christi conformibus delectari: prop̄
quod nulli rei parit̄ qui eas effundat liberaliter ad
aliorum indigentiam subleuandam: & i omnibus
ipsa patitur eorum molestias: & reficitur in consola-
tionibus eorundē. **P**rocul etiā ab hac anima oīs
accidia & delicia: quia semper uellet occupari in di-
lecti iesu contemplatione continua: uel in obsequi-
oīa suppletionē uillitatis & necessitatis christi mē-
brorum: semper i scala ueri iacob christi iesu uel ascē-
dens in deum: uel descendens ad proximum: etiā
sit in hac anima admirabilis status: ut aleuatio con-
templationis in christum in flāmet actionem ad
proximū: & humilis inclinatio & fructuosa occupa-
tio proximi eā altius eleuet in admirationē sublimi-
tatis & dignationis dei. **E**t sepe sic per christi trans-
formationem mirabilem & gratiam datur isti ani-
mę efficacissimū donum quo actio contemplatio-
nem eleuet: & contemplatio roborat actionem.
Quod maxime ex hoc contingit: quia i omnibus
uidet christum & in omnibus christo mīstrat: quē
semper in omnibus actiōibus ut finis deo homi-
cui in membris seruit sedule contemplatur. **H**ec
excellētissime fuerunt in christi matre & i aposto-
lico statu post eam propter quod: operatio manu-
um & sollicitudo ecclesiarum pauli: contemplatio-
nem sustulit non desepit. **E**t licet i aliquibus qui
non ad tantum ascendunt successiue ista in anima
bus suis fiant: non tamen est mihi dubium aliqui-
bus animabus fore collatum: ut simul i actum cō-
templationis & strenue actionis ferantur amati ie-
su diuinitatis participio qui simul comprehendit ex-
tērit & uiator. **P**rocul est ab hac anima omnis de-
lectatio gulositatis & lasciuie: quę sic est intenta cō-
tinue delectari solum in christo iesu q̄ etiam licita
delectamenta fugit ne eam distrahant a dilecto. **E**t
hec omnia contingunt in anima ex beneficio iesu
christi: quando oculi eius ipsum iesum contemplā-
tur iugiter domini salutare. **H**oc fuit figuratum
in monte transfigurationis. **Mat. xvii.** quando pro

stratis discipulis haud dubium: quia proprie fragili-
tatis experientia tacti a christo iesu tactu inq̄ trans-
formati uo in se leuantes oculos neminem uiderūt
nisi solum iesum. **S**equit̄ tertius uersus. **Q**uod
parasti: ante faciem omnium populorum: lumē ad
reuelationem gentium: hic enim uersus sententia
terminatur: licet & alio modo terminari possit: ubi
notatur exemplum suauitatis quia inducitur xp̄us
ut lux clarificans aspectum contemplatiuum: ubi
in christo iesu introducit̄ fuisse

Actio prompta

Exemplatio clara

Claritas diffusa

Et ex his. **I**llustratio perfecta. unde & exemplum
uidue perficitur prophie quę longo tempore i acti-
one prompta: & ad exemplaritatē perfectionis ad-
ducta omnibus propinabat christo lumina presen-
tia paruuli iesu: qui uera lux ē interius illustrata: un-
de dicitur uidua usq̄ ad ānos. lxxxiii. seruiēs deo
ieiuniis & obsecrationibus die ac nocte. **E**cce actio
prompta. **E**t h̄ ipsa hora superuenit in templo ubi
est omnis congregatio fidelium. **E**cce exemplari-
tas clara. **E**t loquebatur de eo omnibus qui expec-
tabant redemptionem israel. **E**cce claritas diffusa.
Sed quia confitebatur domino & loquebatur
de illo ostenditur interius: christi lumine illumina-
ta: quę in paruulo iesu cognouit deum & ipsū pre-
dicauit saluatorem omnium. **S**ic anima ad exēplū
istius benedicte anime esto uidua in te mortificās
illius amorem: qui non est tuus uir. s̄ inordinatam
reputationem mundi & tui & tota feraris in contē-
plationem illius qui in operatione salutis tue robo-
rauit brachium dextrum: ut mente dicatur paratus
& expeditus ad omne opus tue salutis: hec. n. para-
tura ē assūpta natura: quę tota fuit tue salutis ope-
ra: & in hoc stat tua pfectio: ut sicut uides xp̄m do-
minū iesū & deum in natura assūpta opari salutē
ad similitudinē dei. **S**icut dictū ē tibi supra i tractatu de
incarnatione: sic totū studiū tuum xp̄i uirtutes in
te renouare: & tūc audies **E**sa. tibi tuū pponētē iesū
pauit inq̄ dominus brachiū sanctū suū in cōspectu
omniū gētiū: & uidebit oīs caro salutare dei nostri.
Cui & tu rēdebis paratus sū & nō sū turbatus ut
custodiā mādata tua: q. d. licet opatio uirtutis tue
fēsui carnis uideatur austera: tñ nō sū turbatus: sed
iā mandatū tue inspirationis interne opari uirtutes
tibi christe similes sum paratus: & tunc in anima ē
actio prompta propter exēplariatē clarā. **D**icit
autē ante faciē omniū populorū: quasi dicat: Factus
est ipse bonus iesus exēplum omnium quod expri-
mit cū dict. **A**nte faciē. **Q**uod enim faciē antecedit
exemplariter deducit. **V**nde. **G**enesis ultimo dicitur
Et ipse erit expectatio gentium: omnes enim gen-
tes debent eum non solum expectare: sed & cōspi-
cere: ut exemplum imitandum: & ad ipsius exēplū
reformare sue conuersionis statum: propter diffu-
sionem charitatis dicit uult. **Q**uod parasti ante faciē

em omnium populorum: propter quod datur itel
ligi q̄ quantum est ex parte sua non ē defectus qui
omnes saluentur & quin omnes redimant. ¶ **Q**uod
est hoc ad diligendum bonum iesum. Si eni
uis: saluatus es. Si uis: redemptus es. Si uis: christo
conformis es. Sed hoc est dei donum: quod quidē
donum est tibi a deo paratum: nisi malitia tue ini
quitate resistat. Et hoc optime docet interna illu
stratio: propt̄ quod optime dī: hic iesus lumē com
muniter se diffundens. ¶ Huius luminis illustra
tio ē rō trāq̄llitatis: q̄ i lumē ihu uidemus lumen
rōnis clarificare: q̄ i toto decursu creature secūdu
ordinem diuine prouidentie deus bene omnia fe
cit: & q̄ omnia bene operatur siue agendo: siue p
mittendo ad melius electorum: & q̄ quantum po
test salua sapienti mixtura iustitie & misericordie se
cundum cursum quem pro meliori elegit tenere
omnibus condescendit. Et omnes electos predi
ctis suppositis quantum in se permittunt ipsi deū
agere per uias meliores deduct ad illam mensurā
gratie & glorie: ad quam in xp̄o iesu eos eternalit̄
predestinauit: etiam clarissime uidet ratio in lumē
iesu: q̄ omnis defectus est ex parte nostra: quem ta
men defectum facit ad suum finem misericordie
subseruire. Nec ideo non est defectus: quia ex eo
deus elicit bonum: sed tanto maior est & grauior
quanto tantam gratiam a qua finaliter uincitur ma
ligne impugnat. ¶ Ex hac clarificatione luminis
quietatur anima: ut illum ordinem quem deus ele
git habeat pro optimo: & nullo modo nisi quātū
ad tempus appetit imitari. Sed quia illi ordo est oc
cultus: nec potest in multis cognosci: nisi per reue
lationem dei & euidētiā facti. Et iste ordo sepe
est a deo preuisus complen p̄ nostra suspiria & opa
extrinseca: non tanq̄ per causas principales: sed tan
q̄ per preambulas dispositiones deo placibiles: &
nobis utiles: & diuine honori subseruientes: & nō
xp̄i uerbis per suam gratiam conformantes: ideo
aia illuminata non reddit pigra: nec ociosa qn stu
deat ad ea que secundum exteriora signa uident̄
deo beneplacita: tamen operatur quēta non im
patiens si sua impediatur cogitamina semper cer
ta q̄ deus deducet eam ad meliora: & ideo impedi
menta reputat adiutoria: quia subseruiunt ad illud
quod finaliter uult. Non enim uniuersaliter nec de
se nec de alio uult nisi quod deus disposuit: q̄ cer
ta est q̄ dei dispositio terminatur semper in hono
rē sui & hominis dei ihu xp̄i: & totius corporis sui.
Et ideo quando anima aliquod bonum desiderat
uel sibi uel aliis quomodocūq̄ permittitur si est se
cundum ordinem uirtutis statim est certa & quie
ta q̄ illud dabitur uel melius: esto q̄ daretur cōtra
rium. Semper enim melius est quod deus facit.
¶ Et si dicat amor recuruus q̄ nō est melius sibi:
destruit dei omnipotentiam istud malum sibi: q̄
hec instantia solum uenit ex uita osa omnis mali ra
dice: scilicet inordinato amore sui. Anima autem q̄

a seipsa deficit & in deum transiit id quod est meli
us ad diuinum honorem & ad electorum salutem
reputat melius sibi: & ita est. Et ideo simpliciter est
uerum q̄ ipsa recipit quod intendit: uel melius: &
hoc est stupendum dei beneficium: & quia omnia
que ad suum solum bonum anima respicit: illud di
minuet. Et que solum diuinum honorem querit:
& de se & propter se nihil intendit. Hanc recompē
sationem a deo recipit: quia omnia que sunt & bo
na & mala a quocūq̄ fiant: ad honorem illius ani
me & utilitatem ipse deus seruire disposuit. Felix ē
ergo anima illa que reciprocationem sui perdit in
openibus quibuscūq̄: quia deus illius procurator
est factus: & ideo de nullo tristatur: nec de offensa
eius: quia ipse bene scit deum non posse diligere:
licet nouerit q̄ de ipsa sat suum honorem eligere
propter quod de omnibus predictis quietatur: q̄
sibi per euidētiā: uel q̄ deus melius misericor
diter fecit: uel prudenter permisit. In uno semp tri
statur: quando meminit se tantam dei bonitatem
offendisse: que super ipsam tam abunde diffundit̄:
ut etiam ipsa sua pessima mala ex infinita sapientia
& potentia sibi faciat cooperari in bonum: & ideo
ex suorum malorum memoria humiliter & fortius
assurgit ad semetipsam: & mente & corpore trans
formandam in xp̄m. In omnibus uero aliis preter
peccata que uidet esse facta statim quietatur: & est
diuine uoluntati cōformis. Nec hic aliquid dimit
titur de compassione proximi: secundum q̄ ex ue
ritate procedit. ¶ Hec autem anima secure iubilat
tertium uersum. d. Quod parasti ante faciē omni
um populorum: lumē ad reuelationem gentium.
Et gratias agens in omnibus dei operibus: dicit il
lud ps. Benedictus qui uenit in nomine domini:
deus dominus & illuxit nobis. Et infert. Constitui
te diem solennem in condensis: omnes prouocās
creaturas ut deo solenniter agant pro omnibus q̄
fecit: quasi pro omnibus suis beneficiis condensa
tis. Et hoc usq̄ ad cornu altaris usq̄ ad exaltationē
xp̄i hominis ueri altaris: qui de omnibus dei operi
bus sublimatur. ¶ Sequitur quartum exemplum
profundissime humilitatis: ubi proponitur nobis
deus ut gloria magnificans statum humilium: &
hoc optime sequitur ad lumen predictum. Qui. n.
uidet deum omnia benefacere: & seipsum uidet da
re: non solum in suis malis actibus deum offende
re: sed in dei donis optimis ex se semper ipsum im
pugnare. Quid habet iste aliud facere: nisi seipsum
annihilare sub deo per profundissimam humilita
tem: & recogitare in solo iesu: & per solum iesū om
nem gloriam electorum. Illud enim est quod sup
omnia facit mentem resiliere in abissum iniquitatis
proprie: quando uidet expresse: q̄ in se & per se: &
ex se: omnia mala fecit: & q̄ in omnibus dei donis
resistit & ipsa dimittit: & q̄ ipsa semper de omni
bus suis operibus acciperet deprauationem sui &
reatum eterni supplicii: nisi erigeretur per meritum

christi & transportaretur in ipsum: in quo est sibi omnis gratia & omnis gloria ab eterno predestinata. Et quia talem se sentit anima: ideo in omnibus donis dei quantumcunque paruissimis semper se annihilat: nihil in eis uidens de se nisi destructionem & diminutionem eorum: & ideo in ipsis magis quam in purgatione penitus: quam habeat inflationem laudis uane: propter quod ponitur exemplum gloriose uirginis que inducitur purgari de partu filii dei: & legem immundarum parturientium obseruare. Quod quante fuerit humilitatis: non necessitatis: aliquantulum tibi dictum est supra. Et quia humilitas exaltari meretur in gloria: quia in omnibus replens se contumelia: idcirco iesus inducitur in quarta clausula ut gloria exaltans humiles: cum dicitur. Et gloriam plebis tue israel: ubi nota quod singulariter dicitur gloria plebis: plebs enim nomen inferioris status populi: unde ignobiles dicuntur plebei. Talium ergo qui sic se ignobiles in omnibus recognoscunt christus est gloria: quia in ipso solo sentiunt se habere quicquid est gloria dignum: unde & isti iubilant iesu. Tu es gloria mea & exaltans caput meum. Et audiunt sibi dici illud apostoli. Qui gloriatur in domino gloriatur: hi sunt qui singulariter sentiunt se dei possessionem: abnegantes seipsos in semetipsis: & nihil uolentes nec desiderantes de se in quibuscunque bonis: nature fortune gratie & glorie: nisi illud quod iesus christus eternaliter secundum suam diuinitatem de ipsis disposuit: & temporaliter in merito sue humanitatis perfectis: & hoc signatur per pronomen possessiuum secunde persone: cum dicitur plebis tue. In se humilitate & a te bene possidere: & ideo tunc per te ad primatum uisionis diuine glorie sublimare: ut merito dicatur israel: qui interpretatur uidens deum uel princeps cum deo. Et sicut in humilitate mens se sentit infirmam: sic & in christi gloria se sentiat uirtutibus plenam: ut merito dicatur israel. Nam que cognoscebat se cecam in cognitione dei dicatur uidens deum: & que uidebat principalissimam radicem omnis mali sui: iam se in christo sentiat unitam deo: & in ipso non nisi bonum posse diligere & facere: exaltata ad participium dignitatis: ut merito dicatur princeps cum deo. ¶ Vides quam sapienter iubilat senex noster Symeon & quam bene prefiguratur statum reformationis contemplatiue ecclesie que erit in plena abnegatione sui & mundi contemptu per spiritum paupertatis & uirginalis puritatis & ut continue gustu magnalium christi hominis & sue diuinitatis. ¶ Quod desiderabilis est status iste in quo anima se sentit totam transformatam in iesum uiatorem & comprehensorem: crucifixum & gloriosum: peregrinum & regnantem: dominum & hominem indiuisibili unione. ¶ Exurge ergo uirgo beata: relinque stabulum & iumenta ecclesie distracte per temporalia: & ipsam ecclesiam si-

lii tui sponsam adduc tecum ad montem contemplationis sancte: & introduce in templum reformationis uite tue dilecti iesu. Sicut iurauit ad abraham patrem nostrum in testamento ueteri. Et sicut nouissime diebus iste promisit pauperum patriarche fratri: qui ad similitudinem abrahe signum domini federis & promisse reformationis portauit in crucifixione carnis sue per impressionem sacrorum stigmatum apparitione seraphica eiusdem filii tui iesu ut sibi constaret prolem suam ad similitudinem crucifixe uite iesu configurandam mente: sicut pre ceteris ipse configuratus est carne. ¶ Si ergo autem crucifixionis accepit abraham in prole in sedus quod de eius humanitate assumeret per sona filii dei: & quod de ipso propagaretur caro diuina. Sic & franciscus signum seraphice impressionis amorose: cuius ab ipso iesu immediate accepit impressam: in carue: in sedus inuiolabilis promissionis: quod natura diuina iesu crucifixi propagaretur in eius prole. Et per prolem diffunderetur spiritu sancto flante in tota latitudine orbis terre. Et sicut semen abrahe in apostolis christi personam per seminationem fidei portauit & propagauit in toto orbe terrarum: ita semen francisci immo in ipso francisco: semen iesu christi: & spiritus sui christi crucifixam uitam in transformatione ardoris seraphici per uniuersam ecclesiam seminabit & propagabit & perfectorum multitudinem seraphico calculo consignabit. ¶ Quatum autem ista cum totis precordis expectanda perfectio iam promissa sui gustus & status aliquorum mentibus generet: norunt illi qui personarum simplicium singulari priuilegio spiritus sancti preuenti non dedignantur honestum & sanctum habere consortium: & quarum si perfectiones attendantur iam ipse possident quod nos anxie expectamus. In quorum scilicet uerbis & statu potest luculenter aduerti quod magnificauit dominus facere cum simplicibus & in contemplationibus eorum magnificat filium suum iesum: & uirtutes sue sanctissime uite: & per sentimenta inestimabilis altitudinis humanitatis christi: que talium mentibus per transformationem contemplationis dulces instillat: a quorum experientia subtilium philosophorum longius distat qui humilem & paruulum iesum in paruulis & simplicibus spernunt & quod nequius est sepe impie persequuntur dicentes experimenta bonitatis iesu fantasmata: & diabolica fore figmenta illorum imitantes crudelitatem & duritiam cordis: quibus illa uerba annunciationis & resurrectionis iesu per sanctas mulieres de liramentis similia uidebantur: sed utinam uel tarde redarguti a iesu credant gloriam resurgentis: quod quidem facient si dignabitur iesus eorum duritiam utiliter increpare.

h iii

Iesus infans fugatus. Cap. vi.

In isto capitulo quattuor principaliter continentur. Primo ipsius iesu: & matris benedictio: tam in fugiendo quam in redeundo peregrinatio. Secundo paruulorum occisorum commendatio. Tertio mystica huius historie pro malis presentibus expositio: Quarto ipsius beati ioseph supra promissa perfectionis descriptio. ¶ Quantum ad primum scias quod consumatis legis diuine preceptis: cum deuotissima uirgo cum iesu & sancto ioseph nutritio paruuli nazareth preperaret: siue tunc siue circa illud tempus apparuit in somnis angelus ioseph & propter futuram persecutionem herodis ipsum cum paruulo iesu & matre uirgine iubet fugere in egyptum. O bone iesu: quod tempestiuam incipis persecutionem accipere: & quod paruulus & peregrinus esse pro nobis in terra longinqua: & tibi & tuis ignota. Noluisse enim tuam puerilem infantiam inter matris ubera tutam esse: quin a crudeli tyranno querebaris ad mortem. Fugisti domine iesu a facie regis iniqui & suggens matris ubera magister bonus: legisti lectionem patientie imitatoribus tuis exemplo non uerbo: adimplens in te: & in tua piissima matre: quod postea docturus fueras. Si uos persecuti fuerint in una ciuitate: fugite in aliam. Addidisti ad hoc bone iesu: quod non ad ciuitatem uicinam tua terminatur fuga: sed ad gentem tibi barbaram & multarum dietarum diuisione longinquam: transiens ut ferretur per desertum asperum ubi & cibi & hospitii & umbraculi inopia & asperitatis & estus & aliorum affligentium copia habebatur. ¶ Experi scire anima mea & cum multo lachrymarum fletu intueri regem glorie agnum mansuetissimum iesum fugere ab insultu lupi rapacis. Et ipsam gratiosissimam dominam uirginem & iuuenem aspice peregrinam: & sanctum senem ioseph utriusque necessitatibus sollicitum & anxium contempla re. ¶ Iunge te eis in uia comes & adiua matrem uirginem onus suauiter portantem puerum iesum. Et si forte ipsa dignabitur tibi ipsum committere baiulandum: diligenter pondera anima mea misera que laborem fugis: & quietem pro curas: conquantis sudoribus & fagationibus cum quanta mentis anxietate & sollicitudine beata uirgo mater sedule est intenta ne puer iesus lederetur abestu ymbre: uel frigore: & cum quanto austero cibo & uix cum aque potu tantum uie spatium peregerunt. Sed & lassata membra uirginei corporis & illius sancti senis ioseph: immo quod plus est: paruuli dei iesu duri strati accubitu potius affligi poterant quam foueri. ¶ Sed & egyptum perueniens beata uirgo non

inuenit palatium regium nec copiam thesaurorum in preteriti laboris solatium: sed ut paupercula peregrina pauperculum conducens tugurium. de labore suarum sanctarum manuum & sancti senis ioseph pauperrime uidebat. ¶ Potes ibi etiam intueri omnem superfluitatem & curiositatem exclusam. Non ibi sunt uestimenta duplicia delicata uel mollia: non curiosa utensilia: sed uix necessaria ruda & paupercula: magis que nuditatem tegerent & mortem arcerent: quam que delicias modo quocumque prestarent. ¶ Talibus stipendiis pro tuis peccatis acceptis puer iesu cum suis sanctis parentibus septennium in egypto peregrinatus. Quibus completis iterum angelus domini monuit ioseph & matrem: puerum iesum ad terram israel reducere imperio rege defuncto: qui pro sceleribus suis dura fuit morte consumptus. ¶ Attende autem hic anima mea & contempla re maiorem laborem in reditu septennis iesu quam in fuga paruuli perpendisti. Tunc enim ut paruulus infans poterat baiulari. Nunc iam grandiusculus: nec commode portari nec per se adhuc tenellus poterat tantum uie spatium ambulare. Siue enim peditando: siue super asinum reductus fuerit: multos fuit labores expertus bonus iesus: tam in cibo austero: quam quia iam tunc non alebatur lacte materno: quam in lectulo duro: transiens per desertum: quia tunc iam credibile non est ipsum dum forte fugeret in cunabulo dormitasse. O anima mea tota reliquare in lachrymis in meditatione tante ansteritatis circa dilectum iesum & delicatum: & teneram eius uirginem matrem: & uide eos mutua in seipsis & duplici crucifixione confixos dum sibi mutuo compatiuntur in penis: & ambo simul sic macerantur pro nobis: utinam posses de te lectulum facere quem sterneres lassato iesu decubanti in terra: utinam de corde tuo posses panes recentes paruulo iesu & eius matri in feruente charitate decoquere: quos putes panes duros & aridos & forsitan biscoctos uix posse rodere intueri deuote: & rationabiliter meditari. Utinam in abundantia lachrymarum posses eis refrigerantis aque offerre poculum: qui sepe itinerantes: & sitibundi uel nihil quod bibant inueniant: nisi aquam calidam & inspidam ex suis sarcinulis sumunt. Intueri eos pre lassitudine sepe sedentes in estu in defectu umbrali & quantum potes extende tua uiscera charitatis & compassionis ad eos & desidera eis umbraculum texere propriis intestinis. ¶ O anima mea crudelis & ipia in recognitione beneficiorum iesu exercere quantum potes & meditare austeram crucem peregrinationis paruuli iesu: & illius tenelle puelle uirginis matris. Et u

de tante austeritatis stigmata tue uite informande subserviunt. Nec decipians exemplo peruersorum siue clericorum siue religiosorum: qui christi austeritatem fermentant: siue uite lasciuia & euangelicam paupertatem deludunt ociositate & affluencia usus rerum: non attendentes qd puer iesus et eius innocens mater non solum non habuerunt supflua: sed uix assumpserunt necessaria: et hec austeri de labore manuū suarū ut pluriuū extraxit beata uirgo: & etiam de laboribus sancti senis ioseph. Sed & paruulus iesus totus plenus pietate & compassione ad labores eorum quantum scuit & potuit secundum infantilem suum statum eis conlaborando sedulo subserviuit.

Cum enim ipse in omnibus ordinatissimus fuerit: in ipsis fecit quod decuit pauperem suum statum: secundum qd filius fabri putabatur. Unde non est inconueniens cogitare: immo ualde deuotum: qd aquam afferret sacratissime matri: ignem accenderet: & aquam in manibus tam ipsius qd ioseph humiliter propinaret. Nec fuit superbie in illis sanctis parentibus talia obsequia a deo humanato suscipere: sed magis fuit humilis obedientie: quia instinctus spiritus sancti interius eis dictabat qd sic deus homo uolebat ab utroq; tractari: & quod dixit uerbo iohanni baptiste trepidē sacrum uerticem domini tangenti: & petro respondenti obsequium: dum uellet eis humilis iesus pedes lauare: hoc multo fortius dixit spiritus iesu tā ioseph: qd matri uirgini in corde. Debes tamen credere qd talia reuincendo ab ipso profundissime annihilabantur sub ipso: & interius fortissime efficiebantur ab ipso: & ad ipsum: & in ipsum. Et qd multum obedientia meritoria erat ei talia recipere a iesu. Ipse uero hoc faciebat ut omnem humilitatem impleret: et eorum necessitati seruiret: ac laborum particeps esset: cum ipsi non haberent alium in seruitiis adiutorem. Et hoc in ipso uidendo obstupebant: unde non sufficimus cogitare quales fuerunt transmutationes cordis ipsorum in ipso in omnibus que experiebantur in illo: maxime uirginis matris eius.

¶ Perueniens autem ad terram iuda uerus heredes dauid regis iesus: non est coronatus in regem sed fugit in partes galilee ad admonitionem angelicam iterum factam ioseph propter regnum archelai: qui paterne nequitie heres pro impio patre regnabat. ¶ Attende autem qd conatus herodiane malitie: que in iesum effectum occisionis non habuit: hunc in occisione paruulorum innocentium impie consummauit. Mittens enim impius rex crudelitatis satellites in bethleem & in omnibus finibus eius: pueros occidit a bima

tu & infra. Et quantum super istos beatos paruulos herodis iniquitas non abundauit: tantum in eis paruuli iesu gratia benedictionis effulgit. Super enim omnes alios sanctos quemlibet istorum paruulorum singulari priuilegio decorauit. Nullus enim unquā sanctus occisus legitur pro christi persona: nec qd tyranni ipsum occiderent loco persone christi: licet omnes occisi fuerint pro fide & charitate christi: hoc autem singulis paruulorum est prestitum: qd in singulis cruentus rex intendebat solum occidere christum: unde quem metuit nesciuit infantem: sententiam insuspectam sibi tulit etatem. ¶ Et fuit ista atrox cordis malitia: que cor iesu dure transfixit: quando crudelis bestia tantum odiuit saluatorem natum: qd ut ipsum posset extinguere omnium paruulorum illius regionis exercitū trucidauit. ¶ Cōueniens autem fuit ordo diuine sapientie: ut paruulus ipse iesus qui mortificationem crucis iam portabat in corde: in sue natiuitatis primordiis paruulos comites haberet occisos in carne. In quibus futura sanctorum martyrum conditio figuratur: & tyrannorum delusio in herodis deceptione exprimitur. Non enim quem quesuit occidit: & paruulis quos occidit nocuit. Sic & impii tyranni matres persequentes fidem christi querebant extinguere: quam potius auxere uellent nolent ex suo scelere. nec sanctis martyribus potuerunt obesse: quos rex celi pro susceptis suppliciis habuit eternaliter coronare. ¶ Hi autem paruuli benedicti recte fuerunt beatorum martyrum figura: innocentes: infantes: impotentes & patientes.

Innocentes: quia sine culpa

Infantes: quia sine querella

Impotentes: quia sine defendendi resistentia

Patientes: quia nulla in eis contra occisores iracundia: immo forsitan occidentibus & splendentibus gladiis aridebant. Sic sacratissimi martyres fuerunt innocentes: quia passi sunt pro iusticia.

Infantes: quia non murmure non querimonia.

Impotentes: quia nulla terrena fulti potentia.

Patientes: quia ad persecutores leti ac gratiositate placati. Hos autem persecuta est herodiana peruersitas. Herodes enim interpretatur pelliceis gloriosus: & significat tyrannos: quia in mortis pellicea corporis huius gloriam uoluerunt in summo huius uite: & huius uite gloriam defendere: quā christi martyres contemnendam exemplo crucifixi iesu uerbo et opere populis predicabant.

¶ Hi ergo innocentes benedicti sunt martyrum flores: quos in medio magni frigoris infidelitatis exortos quedam persecutionis priuina decoxit. hos flores collegit puer noster iesus:

q̄ descendit in hortum ecclesie ut lilia colligeret: & sibi fertū ex eis digne applicationis itexuit. In hiis accepit liliū purissimi candoris. Sine macula enim sunt ante thronum dei. In istis rosas uernantis ruboris: q̄a eos in effusione proptii sanguinis baptizauit. In his uiolam paruulā minoris etatis quia in eis infantibus & lactentibus laudem sue cōfessionis in tollerata morte perfecit. Hos credo singulari munere gratie i animabus repleuit. Quibus enim tale dedit priuilegium: ut eos uice sue persone exterius mori faceret: non dubium q̄ in animabus suis gratiam infudit qua ipsos sue perfectiōi singulariter simulauit. Nec dicat humana astutia que ex peruersitate sua semper minuit dei dona. Quid meruerunt hii paruuli qui non habuerunt usum liberi arbitrii? Audi paulum dicentem. Diuisiones autem gratiarum sunt: idem autem spiritus: qui dona distribuit & diuidit singulis prout uult: unde spiritus iesu omnibus electis meruit q̄ quid fuerunt in christo iesu: aliter non fuerunt nec sunt: que sunt in esse gratie & glorie. Quid mirum ergo si & his paruulis quos fecit seipsum in patiēdo exterius: uoluit interius aliquod maximum donum correspondens exteriori tribuere quod ignores? Non sit ergo oculus tuus neq̄ in estimando paruulos uiles: quia in eis singulariter bonus & liberalis iesus apparere dignatus est: unde & eorum instruit causam: preparat gratiam: abbreviat uiam: confert gloriam: uindictat iniuriam: ut secure possit martyribus dicere. **Sinite paruulos uenire ad me:** quia curam eorum sollicite gero: ut sedulus dux sue milicie triūphalis collator uictoriose corone. Tales enim uolo q̄ subdātur humiliter potētie mee: qui adhereant simpliciter ueritati mee: qui conformentur integraliter uoluntati mee: & qui suspirent cordialiter bonitati mee: & qui figurentur finaliter felicitati mee. Et pro eis potest introduci iesus ad patrem fortissime allegare eorum iuuamen: tandem eorum martyrium: ut dicat illud iob. i. **Pueros percusserunt gladio: & effugi ego solus ut nunciare tibi.** Que uox allegorice sumpta est: accusantis: allegantis: pulsantis. Primo accusat puer iesus apud patrem immanitatem interfectionis: quod probat percussio uniuersalis cū dī. Pueros percusserunt gladio. Inhumanitatis enim signum est: q̄ nec multitudini parcitur: quin primo multitudo pro uno occiditur. Secundo allegat peruersitatem intentionis: quod probat persecutio personalis: cum additur. **Et effugi ego solus.** Peruersissima enim erat intentio: quia solus. Sola enim christianitas intendebatur occidi. Tertio postulat seueritatem ultionis: quod probat denunciatio iudicialis: cū subditur ut nunciare tibi: denuntiatur. n. patri per iesum non ignorantē: sed sollicite iudicanti. Itaq̄ beati paruuli quorum martyrium ē compas-

sibile pro etate: & ē delectabile pro felicitate: & pueri iesu societate sunt conformes iesu puritate: paru-
tate triumphali morte: ut in eis compleatur illud **Esa. viii.** Ecce ego & pueri mei quos dedit mihi dominus hii pueri sequuntur agnum indiuisibili comitiua. Sequuntur enim pueri puerum
In celibatu priuilegii uirginalis
In candidatu martyrii triumphalis
In concentu cantici spiritualis.
In his enim puer iesus precedit & deducit pueros innocentes. **Esa. xi.** puer paruulus minabit eos
Agnus enim iesus quem sequuntur reget eos & deducet eos ad uite fontes aquarum. **Apoc. vii.**
Vtrum autem in eis irradiatio diuine gratie ad tantum influxit ut eis dederit usum rationis & gratiam cognitiouis: redemptoris: in cuius persona querebantur occidi: nullatenus auderem asserere: quia ex sacro textu nō mihi occurrit posse probari: legi tamen quandam historiam que intitulatur casiodoro: ubi scribitur q̄ matres paruulorum uidētes occisionem nephariam exerceri in paruulis fugiebant in subterraneas specus: & ibi paruulis blandientes ne flierent: & exterius audi possent: ubera dulciter puerorum labiis imittebant. At illi ac si essent rationis capaces: & ad coronam martyrii anhelantes agnantes capita respuebant ubera: & toto uisu corporis spontanei uidebantur conari altas uoces ploratus emittere ut uel sic uiderentur se offerre martyrio: & carnifices appellare: hoc si uerum ē nescio. Indubitanter tamen teneo: q̄ singularissima gratia puer iesus hos flores celicos & sue infantie sodales dilectos & uice sue persone cum tanta crudelitate occisos: magne gratie p̄mio decorauit. Cum enim isti sint primi qui pro christo nato persecutionem suscepisse legantur: & ut tibi dictum est supra: sint sacri martyrii fundamenta: non uidetur conueniens quin abunde participauerint gratia redemptionis. Exurge ergo anima mea: & paruulo iesu & matri occurre: & tu ipsa una de paruulis quasi conuersata in medio cedis & aspera sanguine innocentium dicas. Pueros percusserunt gladio &c. Forsitan tibi puer iesus respondebit. **Et ego noui** & presens fui: & pueri mei mecum sunt in cubili i secreta quiete pectoris patris eterni: quia quos multus persequitur pater amplectitur: & quos temporalitas cruciat eternalitas coronat: unde & tu sequere patientiam paruulorum: quia uenit iesus in mundum docens crucem tollere & mortis angustias pro iustitia non timere. **Et ideo hoc in beatis paruulis uoluit demonstrare.** Attende autem & uide diuine dispensationis mysterium circa paruulum iesum: q̄a in eius peribis futura tempora figurabat. Fuga enim in egyptum de nocte propter Herodis nequitiam: signat fugandum dei cultum de medio iudeorum: & reducendum ad ec-

desiam de gentibus propter carnalē sensum circa
ueteris testamenti litterā & uetūā psecutiōem spiri
tualis intelligentiē i apostolis paruulis & hūilibus
corde. Et iudeis relicta nocte ignoratiē & erroris. In
q̄ ecclesia de gentibus pdurat septēnio: donec eius
septem tēpora in aplis & martyribus: doctoribus
uirginibus siue anachoricis: cenobitis: conuentua
libus: euangelicis: pauperibus: antechristi persecu
toribus: et eius deiectione & morte plenarie com
pleatur. Que tempora sub miris & profundis my
steris in Apocalypsi iohannis multipliciter sunt de
scripta. Quibus completis non nocte sed die re
uertentur in terram iuda confessionis & laudis fa
cta conuersione iudeorum & gentium in ecclesia
contemplatiua: in qua est spiritus concordie utri
usq; populi & utriusq; testamenti: & fiet unum
ouile & unus pastor. Cuius conuersionis initia
tio precedit in euangelicis pauperibus: in quibus
spiritus iesu propter timorem archelai regnantis
secessit in partes galilee in ciuitatem que uocatur
Nazareth habitat Archelaus ipse impii herodis he
res est appetitus carnalis pompe & opulentie et
superstitionis phariseice: qui usque adhuc regnat
in iudea: idest in carnali ecclesia: ubi deberet esse
diuini cultus & laudis cathedra: que tamen in p
ueris est facta domus negotiationis & latronum
spelunca: & eis est paruula christi uita in pauper
tate & humilitate & crucifixe presentis pom
pe & lasciuie multipliciter odiosa: propter quod
christi uita in uiris euangelicis a talium conuersa
tione declinat: & in plena transfiguratione mun
di contemptus & fastus in uita florida & inno
centi habitat: & in eis continue proficit etate. i.
propositi firmitate. sapientia diuinorum luminū
resurgentia: que continue recipit abundantius ta
lium simplicium uita & gratia diuinorum gustuū
& ardorem & renouationum christi uirtutū apud
deum ex intentiōe rectissima: & apud homines ex
emplorum multiplici efficacia: propter que ad ip
sū christi imitanda uestigia conuertuntur. ¶ Hos
autem paruulos spiritus superstitionis impie & re
ligionis phariseice tanq̄ alter herodes impius glo
rians in pelle hypocritalis apparentie: & alienus a
sanguine iudeorum extinguere & occidere nititur
in eis: querens neccare iesum paruulum oriētem:
sed eius impii frustrabatur conatus. Redibit enim
uelint nolint spiritus paupertatis & ueritatis iesu
christi: quem fugauerunt de medio sui: & dabitur
eis regnum gratie quod est subterius celum tanq̄
populi sanctorum altissimi secundum uaticinium
Dan. pro eorum occisione auditum i excelsō sum
me trinitatis consistorio uox lachrymationis & fle
ctus. Quia sancta rachel que interpretatur ouis ui
ta scilicet innocentissima & perfectionis ecclesia &
euangelica regula: que in predictorum persecuto
rum est perueritate sepulta: filios suos paruulos. i.
bona & uigorosa proposita de obseruantia perfe

ctionis uite christi deplorat amarissime taliū ma
lignorum pestifera persuasione tanq̄ crudeli perfe
cutione occisa. Et non uult consolari q̄ nō sunt:
quia non potest equamiter ferre q̄ christi imita
tionis instinctus interius: exterius non appareat p
opus. Dicuntur autem talium uigorosa & alta p
posita significari per paruulos: tum quia humilia:
tum quia de nono exorta: tum quia talium puer
orum aspernatione contenta. Quicquid enim al
te uirtutis hodie nascitur in populo christiano ta
lium hypocritarum: impia carnis prudentia suffo
catur: & extinguitur sue carnalis conuersationis &
remissionis exemplo & doctrina: sicut in hoc opu
sculo est in pluribus locis abunde deductum. Vnde
sunt imitatores malitie pharaonis: qui sicut ipse
in flumine egypti: sic & ipsi resolutione sui mali ex
empli & peruersi sensus sui: in quo sequuntur uani
tatem mundi: dicentes tamen se esse imitatores
christi: maligna astutia spiritum christi opprimūt:
masculinum necantes: & femininum seruantes.
¶ His expeditis iam nunc restat tempus ut secun
dum promissum ad considerationem perfectio
num sancti senis ioseph sponsi sacratissime uirginis
& nutrici paruuli iesu contemplationis aciem con
uertamus. ¶ Apparet. n. mirandus uir iste si ipm
consideremus per respectum ad uirginem: ad diui
nam plem: ad eternum patrem: & ad omnium sct
orum patrum exercitum precedentem. ¶ In re
spectu enim ad sanctam uirginem oportet uirum
hunc esse mirandum: tam ratione uirtutis matrimo
nialis: q̄ etiam ratione sedule administrationis: cū
inter illos fuerit uerissimum matrimonium per dei
inspirationem contractum: & in matrimonio fiat
unio animarum: in tantum q̄ una dicuntur perso
na sponsus & sponsa. Quomodo posset cogitare
mens equa q̄ tanta unione uniret spiritus sanctus
menti sacratissime uirginis aliquam animam nisi
ei i uirtutum operatione similitudinem. Vnde credo
istum sanctum uirum ioseph fuisse mundissimum
in uirginitate: profundissimum in humilitate: ardē
tissimum in amore: altissimum in contemplatiōe:
sollicitissimum pro omnium salute. ad similitudi
nem illius uirginis sponse sue. Et quia uirgo scie
bat quanta erat matrimonialis unio i spirituali a
more: & istum sciebat per spiritum sanctum sibi
datum in sponsum: & sue uirginitatis custodem:
& ad participandum secum in charitatis amore et
obsequiosa sollicitudine diuinissimam prolem in
carnati uerbi ihu. Ideo credo q̄ ex totius sui cordis
affectu istum sanctum ioseph sincerissime dilige
bat: unde & creditur ambos uirgines fuisse uoto &
pari consensu. Et si uirgo mater dei tanta impetrat
sceleratis peccatoribus hostibus filii sui: quanta pu
tas impetrauit carismata huic tā sollicitissimo spon
so sui pudoris & amoris castissimi. Certe cum oīa
que sunt uxoris sint uiri: credo q̄ beata uirgo totū
thesaurum cordis sui quem ioseph poterat recipere

ei liberaliter exhibebat. ¶ Ex secundo respectu sci licet ex cohabitationis cum uirgine potest cognoscitur: quia magna perfectio generabatur in eo ex sanctissimo uirginis exemplo & cōtubernio. Cum enim agnosceret dei matrem & spiritu sancto plenam: cū quanta reuerentia: humilitate & puntare estimandus ē hitasse cū ea. ¶ Et si nos miseri ex cohabitatione sancto uxoris: quod nihil sunt respectu uirginis tantū sepe perficimus quā ē estimādū ipm cū hac sacratissima uirgine coniuge sua per spiritum sanctum data in uirtute profecisse. Hec autem ratio maxime extenditur ad cohabitationē boni iesu: cum quo usque ad diem mortis sue: ut pater officio: & nutritius beneficio hitauit. Licet autē quo tempore fuerit mortuus non legatur in textu: tamē probabiliter creditur quod mortuus est ante passionem domini. Non enim absens fuisset a christi cruce: & ipso uiuente nō oportuisset sacratissimā uirginem alteri recomēdare per morientem iesum. Forte etiam mortuus fuit ante christi baptismū: quia tunc nulla mētio fieri uidetur in euangelio de ipso: nisi quod ipse perabant xpo iesu fuisse fabri filium. ¶ Ex tertio respectu. scilicet sollicitate obsequiositatis magna fuit acqulita perfectio in ioseph. Si enim mater unum a ueniam non dimittit remuneratione uacuum: quanta gratitudine respōdebat cordialiter illi quē se uidebat sollicitē laborare pro nutriendo ipso & filium suum. Et maxime non erat modici pondens in corde uirginis: quod sanctus ioseph tot periculis se exponebat pro conferuanda uita christi: ipsum deducendo in egyptum: & reducendo & ducendo eum in hierusalem ad festa secundum legis preceptū: & innumeris aliis quē longum esset narrare. Unde omnibus pēnsatis quē aīa deuota circa ioseph & sacratissimā uirginem pot rationabiliter contēplari non auderem dicere: quod beata uirgo non dilexerit ioseph quātū omē aliam creaturam uel supra post benedictū fructū sui uentris iesum. Et hoc dico de amore sociali. Nā de charitate illos plus diligit qui sunt meliores. Et respectu etiam ad diuinam prolem iesum stupende debuerunt esse uirtutes sancti ioseph: due enim rationes ultime dicte. scilicet cohabitatio & ministratio maxime debuerunt in ioseph perfectiones augere. Sed preter hanc est tertia: quod iesus in omnibus se habebat ad eum in exterioribus signis reuerenter & obediēter: sicut ad patrem suum. Contēplare anima quanto charitatis seruire debuit flagrare ioseph ruminando corde & oculis intuendo quod filius dei se fecerat filium suū. & elegerat eum ad se nutriendū: barulandū: regendū: conseruandum in necessitatibus uite sue mortalis. O quā dulcia oscula ab ipso recepit. O quanta dulcedine audiebat balbucientem paruulum se patrem uocare: & cum quāta suauitate sentiebat se dulciter amplexari. Cogita etiam quāta cōpassione in itineribus que fecerunt paruulū iesum ex labore lassatum: cum eēt grādiuiculus in suo gremio requiescere faciebat. Quia

enim amore transformatio ferebatur in ipsum. ut & dilectissimū filiū sibi in coniuge sua uirgine per spiritum sanctū datū: ideo secure mater prudētissima que probauerat ipsius affectum ad iesum loquens ad eundem filiū reinuētū audacter. d. Ego & pater tuus &c. ubi singulariter est notandū quod hic solum legitur uirginem uerū in eo patris monstrasse affectum. Si enim secundū leges humanas approbaretur a deo. pot extraneus adoptari in filium: multo magis dei filius datus ioseph in sua sacratissima uirgine coniuge sub uirginalis matrimonii sacramento. debet merito eius filius appellari: & credi quod in ioseph fuerit gustus paternalis amoris. respectu dei filii iesu christi: licet sancta ecclesia propter uitandam hereticorum calūniā non nominet eum patrem. nisi cum determinatione. scilicet putatiuum & infantilis necessitatis ministrum: propter quod etiam nec de eo solēnizatur & quā maxime quia ad limbum descendit & ad uetus pertinet testamentum. Ad cōmēdandam autem excellentiam huius ioseph debes notare quod in omnibus infantilibus illis necessitatibus: & aliis nostre infirmitatis signis que uidebat in bono iesu contēplabatur: & gustabat altitudinem imensitatis dei ad talia pro nostro amore pro nobis redimendis: inflammandis: informandis multipliciter inclinatum. Et quātū putas in hiis reliquā animam sancti ioseph ista intuendo oculis carnis: quando & saxeā nostra corda ista meditādo uidentur deficere pre suauitate amoris & summe dignationis dei. Vbi nota anima mea quod quātū te metipsam magis exercitabis & diutius fies tue contemplationis aspectum in uilitatibus & necessitatibus nostre nature quas pro nobis assumpsit christus: tantum sublimius & altius deum altissimum honorabis: & eius dignatiōem sumam suauius degustabis: dulcius enim mihi sapit quod altissimus deus & imensissimus & beatissimus uoluit inclinari ad nostram paruulitatem: & in presepio attari ad nostram infirmitatem: & suis sanctis oculis deslere nostram calamitatem: quod quod miracula potentie uoluit facere: mortuos suscitando. uel etiam quod uoluerit angelorum naturam producere: suam infirmitatem manifestando: utrūque tamen equali bonitate perficit: sed in ipso magis sapiunt nobis sue uiscera charitatis. ¶ Ex quarto respectu. scilicet ad deum patrem. Magnus fuit uir iste ioseph cuius primatus similitudinem ipse eternus pater sibi liberali charitate contribuit super filium incarnatum. Et si notaueris regulam sepe in hoc opusculo repetitam: quod quando diuina gratia aliquem eligit ad aliquē statum: omnia carismata illi tribuit: qui illum statū copiose decorant: efficaciter concludens quod omnium uirtutum perfectio in ioseph altissime adunatur. ¶ Ex quinto respectu. scilicet ad totum cetum precedentium patrum debes scire: quod hec ē felix clausula uetus testamenti in qua patriarchalis dignitas promissum consequitur fructum: unde hic solus corporis

**Iesus puer proficiens
Iesus matri absentatus**

raliter possedit quod eis dei dignatio repromisit. Merito ergo significatur per illum patriarcham ioseph: qui populis frumenta seruauit. Sed & hic illud precedit: quia non solum egyptiis panem corporalis uite: sed omnibus electis panem de celo: qui celestem uitam tribuit: cum multa sollicitudine enutriuit. ¶ Memento ergo nostri benedicti ioseph: & tue orationis suffragio semper da nobis hunc panem. Sed & beatissimam uirginem tuam sponsam nobis redde propitiam: & impetra nos indignos in dilectos filios adoptari ab ipsa.

Iesus puer proficiens: Iesus matri absentatus: Iesus inuentus instruens: Iesus dulcor amatus. ¶ Ca. vii.

Quescente iesu etate & corpore: paulatim manifestabat signa uirtutis & gratie que latebat in mente: & ideo ne fantasma putaretur nature assumptio: fidelissima fuerunt signa infantie: nihil supra hominem preterdens in comuni conuersatione: unde pastores: magi: & Symeon uiderunt puerum: nulla ab aliorum puerorum conditionibus in exterioribus signis uarietate distinctum. Quia enim utrumque erat necessarium credere ad salutem & uerum: scilicet deum & uerum hominem esse iesum in eadem persona filii dei utraque unita natura. Idcirco sicut testimonia diuinitatis eius oportuit esse sublimia: sic & ueritatis & infirmitatis assumpte nature debuit ostendere iesus certissima signa: & ideo sicut ad hoc expediebat: sic & signa sue potentie & sapientie temperabat: ut ista crescerent etate crescente. Conueniens autem fuit ut aliquid ostenderet etiam in pueritia: per quod declararet nec ignorantiam nec peccatum se contraxisse uel assumpsisse ex nobis. Et ideo cum factus esset annorum duodecim: tempus fuit sapientie ostendende: & singularis reuerentie cultus dei: quia in hac etate ingeniositas pueri declaratur: que in eo tantum patuit in plenitudine sapientie: ut summi doctores legis mirarentur super prudentia & responsis eius. ¶ Ut autem exemplum humiliatis daret iuuenibus quantuncumque perfectis in scientia & uirtute: dicitur quod sedebat in medio doctorum audiens & interrogans humiliter & prudenter. ¶ De buit etiam eis dare exemplum eterni patris colendi in spiritu: non in carne: propter quod parentes suos quantuncumque sanctissimos fugit: & in templo domini conuersatur. Quia uero istud est singularissimum inter omnia que de optimo & sapientissimo iesu euangelica narrat hystoria: idcirco sunt huius actus circumstantie cum admiratione spiritus quantum ipse benedictus iesus tribuit ponderare. ¶ Et uidetur stupor quod puer iesus sanctos parentes: maxime gloriosissimam matrem uirginem sic uoluit affligere & sine licentia eius: cui lege filiali erat subiectus remanere in templo. Qualis etiam

Cap. vii.

**Iesus inuentus instruens
Iesus dulcor amatus**

am crudelitatis uidetur fuisse: matrem innocentissimam tanti doloris aculeo uulnerare: quod etiam indiscreta fuisse uidetur illa responsio: quando cum esset cum scribis & phariseis: & in illo templo carnali dicit se esse in his que patris sunt: & non potius in obedientia humili & conuersatione cum matre uirgine: que erat spiritualissimum dei templum. Si etiam consideres modos se habendi sacre uirginis & ioseph ad puerum stupenda occurrunt: tanto magis admirabilia: quanto a carnali sensu magis: eprehensibilia iudicantur. Videntur enim reprehensibiles de negligentia in custodia pueri iesu: quia non fuerunt solliciti unius diei spatio ipsum habere presentem. Quid etiam dolebant puerum iesum esse perditum per puerilem nescientiam: cum ipsum scirent eternam dei patris sapientiam? Aut quid dolebant uel ipsum errare: uel sibi aliquid mali accidisse in uico: cum utrumque fore impossibile non debuerant dubitare. Simpliciter & reprehensibilitatis uidetur fuisse illum requirere inter cognatos & notos: qui uenerat cognatorum carnalium predicare relinquendum esse affectum. Cum etiam mater eum reinuenit quomodo audet quasi increpatione alloqui deum suum. Fili: quid fecisti nobis sic. Nunquam oblita fuerat uirgo infirmitatis feminee & latentis in puero iesu diuinitatis sue. Nam uidetur quod hec duo ab humilitate uirginea & ab oculi considerationis sue unquam debuerit separari. Et nunquam non uidetur mater prebuisse erroris: quando in loco solenni templi coram iudeis christi emulis uocat ioseph patrem suum. d. Pater tuus & ego dolentes querebamus te &c. Cum ipsa certissime sciret solum eternum patrem genuisse iesum in sue diuinitatis naturam: & seipsam uirginem existentem in conceptu & partu sola spiritus sancti operatione eundem iesum secundum humanitatem mundissime genuisse. Quomodo etiam ignorantes fuerunt tam ioseph quam uirgo beata quod non intellexerunt uerbum iesu: quando respondit quod oportebat eum esse in his que patris sui erant nunquam ignorauerunt iesum habere patrem? Quid etiam fecit deuota mater uel sapientia patris puer iesus: quod eum impedisse uidetur: & retraxisse ne esset in his que patris sui sunt: quia statim relicto templo uenit cum eis in nazareth. Aut quomodo ipse iesus obediuit matri temporali relinquendo ea que sunt patris eterni. Quomodo etiam dei filio audet mulier principari: quia dicitur quod erat subditus illis. Hec omnia sunt stupenda: & tanto maiori sapientia dei plena: quanto magis prima facie uidentur infirma: unde hic includuntur tam alta mysteria quod obstupescit infirmitas quod in hiis aperire os suum si uel modicum dicam quando spiritus iesus inspirare dignatur ut scribam. ¶ Primo enim puer iesus sapientissime se habuit: & misericordissime in omnibus supradictis secundum moderamen sue eternae sapientie omnia disponentis. Nam decuit ipsum

in illa etate in qua liberum arbitrium incipit uigere in homine dare exemplum iuuenibus relinquendi suos carnales affectus: & q̄ propter suorum cōpafionē indebitam nullatenus omittat ea que sunt pfectionis assumere: & q̄ sciant se non eē obllgatos parentibus carnis: quin etiam ipsis prohibentibus possint aggredi uias perfectionis & religiosi cultus patris eterni: unde & hic & alibi uidetur affectū carnis uerbatenus aspernari dure in exterioribus si gnis matri uel de matre respondens: unde & lo.ii. miracula facturus matri respondit. **Quid mihi & tibi est mulier?** &c. **Et Mat. xii.** uni sibi dicenti. **Ece mater tua: & fratres tui foris stant querentes te.** Respondit. **Que est mater mea: & qui sunt fratres mei?** Vnde spintualibus discipulis ipsū sequenti bus dixit. **Ece mater mea & fratres mei.** In quibus omnibus matrem suam sacratissimam uirginem tēplum spiritus sancti nullo modo despexit: sed cultum eterni patris ei sanctissime anteponebat: dans oī bus exemplum q̄ carnalis affectus parentū & eorum consortium est magnum obstaculū ne spiritus feratur in deum: & ne sancta religio in homine ueniat ad perfectū: unde & eos dominus: luce. xiii. sancto odio docet odiri ut eius discipulatus possit perfecte attingi. d. **Si quis uenit ad me: & nō odit patrē suum & matrem & uxores & filios & fratres & forores: adhuc autē & animam suā: non pōt meus eē discipulus.** Si ergo iesus exēplariē prestanda matrē sanctissimā: que in nullo ipsū uolebat uel poterat impedire: fugit. **Magne ergo fuit exēplariē quod fecit puer iesus i tēplo in maria uirgine matre dimissa.** Ideo autē latenter remansit ut non petēdā licentiam de religione assumenda carnis parentibus nos doceret. **Non etiam crudelis fuit in matre: licet sibi prestitent doloris materiā: quin potius ut puillimus sacratissime mātis promotor & exercitator in uia amoris uoluit eam in infātia sua i utroq; gustu amoris ostēdere sūme perfectam.** Est. n. duplex gustus amoris: unus suauissimus & transformatiuus in amati pntia: quem xps exhibuit matri sue in preteritis actibus cōiunctionis sue: cum etiā suauibus osculis & amplexibus tā mēte q̄ corpore exhibitis sancte matri. **Alius ē gustus amarus: afflictiuus: exercitatuus: promouius mentis: & in altiuolo discessu amati ex pditione dilecti quo aīa tota ab ipso depēdēs q̄scere nō pōt: sēper zelotipa ne ex aliqua culpa discedat: & sēper in seipsa deficiēs: nisi intentiōe amati se sēper refectā inueniat: & i ipsū totaliter transiens deficiat a seipsa.** Ex quo sequitur q̄ anima circuit que rens dilectum ab omni creatura querēs auxiliū ut inueniat quē diligit anima sua. **Quē dolorē fuisse in ea mō uirtuosissimo ipsa mī ondit cū dicit. Dōlētēs querebamus te.** In cuius ē participio Ioseph sanctum associat: & sicut humilis sibi preponit. d. **pater tuus & ego.** Licet at sacratissima uirgo non indiguit in talibus exerceri: que a conceptionis dei

instā super plena fuit hitatione spiritus sancti: tñ propter nram exēplariē formandā rōnabiliter fecit puer iesus sic se habendo ad eam cū utriusq; uita tota nobis fuerit suffragio & exēplo: ut onderet q̄tū pficit aīa in tali expiētia doloris de amati absentia & inq̄litiōe sollicita: q̄a sēper copiosiori dulcedine redit dilectus ad curā: q̄n negligētie culpa eā nō reddit indignā: idcirco iesu reuēto singularit nūc gustū expmīt filialē. d. fili. **Et q̄a aīa singularit admirat ordinē dīne sapientie in tali exercitio aīe: & i absētatiōe & reditiōe sui nō ualet cōprehendere altissimos modos eius: sēper tñ multipliciter amorosos. Idcirco admiratiue subiungitur. Quid fecisti nobis sic? Cuius ignorantia in aliis animalibus loquor non imfē: curialiter sponsus increpat. illuminat & ad alta sue diuinitatis eleuat, dicens. Nesciebatis: quia i his q̄ p̄ris mei sūt oportet me eē.** Et iō ab eius imēitate absorpta secūdū doctrinā dionysii in mystica theologia perdit rōem & mētē & in sanctissima tenebra caliginis moysi ad cōtemplationis sublimata excessū: fit sibi species similitudinis glorie domini in uertice montis quasi ignis ardēs potiusq; claritas refulgens: quia tāta sentit in amoris ardore q̄ intellectus capere nō sufficit: donec deposito corpore mortis huius facie ad faciem cōtēpletur dilectū: propter quod sequitur. **Et ipsi non intellexerunt uerbū quod locutus est ad illos: q̄a nō capit per intellectū quod sentit per affectū.** Interim tñ se sentit inestimabiliter amore condescēfionis spōsi purificari & refici: & in suis desideris quietari pp quod seq̄: q̄ descendit cum eis & erat subditus illis. ¶ **O ad quātam altitudinē adduxit animam dolor separationis a sponso & sollicita inquisitio de illo: quia cum altissimo gustu redit floridus filius & subiectus.** ¶ **Utiliter ergo se absentat amorosus sponsus ut copiosus redeat: & utiliter perdit dominum: qui recipit filium & subiectum.** Vnde licet credendum sit q̄ sepiissime uirgo beata dilectum iesum uocauerit filium: in magno amoris dulcore: nunq̄ tamen legitur nisi modo. **Nunq̄ etiam legitur iesum parentibus fuisse subditum nisi in hoc loco: licet sēper filiali reuerentia & humili seruitio eis fuerit subditus: q̄diu sub eorum deguit disciplina: ut per hoc ostendatur q̄ experientia tribulationū pro amato & sollicita inquisitio pro ipso perditio: meretur intimam cōiunctionem dei cum mente: que nomine filiationis exprimitur: qui plenariam adimplētionem uoluntatis spōse in omni eo quod ad suam pertinet puritatem & humilitatem: quod nomine descēfionis in nazareth: & subiectionis humilis declaratur. Vides ergo q̄ utiliter seruiuit nobis dilectus iesus de maternis doloribus in isto suo mystico actu: sicut etiam nobis seruiuit de omnibus actibus sue passibilis uite.** ¶ **Esse autē in illo templo materiali in medio doctorum diuine legis uocauit sapiēs iesus esse in his que patris sunt respectu**

**Iesus puer proficiens
Iesus matri absentatus**

cohabitationis matris: non illo iudeos forsitan peccatores preponēs sanctitati sacratissime sue matris. sed propter figuram quam tenebāt ministri templi & doctores legis dei de cultu spirituali et reuerentia summi dei: & propter figuram carnalis generationis & affectionis temporalium propinquorum: que in hoc puncto representat matrem propter generationem carnis iesu: uoluit spiritualem affectum carnali fore preponendum: eo q̄ in carnali affectione non est cultus & reuerentia summi patris. ¶ Quia uero consuetudo fuit iudeis seorsum uiros seorsum mulieres ad festa ascendendo & redeundo procedere: ideo sine utriusq̄ negligentia potuit alter parentum estimare cum altero iesum fore: ut sic usq̄ ad sero non aduerteret se paruulum perdidisse. Ioseph etiam ex humilitate multum dimittebat puerum esse cum matre. Mater etiam charitate plena & gratitudie & reuerentia ad ioseph erat sibi de eo liberalis: & cognoscens amorem spiritus sancti in ioseph ferere ad sollicitam custodiam & obsequiosam tutelā pueri iesu: ipsum ei liberaliter dimittebat: & secure credebatur: unde nulla fuit negligentia in ea. ¶ Alias etiam non est dubitandum q̄ spiritus iesu hoc fecit & fieri uoluit sine matris offensā: secundu[m] communem autem consuetudinem conuersationis iesu ad statum sue infantilis etatis ipsum debite requisitum primo inter cognatos & notos: quia tunc cum illis erat uerisimilius pro tunc iesum inueniri debere: cum quibus consueuerat socialiter habitare. Sed ad intellectum spiritualement formandum uoluit inueniri iesus: tam ut doceret suam sublimitatem que superat omnem cognitionē & notitiam carnis: q̄ etiam ut doceret sicut obiectum esse dissoluendam ligaturam carnis & sanguinis. ¶ Et in hoc etiam modo inquisitionis iesu fuit beata uirgo contemplantium forma: qui primo gradu suum agnoscunt defectum: & aduertunt in modo suo actu uel merito ex se ipsis i se fore iesu. i. salutē & cōtemplantes omnem notitiam sensibilis modi in tota cognatiōe esse creati non inueniunt uerum iesum anime sue salutem. Et ideo absq̄ mora contemnentes mundana rapti ad sublimia in amorem inuisibilium quasi in alteram hierusalem pacifice uisionis satagunt eleuari: & in templo beatissime trinitatis in medio illorum spiritualium luminum inueniunt iesum sedētem eternali quiete mediam in trinitate personam aliquatulum inferius descendentes in templo celestis hierarchie: in medio spirituum supernorum tanq̄ doctorem infirmitatis humane inueniunt iesum sedētem in dextera dei patris: audientem eorum desideria: & plenariam sanctitatem: & interrogantem illos tam eorum infirma q̄ eis sublimia claritatis sue splendoribus plenarie ingerendo eisdem: ita ut stupeant summi seraphi super prudentia humilitatis iesu & responsis eius. i. super receptis influētis diuinis ab eodem. ¶ Aliter etiam inferius descendētes possu-

Cap. vii.

**Iesus inueniens instruens
Iesus dulcoratus amatus**

mus dicere q̄ anima que in malitiosa uita sua sentit non esse secum iesum in infirmitate incipies ipsa querit inter cognatos & notos: dum eorum affectibus irrechita uult cum eorum conuersatione & amore carnali & occupatiōibus eorum que carnis sunt querere anime sue salutem: que si illuminatur a radio iesu: & flagrat amore perfecto in ipsa: sentit se inuenire cum non posse in tali conuersatiōe perdestri: & ad meliora prouocata redit ad hierusalem uisionem pacificam mundi contemptus & tēplū sacre religionis ingrediens in medio uiroꝝ spiritualium tanq̄ doctorum salubrum iuenit iesum sedentem per tranquillitatem desideriorum: quia eos separat ab omni appetitu & strepitu mundanorum: ubi & audit eorum suspiria: & interrogat eorum infirma. Ibi enim anima inuēto iesu admiratur q̄ tam diu sua miseria eam separauit a uita perfecta & dulcore suauissimo fruens inuenio iesu dulciter eum filium nominat: cui hereditate uult tradere in quietā possessione seipsam. Et admiratur per quot aufractus sue p̄terite uite eam duxit iesus ad quietem optatam dicendo: Quid fecisti nobis sic? Cuius ignorantiam increpans iesus respondit: q̄ archanum consilium dei patris de sola salute nesciuit: de quo obstupesciens ipsam & in sua humilians ignorantia sue condescendit infirmitati: locas eam in Nazareth florida. i. conscientie puritate: in qua sic illi subiicitur: ut ostendat clare anime illuminare: q̄ omne quod sit in decursu prouidentie dei electorum saluti subseruit. Et in hac conscientie puritate: & uirtutis inuiolabilis contemplatione clarissima fit tranquillatio mentis. In qua per augmentū spū. alium luminū i illa aīa iesus proficit sapia expiētie & etate roboris & cōstātie & grā charitatis: feruide tā in secreto cōtēplationis dei q̄ i publico salutaris exēpli. ¶ Quod at postea queritur quid mater sancta dolebat. R̄ ideo q̄ iesum perditum non dubitabat: sed secundum origenem poterat cogitare ex humilitate ne forte aliqd̄ uidisset: q̄ oculos sue iustitie offendisset in mundo: quacūq̄ ex causa: & eam reliquens redisset ad celos: cum illi placeret iterum reuersurus. Licet etiam per spiritum sanctum edocta forsitan posset noscere q̄ ante debebat cōplere redemptionis nostre mysterium q̄ redderet ad patrē: & nosceret q̄ ante condēdum erat euangelium: & per os dilecti filii sui iesu predicandū fuerat dei regnum q̄ ipse crucis sustineret supplicium. Potuit tamē rationabiliter timere ne nouas persecutiones & passiones uellet sustinere iesus in sua puerili etate que ipsum multipliciter affligerent: & nō eius uitam finirent. Et ideo multū potuit formidare ne in manus aliquorū impiorum hostium dei incidisset puer iesus: & q̄ forsitan propter hoc absentasset se ab ea ne ipsa nimis pateretur uidens eum talia sustinere. ¶ Hec p̄ tanto dixerim: quia salua reuerentia omnīū qui loquuntur de sapientia mentis sacratissime uirginis: credo q̄ in conceptu filii dei est sic per spiritum san-

Etiam edocta de tota principalitate perfectionis xpi uite: & de eius austeritate & morte: & cordis charitate & diuinitate sue persone: qd nō credo aliquem prophetā preuiū uel apostolū posterū ad eius plenitudinē attigisse. Potuit tamē de his sicut supra dictū est aliquas particulares conditiones & circūstantias loci: & modi: & tēporis nescire: de quibus tamē posterius certificati sunt per euidētiam facti. Et ideo nescientia intentionis pueri iesu in hac absentione sui ab ea potuit multis respectibus multas causas doloris in eius mente causare: ut merito credatur excessiue doluisse. ¶ Sed quid querimus tantū causas sui doloris: cū h fuerit sufficiens causa ignorare. scilicet quid factum est de iesu: & seipsam sine ipso uidere: & tante rei mysterium ignorare. Et ad hoc est bonum exēplum Origenis: ut sicut quādo tu legis scripturas. & earum intellectum nō capis: anxius & queris intelligere quod dicunt: nō qd eas errare dubites: sed qd te non intelligere doles. Sic circa uirginē & ioseph contigisse dicit: quod qdē de uirgine intelligendum est modo p̄dicto. ¶ Nō autē fuit presūptuosa increpatio filii dei: sed de uota allocutio interni suspirii quando dicit. Fili qd fecisti nobis sic? Sed fuit admiratio facti insoliti & expressio doloris intimi pro sollicitudine inquisitionis ipsius iesu & gustu dulcoris maximi in gaudio reinuenti. Non etiam fuit erroris materia: qd ioseph patrem ipsius uocat: sed gratitudo maxima deuotissime uirginis: que hoc modo ipsius sancti ioseph puero iesu uoluit affectum referre: quasi dicat. Vere ioseph paternam in te prerogatiuam meruit: quam sibi alto spiritus tui cōsilio tribuisti: quare uere genuit & doluit: & in querendo te affectu paterno fideliter laborauit: ideo dico qd non fuit erroris materia: quia nōdum erat tempus diuinitatis sue manifestāde aperte. Quod autē iesus respondit. Et quid est qd me querebatis? Non fuit increpatio ingratiitudinis ad dolorē uiscerum minorū: sed fuit sublimatio mētis uirginis: & ioseph ad sublimitatē ineffabilium magnaliū diuinitatis sue. qd. puer iesus. Noui & accepto & pōderauī affectum uestrū & dolorem uestrum imēsū: & istud ē magnum quid: sed maius est illud quod reddam quia p̄ affectu materno redditur uobis gloria non generationis pueri hominis: sed filii dei patris: quē sepe oportet esse i hiis qd patris sunt: eandem eternaliter cum ipso habendo naturam. Et hunc tibi sacra uirgo concessum ē generare ut sis ipsius uera & naturalis mater. Et tibi ioseph datum est talem enutrire: & eius matrem uirginem custodire: cum tāti dignitate officii uoceris pater filii dei propter meritū ministerii: quia qui solū matrē sue humilitatis habet in terris tantum unū patrem sue diuine persone habet i celis. Et ideo magnū premium reseruatur uestro dolori & inquietudinis labori. Quod autē dicit & ipsi non intellexerunt uerbum quod locutus est ad eos. Non intelligas in matre ignorantiam simpliciter: quia etiam nec de ioseph potest intelligi qd

ignorauerit se dicere filium dei patris: sed secundū Orig. Nesciebant utrum dicens in hiis que patris mei sunt: aliquid aliud ulterius inuere uoluerit. Potest tamē illud uerbum tripliciter exponi: primo ut dicantur non intellexisse uerbum: quia ac si non intelligerent eum se respectu circūstantium ostenderunt. Non enim ibi publice adorauerunt ut filiū dei: nec ut filium dei assistentibus predicauerūt eūdem: sed statim ut hominem: & puerum obediētem: & ut filium proprium secum ducunt. Sic enī sciebant ipsum uelle fieri pro tunc circa eum: licet i cordibus suis intelligerent qd de patre eterno loq̄batur: & ipsum ut sūmum deum in sue mentis p̄stratione humiliter adorarent: & pro tāto dicit euāgelista eos non intellexisse uerbum uolens dare intelligi modum extrinsecum quem habuerūt parentes ad puerum iesum: licet enim secundum Be dam. Tunc puer iesum in medio doctorum manifestauerit signa sue utriusq̄ nature hūanitat. scilicet ut puer audiēdo: dīctis uero i alte mīdēdo & subtiliter eorum superans intellectum. Ipse tamen iesus sicut semper consueuit sublimibus subnecht humilia: ut qui in medio doctorum fuerat honoratus in sapientia: humiliaretur in parentum pauperum & despectorum obedientia subiectiua. Sic enim ubiq̄ ista cōnecht: ut in uarietate signorum utriusq̄ nature: & illuminetur fides humilium: & exerceatur iuste ex sua malitia supercilium superbiorum. Secundo potest exponi saltem pro ioseph eo modo quo dictum est supra de expositione Origenis. & cetera. ¶ Tertio modo potest dici qd esse in his qd patris sunt. scilicet mutua intimitas circūcessionis diuinarum personarum est tam altum diuinitatis secretum: qd uirgo dum fuit peregrina i corpore: nō sufficit intelligere. Et licet multū alte ascēderit cōtēplatio uirgis i intellectu uerbi iesu: nō tamen tātam plenitudinē ibi intellexit: quātam bñdictus iesus: qui uerbū protulit: & est uerbū eterni patris. Quā differentia matris ad filium uolens euāgelista exprimere dicit ipsam simul cū ioseph nō intellexisse. Et merito respectu altitudinis intellectus iesu pōt dici mater & quēcūq̄ alia creatura nō intelligere qd dicitur. ¶ Aliquo igit̄ istorum modorū intelligas uerba euāgelii: que aliquā ignorantia in matre dei uident̄ pretēdere. ¶ Non etiā fuit temeritatis i mīse ut supra q̄rebas: qd ipm a tēplo quasi ab his que p̄ris sunt retraxerit. Nec insipiente fuit iesu qd dimittens ea: cū matre descēderit: qd ibi tantum stetit quātum uoluit: & quātum conueniens fuit. ¶ Voluit. n. uno actu sic euident̄ suā sapiam declarare: qd eius silentiū usq̄ ad trigēsīmū annum non ignoratiē sed mirāde hūilitatis & imitāde exēplaritati ab oib̄ us posteris posset ascribi. In hoc etiam notabile exemplū dedit qd nō debemus pertinaciter nro sensui iherere: etiā i his que sepe nobis meliora uident̄: qd statim dimisso templo uolūtati matris subiectis sensum suū i matris cōsiliū & uolūtū cōmutasse uidet̄: licet in se ordo

**Iesus puer proficiens
Iesus matri absentatus**

Cap. vii.

**Iesus inuentus instruens
Iesus dulcor amatus**

dispositiois iesu immutabilis perseveret. **¶** Quia uero in hoc facto iesu miranda sapie mystera continentur: que sapientissima uirgo mater secundum statum sue maternel dignitatis plene per spiritum sanctum cognoscebat. Iohannes scribit euangelista quod mater eius conseruabat omnia uerba hec conferens in corde suo. **¶** Super quo uerbo dicit Grecus considera prudentissima mulierem mariam uere sapientem matrem qualiter scolaris sit pueri. Non enim ut pueri: nec ut uiro sed ut deo uocabatur ultimus. Et illius uoces & opera uoces diuinas & opera reputabat. Idcirco nihil ex dictis aut actis ab eo in casu illi patebat. Sed sicut ipsum uerbum patris in uisceribus: ita nunc eiusdem modos & dicta concipiebat in corde suo quodammodo & fouebat. Et hoc quidem in presenti contemplantur: hoc autem expectabat in futuro: clarius reuelandum & hoc quidem tanquam regnum & lege per totam uitam utebatur: hec grecus **¶** Cetero uero super iohannem de hoc facto dicit. Nihil enim quippe miraculum fecit in pueritia dominus: hoc tantum prout lucas per quod mirabilis uidebatur. Propter quod liber de infantia saluatoris non tantum est ut apocryphus sed et erroneus respuendus: unde & grecus uocat eum figmentum diaboli: dicens sic de hoc facto quod lucas narrat: hec est demonstratio prima sapientie & ueritatis pueri iesu. Que namque puerilia eius uocant diabolice putamus esse considerata: nisi quis ea sola uelit acceptare: nequaquam his quod tenemus oppugnata: sed magis consona prophetis uerbis dictis in psalmo. Speciosus forma pre filiis hominum &c. Et miri cui obediens & moribus factus & uisus non modo uenerandus & placidus ad loquendum facundus & dulcis & prouidus: & multum strenuitate cognitus: tanquam qui repletus sapientia fuerat & sic in aliis sue conuersationis & locutionis: quous supra hominem cernimus & ratio: mansuetudo ei precipuum. Super hec autem omnia nihil ascendit super uerticem eius: nec humana manus extenta minima. **¶** Hinc possumus utilitatem consequi: dum enim maria increpat iesum querentem ipsum inter propinquos: dimissionem uiculorum sanguinis aptissime suggerit ostendens quod non conuenit meta perfectionis attingere eum qui uagatur adhuc in his que corpori conferunt: & quod hoc deficit a perfectione: propter cognatorum affectum: hucusque grecus. **¶** Licet autem secundum Bernardum quod secula deo principet sit sublimitas sine socio: & quod deus mulieri obtemperet humilitas sine exemplo: debet tamen indubitanter tenere quod humilissima uirgo cum tanta exteriori moderatione & cum tanta interiori humiliatiōe humilis obediens recipiebat obsequia utriusque filii sui filii dei iesu quod non solum fastum uitauit temeritatis & arrogantie: sed profundissime humilitatis menta cumulauit. Hoc enim fecit obediens illi qui se exterius ad inestimabilem humilitatis exemplum uolebat tractari. Et hoc interius ut deus precipiebat uirgini matri quod exterius uolebat circa se hominem fieri unde quicumque uirgo beata aliquid presciebat dei filio iesu: stupenda perfectione resilliebat in propria paruitatem admirans & gustans altissime imensitatis sublimitatem dei:

sic perfunde cōdescendens in hominem iesu eius mada to supposito. **¶** Sic ergo potes uidere quod in iesu puero & in sacratissima uirgine & ioseph magna sunt declarata mystera: magna data sunt uirtutum exempla. Nulla dei honoris ostendicula. Nulla reprehensione digna sunt acta. **¶** Quomodo uero puer iesus in illo triduo habuit corporis necessaria: ex textu non legitur nisi quod beatus Bernardus dicit quod in illo triduo elemosynas necessaria: sicut pauperculus in populo hostiatim collegit. **¶** Potes etiam satis rationabiliter cogitare: quod in aliquo austero loco: uel in edibus templi: uel alibi ut pauper dormiuit: per hoc dicitur exemplum omnibus ad perfectionem diuini cultus attingere uolentibus omnia reliquere: & de delictis corporis non curare. **¶** O anima mea associa te pauperculo iesu & uada cum eo pro elemosyna confidenter & mentis mariti sue puritatis colectus: & sui dulcoris amore conditus delectabilibus laginare: multum enim delicate nutritus: que non nisi deus amore comedis. Quicquid enim pauperes euangelici colligunt per dei eis amore largitur. **¶** Quia uero in hoc uno iesu opere apparet etatis & sapientie iesu quo ad manifestationem profectus: & in matris uisceribus pro iesu absentatione doloris aculeus: ut in responsionibus doctorum in ipso iesu magne prudentie sensus: & in allocutione reuerenti dulcissimus in matre filiatiōis gustus. Ideo ut anima mea hos respectus gustaret in uerbis: de hoc uno facto multiplicauit eosdem: cum dicitur. **¶** Iesus puer proficiens: iesus matri absentatus: iesus inuentus instruens: iesus dulcor amatus.

Iacet propter connexionem materie in uno tractatu omnes premissos uersiculos uoluerim adunare: quod in pluribus locis mihi contigisse propter eandem causam: patet hunc percurrenti tractatum: hoc autem singulare opus iesu post complementum duodenarii decimotertio anno factum miraculum mysteriorum continet intellectum. Sicut enim post triduum nunc est inuentus in templo: ita secundum Ambrosium: et indicium quod triumphalis illius passionis & mortis in sede celesti & diuino honore fidei nostre se ostenderet re surgens qui mortuus credebatur: uel quia secundum glo: quesitus aduentus christi a patriarchis ante legem non est inuentus quesitus a gentibus sub gratia inuenit. **¶** Moraliter uero post triduum confessionis contritionis: & satisfactionis inuenitur iesus perditus in commissione peccati innocentia restituta. **¶** Post triduum etiam consiliorum iesu: scilicet castitatis obediencie & paupertatis euangelice tanquam in perfectionis templo inuenit iesus sedes in mentis tranquillitate: quasi in medio spirituum supernorum. **¶** Attende autem quod sicut decimo tertio die facta fuit manifestatio iesu tribus magis in presepio. Sic in .xiii. centenario facta est multa manifestatio in ecclesia dei sapientie christiane multiplicatis multum diuine sapientie radiis & religioni pauperatis marie ne renouata euangelica uita in pauperum patriarcha

¶ Iesus puer proficiens
Iesus matri absentatus

francisco. Qui sicut magister sapientie xpiane: quafi in sede crucifixi iesu maiestati miratus apparet accepto charactere uulnerum passionis iesu christi in carne. **T**imendum est autem unum ecclesie: ne ipsa negligenter agente in carnalibus suis principibus in magistris: & in ipsis deo naute ad propria appetitus mudani remaneat puer iesu cum simplicibus & pauperibus in statu sublimi euangelici status: tã q̃ in uera hierusalem uisiois & pacis. **E**t ipsa haud dubium frustra estimante iesum fore in comitatu sui multiplicis apparatus: utinã saltem uel sero cognoscat sibi habere iesum: et talium cura superflua & distractione nociua: quod quidem recognoscere debeat: tamen istum modum uiuendi preferentibus animabus in tanta fastuositate pompe: & in multa tyrannide incompassionis fraterne & status huius sollicitudine congregandi temporalia p tot dolos & fraudens & symoniacas labes: tam in ecclesiasticis q̃ in religiosis multis: nunc euidens xpi doctrinam apparēs & uitam et pro animabus sollicitudinem piam luce clarius impie pugnante noscatur. **S**ed in talibus mater ecclesia adhuc ignorās & ceca: & carnalibus affectibus maculata: non uidetur iesum requirere nisi inter cognatos & notos: quia religiosi ea que carnis sunt sapientes non possunt a propria habitatione: & a carnalium propinquo inordinata affectione diuelli. **S**ed ipsi clerici maiores: & minores atq; mediocres non uidentur scire querere: nisi que sunt carnis & sanguinis: & iō magis uidentur presulis parentum promotionis tam & ditationis eorum: q̃ animarum salus & prouisionis pauperum i quibus christus usq; adhuc suspirat & gemit indigens cibo & uestimento: & consolationis refrigerio: & parum est illis cure qui patrimonio crucifixi se ingurgitant abunde: & ipso abutuntur impie qui iuxta prophetam dormiunt in lectis eburneis: & lasciuunt in stratis suis: & optimo unguento delibuti nihil compatiuntur super contritione ioseph qui in talibus pauperibus non inueniunt christum: sed in eis reperiuntur pluries exempla antexpi. **I**n talibus completur prophetia **E**zechiel. xxxiiii. **F**ili hominis propheta de filiis israel pastoribus qui pascabant semetipsos. **N**ō ne greges a pastoribus pascuntur: lac comedebatis & lana cooperiebamini & quod crassum est occidebatis: gregem autem meum nō pascebatur: quod infirmum fuit non consolidastis: & quod egrotū fuit non sanastis: quod fractum fuit non alligastis & quod abiectum fuit non reduxistis: & quod perierit non quesistis: sed cum austeritate improperebatis eis & cum potentia. **E**t disperse sunt oues mee: eo q̃ non esset pastor: & facte sunt in deuorationē omnium bestiarum agri: & dispersi sunt & errauerunt greges mei in montibus cunctis & uniuerso colle excelso: & super omnem faciem terre dispersi sunt greges mei. **N**ec cum dolore & cum lachrymis cordis & corporis uidemus esse completa & superat materiam presentis temporis uatici-

¶ Liber. ii.

¶ Iesus inuentus instruens
Iesus dulcor amatus

nium preuisionis: unde superabundantia scelerum nimis superabunde exponit hūc textum. **I**n his igitur usq; hodie remanet christus perditus: & nō queritur nisi ubi non est. **I**n carnalibus affectionibus: & in cognatione carnis & sanguinis. **N**on redibis autem in hierusalem requirens iesum in his impiis errabunda ecclesia: nisi per gratiam iterum renouata: quam oportet super eam abunde diffundi: ut tantum malum in ea possit deleri per iustitiā disperdentem reprobos: & per misericordiam de nouo creantē electos: qui cum suspirio oratiois & uirtute exemplorum in clauitate doctrinalium luminum per reformationem uite christi iesu subiectos informant in quibus sancta ecclesia iterū redeat in hierusalem unde discessit: & introeat in templum cordialium immolationum: & passionum iesu christi: & omnium laborum uite sue. **I**n quorum medio tanq̃ sublimis ueritatis doctorum audiat ipsum ad omnia dubia sua respondentem: & ignorantiam status preteriti & negligentiam ueni cultus diuini fortissime arguentem. **C**ui obtemperans ecclesia: mater & sponsa sentiat iesum descendentem sibi in uisceribus pietatis: ipsam reformans & pastoribus & subiectis ad statum floridum puritatis. **I**n qua ministret ipse pastor iesus per uiros qui sunt secundum cor suum pascua salubria tam efficacia doctrine: q̃ sanctissime uite ad similitudinem crucifixionis uite ipsius principalis pastos & principis christi iesu. **E**t hoc est quod ipse promittit i eodem propheta: & i eodem capitulo: ubi primo excludit ipsos a gregis platura. d. propterea pastos audite uerbum domini: ubi repertis eorum sceleribus subdit: Ecce ego super pastores requiram gregem meum de manu eorum: & cessare eos faciam: ut ultra non pascant gregem meum: nec pascant ultra semetipsos. **E**t si bene attendatur decursus hie: nulla ratio allegatur quare deus uelit misereri dissipatis gregibus nisi importabilis malitia presidentium eis. **S**ed nec de ouibus dicitur q̃ ad pastorem uerum suspirent: ut per hoc ostendatur: q̃ nō humana iustitia sed solum dei superfluens misericordia gratuito dono hic tribuit mundo indigno: propter quod subdit postea. **S**uscitabo super pecora mea pastorem unum qui pascat ea seruum meū dauid. **I**pse pascet ea & erit eis in pastorem: ego autem dominus ero eis in deum: & seruus meus dauid in medio eorum princeps. **E**t cessare faciam bestias pessimas de terra: & qui habitant in desertis secum dormient in salicibus. **E**t concludit quod i hoc cognoscetur sola dei bonitas in eo q̃ ex magna dei misericordia dissipat mala: & adducit bōa. **E**t scient inquit quia ego dominus cum contruero cathenas iugi eorum: & eruo eos de manu imperantium sibi. **V**nde infra capitulo trigesimo sexto ostendens q̃ omnino tanto bono populus est indignus dicit. **N**am propter uos ego faciam dicit dominus deus: notum sit uobis q̃ propter nomē meum sanctum confundimini & erubescite super

nis uestris domu s iſrl in die qua mundauero uos
ex omnibus iniquitatibus uestris. ¶ Et hoc est ois
perfectionis ianua consumatioq; se cogitare diui-
nis indignos benef. ciis: & q; bona que deus facit
nobis nullam habent rationem ex nobis: sed solū
procedunt ab infinita diuini nominis bōitate: uti
nam cito contingat nobis sic perditum iefum fel-
citer reperire.

¶ Iesus flos flori subiacens: iesus flos imoratus: ie-
sus alumpnis obsequens: iesus aponatus. ¶ Cap. viii.

Reinuento iefu a matre sanctissima: & a se-
ne ioseph ad galileam reducitur: & cum
eis in nazareth habitans multa puritate:
paupertate: humilitate: & obsequiositate: de qui-
bus nihil legitur in euangelio usq; ad trigessimū
annum quando ad iordanem ueniens a iohanne uo-
luit baptizari. ¶ Quod quidem tanto est mirabi-
lius quanto occultius. Et multum nos instruit spi-
ritus sanctus nihil scribendo de iefu christo: q; mī-
tum hic loquitur de uerbo silentium: quando defi-
cit eius extrinsecum uerbum. ¶ Ex his autem que
dicit lucas capitulo secundo: q; descendit cum eis
nazareth & erat subditus illis: & ex his que Matthi.
secundo dicit. Dum reduceretur puer iefus de egypto
q; ueniens habitauit in nazareth: ut adimple-
retur quod dictum est per prophetas: quoniam na-
zarenus uocabitur. Et ex hoc quod dicitur. M. pri-
mo. Dum baptizaret iohannes in illis diebus factū
est uenit iefus a nazareth galilee satis datur intelli-
gi q; in isto tempore intermedio habitauit iefus na-
zareth sub parentum obedientia cum ipsis partici-
pans sue paupertatis angustias: propter quod dici-
tur. Iesus flos flori subiacens: iesus flos immora-
tus. ¶ Purissimus iefus purissime matri obediens:
quia sicut ipse fuit totus floridus intus & extra: sic
in ciuitate florida habitauit. Nazareth enim inter-
pretatur flos: ut significet floridam conuersationē
habitantis in ea iefu & uirginis matris eius. Et q; a
in multa obsequiositate: tam sue matri q; ioseph iefus
seruiuit humiliter: idcirco posui: Iesus alūpnis
obsequens. Sed quia in multa paupertate & labo-
rum sudore cum parentibus pauperulis uictitauit
pauper iefus: idcirco subdidi: iefus aponatus. Apo-
na enim idem est q; sine poro: & uocatur necessitas
sue anxietas que non habent spiraculum euaden-
di. ¶ Et quia multas necessitates paupertatum ha-
buit iefus & mater eius pro eo: in quibus necesse
fuit eos multos sustinere necessariorum defectus
secundum statum altissime paupertatis: quam pro
nobis uoluntarie elegerat obseruandam: tam in su-
ga i egyptum: & in reditu i nazareth sicut dictum
est supra: & in aliis pluribus punctis in sue uite de-
curſu. Idcirco deuote dixerim: iefus aponatus. Du-

plicis autem perfectionis exemplum nobis exhi-
buit magister perfectionis iefus in isto intermedio
silentio uite sue. Informauit enim plene humilita-
tem actiue: & quietem contemplatiue. ¶ Pro acti-
ua dicitur q; in subiectione uiuebat: ubi debes scire
q; ista subiectio fuit multorum laborum & austeri-
tatum participatio: unde basilius in libro religiōis.
Ab ipsa enim primeua etate parentibus obediens
iefus quemlibet laborem corporeum humiliter &
reuerenter sustinuit. Cum enim homines esset ho-
nesti & iusti: egeni tamen necessariorum penuriam
patientes: teste presepio partiū uenerandi ministro
manifestum est q; sudores corporeos continue fre-
quentabant necessaria sibi inde querentes. Iefus o-
bediens illis ut scriptura testatur: etiam in sustinen-
do labores subiectionem plenariam ostendebat.
Hec basilius. ¶ Alias etiam ualde est probabile: q;
magister omnis perfectionis iefus cum esset sanus
& fortis corpore iuuenili etate: licet complexionis
delicatissime: quantum etiam ad suorum laborum
dolores multiplicandos assumpsit: cum uideret se-
nem ioseph pro conquerendo uictu in laborando
sudare tam sibi q; sue sanctissime matri: q; ipsum se
dile & sepe cum multa charitate iuuabat. Et cum
uideret matrem sicut dicit Ber. colo & acu conqui-
rere uictum sibi & alia necessaria domus: tam pro
ipso q; pro ioseph deuoto ministerio facere: credē-
dum est q; eum multa compassione iuuabat: aquā
afferendo a fonte: ignem accendendo ad necessa-
ria decoquenda: & in aliis prout necessitas require-
bat. Nec expectabat curialis & compassiuus & pie-
tate plenus iefus quod adhuc requireretur a nutri-
cibus suis: immo credo q; etiam ipsis inuitis mul-
tis se subdebat laboribus tam ad uite actiue formā
da exempla q; ad ostendendum eis sue mentis cō-
passiua precordia. ¶ Vnde non est paruipenden-
dum ad ista probanda quod magister in hystoriis
refert q; prope nazareth adhuc monstratur fons
de quo antiqua traditiōe refertur q; puer iefus hau-
riebat aquam afferens eam matri sue. Qui enim
uenerat omnium peccatorum onera supportare:
non uidetur uoluisse sanctis suis parentibus onus
laboris & paupertatis sine sua societate relinquere.
Propter quod non uidetur mihi improbabile dice-
re nec indeuotum tradere benedictum iefum cum
ioseph laborasse in arte fabrili. Qui suffragare uide-
tur illud quod referunt euangeliste: quod iudei in
despectum uocabant eum fabri filium. d. Nonne
hic est filius fabri & marie? Et hec erant uerba naza-
reorum admirantium in iefu doctrina. Ex quo ui-
detur q; ista proferret: quia cum sepe laborare eum
uiderant & nunq; litteras didicisse: ideo dispectiue
simul & admiratiue in sua incredulitate conclude-
bant q; magis deberet scire laborare in arte fabrili
in qua multum sudauerat: q; in expositione scriptu-
ra quam nunq; didicerat. ¶ O anima mea ocio-
sa & pigra excute de tua carne inerciam & noli la-

Iesus puer proficiens
Iesus matris absentatus

borez manuum fugere: sed cum delicato iesu cum multa pena laborante labores assume. Nec uelis panem ociosa comedere: & in aliorum laboribus & peccatis corporis tu delicias querere: quia hic panis est amarus: quando in ociositate uite redemptioes peccatorum populi in abundantia elemosynarum absq; debita correspondentia spiritualis laboris p eis assumpta impie comeduntur: hinc scriptum est. **Diuitias** quas deuorauit euomet: & de ore suo extrahet eas deus haud dubium in supplicio tormentorum. **Nec** habeant uelamen excusationis religiosi uoluptuosi nihil curantes de paupere usu & penuriis paupertatis debent q; a mattha & ab aliis recipientibus iesu ministrabatur sibi abunde & delicate: quia ad pauperes spectat humiliter & temperate recipere que apponuntur eis in domibus alienis. **Sed** utinam tales a christi imitatione non discrepent: qui cum tanta temperatia famebat apposita q; eo magis edificabat astates quo delicata eius superflue & inordinate trahere non poterant appetitum. **Vnde** credo q; ualde parum & ex cunialitate contingebat de cibariis delicatis: sed in penurioso uictu quando cum ioseph & pauperula matre degerebat pauperem usum & statum docuit euangelicos professores: eos tunc informans cum quanta penuria debeant in suis domibus uicitare insuadentes manuum laboribus: maxime illi qui sapientialium studiorum & spiritualium exercitiorum non sunt occupationibus dedicati. **O** anima mea intueri pauperulum illum conuictum sancti senis ioseph & uirginis matris: & iuuenis iesu in una mensa manducantium pauperie: qui obseruabant uerbum prophete. d. **Labores manuum tuarum manducabis & bene tibi erit.** Et uide eos in paupertatis domicilio duris stramentis lassata membra requiescere: & cum eis deuote recumbere: & eos imitare in ocio uitando. **Omnes** enim patres fortissimo odio ocium detestantur. Propter quod cura fuit eis in regulis suis omnes regulares professores ad laborē inducere: ne ociositati uacarent. **Nulli** n. creature licitū ē uiuere ocio se: qn oporteat eos si uelint ad eternā gerē uicere per uia labore sibi cōpetentiū incedere: & tempus sibi concessum uirtuosis operibus occupare. **Reges** enim & principes debent insudare & studere populo sibi subiecto prouidere utilia & deo eos promouenti ad honorum fastigia debita seruitute seruire: unde non est eis licitū ociosi. **Quanto** magis deo sacrati pontifices & clerici assumpti in partem domini debent tam in studiis diuine scripture q; suspensis orationis deuote: q; etia cantibus diuine laudis: & in subuentionibus compassionis fraternae: & in meditationibus contemplationis alte: continuis exercitiis domino deservire: unde eos oportet tanta sollicitudine laborare in cura dominici gregis: ut secuta conscientia possint christo dicere cuius filiam .i. sanctam & immaculatam ecclesiam quod iacob refertur dixisse

Liber. ii.

Iesus intuentus instruens
Iesus dulcor amarus

se laban. **Gen.** trigesimo primo uiginti annis fui tecum. duplici obseruantia custodiens decalogi diuini preceptum: pro honore. i. dei & pro salute proximi. **Oues** tue & capre non fuerunt steriles: defectu scilicet predicationis doctrine & exemplaritate uite mee. **Arietes** gregis tui non comedi: quia altas uirtutes populi tui non mee sanctitati attribui siue eorum temporalia honores & fastigia mihi non usurpauit: nec captum a bestia ostendi tibi: quia statim per orationis suspirium in populo omnem emendauit defectum: ego dannum omne reddebam: quia eorum imperfectionem mihi attribuebam: quicquid furto peribat a me requirebas: quia etiam eorum occulta mala ex formidine tue iustitie quasi redditurus rationem de omnibus agitatus internis stimulis deplorabam: die noctuq; estu urebar & gelu: quia & in prosperis timore constringebar: & in aduersis ad dilatacionem impugnantium dilatabar: & omnes tuarum ouium me prosecutio nis urebar: fugiebat somnus ab oculis meis: quia sciebam me in caulis positum ut uigilarem in cura non ut torperem ignauia: sed per .xx. annos in domo tua seruiui tibi. **Felix** clericus uel prelatus qui christo presentatus in morte talia de cura sue ecclesie poterit respondere. **Sed** heu me miserum: quia possum in typo **Esaie** mutare prelatorum uocabulum. **Qui** enim consueuerant uocari principes israel: possunt uocari: sicut ipse dicit capitulo. i. **Audite** uerbum domini principes sodomorum: peccata enim illorum non solum deriuata: sed multiplicata uidentur in clericis: unde & alibi hierusalem sodomie comparatur: immo & postponitur cum dicitur **Ezechiel.** decimo sexto. **Nec** fuit iniquitas sodomie sororis tue superbia saturitas panis & abundantia: & ocium ipsius & filiarum eius: & manum egeno & pauperi non porrigebat. **Sed** heu ista non sufficiunt mala: sed iustificatur sodomia in multorum clericorum malitia. **Nō** enim eis sufficit ocium: sed adducunt & maleficium: nec saturitas panis: sed superfluitas multorum ferculorum adiungitur & malitia ebrietatis. **Nō** sufficit eis ut manus egeno & pauperi non porrigant: sed bona pauperum in ecclesiasticis edificiis uel beneficiis dissipant luxuriose: & quod per eius est pauperes subditos multiplici calumnia propriis spoliant & sepe flagellant. **Sed** redeamus ad laborem iesu & uideant religiosi maxime qui gloriantur q; per eos uite christi perfectio propagatur: q; ociose in domo domini conuersetur & meminerint illius sententie iesu christi q; omne uerbum ociosum quod locuti fuerint homines: reddent rationem de eo in die iudicii **Matth.** decimo secundo. **Et** si hec est sententia super homines seculares de uerbis ociosis: qualem possunt expectare hi qui ratione altitudinis status sui sepe angelorum censentur nomini bus de tanta ociositate temporis & deceptione totius mundi in eorum orationibus confidentis.

totius mundi in eorum orationibus confidentis.
✠ Legant sanctas antiquorum regulas. Basilii: Au-
gu. & Benedicti de opere monachorum: & qd nunc
nouissime seraphicus scribit franciscus: fratres illi q
bus dedit dominus gratiam laborandi &c. & in to-
ta uita sua: & in se: & i uiris uirtutis & deuotissimis
sociis suis hoc confirmat exemplo. ✠ Certe pau-
lus doctor gentium in fide & ueritate: & predica-
tor euangelii raptus usq ad tertium celum in exce-
ssibus Act. xx. Manibus laborat: & de hoc gloriatur
d. Quoniam ad ea que mihi opus erant & his qui
mecum sunt ministrauerunt manus iste. Erat enim
artis scenofactorie .i. suebat & fabricabat tectoria: si-
cut exponit Beda super actus apostolorum. Et ipse
.i. ad Corin. nono. Non sumus uis hac potestate. s.
sumendi necessaria a populo: ne quod offendiculū
demus euangelio christi. O quot offendicula dā-
tur hodie in ociositate religiosorum: quando uiri
fortes & sani recentes & colorati circueunt per ui-
ros & plateas ciuitatis: non dilectum querentes cū
sponsa: sed eum effugantes ociositate & uanissima
uita: qui nec uacat studio orationis uel edificatione
locutionis: nec ad labores humiles & utiles manus
suas apponunt. Et qui in domibus propriis non
nisi laborando uiuere poterant: sub habitu religio-
nis ociositati & deliciis uacant. Contra quos Basilius
dicit in regula: qd caueant sibi ne qui in labore
& austeritate uictitabant in seculo: querant ociosi:
& deliciose uiuere in monasterio: ne per hoc mona-
steria fiant gule & lasciuie nutrimenta. Nec debent
uelle uiuere in equalitate illorum qui diuitias & de-
licias in seculo reliquerunt. Hi enim querere nō de-
bent quod in seculo non habebant: nec debent sua
preterita uitia uelle enutrire. Posui Basilii sententi-
am non uerba. ✠ Hec enim est radix principalis:
unde tota reformatio religionis manauit: tam i an-
tiquis monachis: q in religiosis nouissimis pauper-
tatis. ✠ Antiquitus quidam impii magistri iniqui
scripserunt contra pauperes euangelicos uacantes
sapientie studio & orationis. d. Ociosos q manua-
li labori non uacant: quorum maliciam plene dete-
stans eis non intendo fauere. Sed contra illos lo-
quor qui sub porticibus in murmure: & discursi-
bus per uicos & per plateas tempus consumunt:
orationis & scripture studium ignorantes. O quā-
tum esset de tempore pro orando & studendo &
laborando aliquando si exemplo christi & matris
uelimus ocium euitare. ✠ Hic pro exemplaritate
laboris iesu: in quo uite actiue datur exemplum.
Sed quia non solum exercitari quibuscunq dedit
exemplum iesus humilibus & despectis: ideo ani-
ma mea considera qd iesus noluit uictum acquirere
de legendo in cathedra: uel de principando in ec-
clesia: cum tamē esset plenus sapientia: & sultus au-
thoritate paterna. Sed exercitia humillima assu-
psit: in quibus & esset laboriosus i opere: & uilis &
despectus in reputatione. ✠ Et attende qd quicqd

sapientie & ingeniositatis ostendit in pueritia: to-
tum silentium sue uiriliter ad uilitatis reputatio-
nem subseruire coegit. Etenim eo ipso quo tante
prudentie in eo apparuerunt indicia poterunt pa-
rentes & uicini cogitare qd grandis effectus debuit
magnus magister existere: honores acquirere: parē-
tes promouere: patriam honorare: & diuitias cumu-
lare. Cūq ipsum uiderent silere ut simplicem: ma-
nibus laborare ut ineptum ad alia: nil astutic ad re-
gimen mundi pretendere: & talia similia que po-
test satis mens deuota hic sibi formare. Astuti uici-
ni secundum mundi prudentiam habuerunt eum
despicere: & ut uilem & inutilem iudicare. In quo
difficillime uirtutis dat exemplum iesus & consū-
mate perfectionis: ut scilicet uir sanctus & in omi-
bus sufficiens: plene omnes honores mundi con-
temnat & seruilem & inutilem reputari cōcupiscat:
& qd ex operibus sue alte uirtutis nihil confulsionis
in hominum fama querat. ✠ O quantum est hoc:
& qd alte loquitur imperfectionis doctrina silentio
faber noster iesus uirtutum optimus fabricator. O
stupenda perfectio: ueras uirtutes abscondit iesus:
& diuitias & excellentias ut possint uilitati dimitti.
Et falsos defectus pretendit ad mundi gloriam cō-
culcandam. Et nos excerebrati in appetitu munda-
ni fastus falsas uirtutes pretendimus in oculis ho-
minum: & uera uitia occultamus: ut possimus ina-
niter gloriari de fama uirtutum: quarum plene
uacuitatem sentimus: & uitiiis contrariis pleni su-
mus. Erubescere hypocrisis subdola: desine menda-
tio te uestire: in falso colore ueritatis pro falsa glo-
ria uane laudis: quia filius dei non solum gloria di-
uinitatis se expoliari: sed etiam altissimas sue hu-
manitatis uirtutes occultat: ut se pro te confu-
sione induat: & te per stupenda humilitatis ex-
empla ad tue uilitatis cogitationem salutarem in-
ducat. ✠ Si enim aliquis uellet obfistere: qd nequa
qd tanto tempore uacauit iesus a manifestanda glo-
ria diuinitatis: & dicat qd multa omiserunt euāgeli-
ste que fecit perfecte: responderi potest qd ea facere
que dicta sunt supra fuit plene manifestare illud p-
quo uenerat. s. uiam uirtutum & perfectionis: quā
pnus uoluit ostendere facto: qd uerbo. ✠ Sed qd ni-
hil notabile fecerit ex uerbis ipsius iesu: lo. decimo
quanto potest cōcludi cum dicit apostolis: Vos de
me testimonium perhibebitis: quia ab initio me-
cum estis. Et ex uerbis petri. d. Act. i. in electione
mathie. Oportet ex his uiris qui nobiscum sunt
congregati in omni tempore quo intrauit & exi-
uit inter nos dominus iesus incipiens a baptisma-
te iohannis &c. ✠ Ex quibus aperte concluditur qd
usq ad baptismum iohannis: & usq ad collectionē
discipulorum uacasse uidetur: sicut euangelistarum
silentium satis probat. ✠ Hoc sentit Ber. dicens su-
per illo uerbo: eterni patris. Ipsum audite. Ecce do-
mine iesu: uel nunciam loquere quousq files: quo
usq dissimulas: diu tacuisti: & ualde diu: uel nunc

iam loquere: licentiam habes loquendi a patre: quod diu dei uirtus & dei sapientia quasi infirmus aliquis insipiens lates in populo: quod diu nobilis rex & dominus celi fabri filium te patens appellari pariter & putari: Et inde lucas euangelista: quoniam adhuc filius ioseph putabatur. O uirtus christi humilitatis quae plenarie confundis sapientiam mee uanitatis: parum aliquid scio: uel magna scire mihi uideor & iam flere non possum: impudenter & imprudenter ingerens me & offerens promptus ad loquendum: uelox ad docendum: tardus ad audiendum: & christus cum tanto tempore silebat cum seipsum abscondebatur nunquam inanem gloriam intuebat: nobis timebat ab illa quibus nouerat esse timendum: tacebat ore: sed instruebat opere: & quod postea docuit uerbo instruebat exemplo. Discite a me quia mitis sum & humilis corde. Nam de infantia domini parum aliquid audio: & iam usque adhuc. xiii. annum nihil inuenio. Nunc uero latere non potest qui tam manifeste demonstratur a patre: hec Ber. Sic ergo potes uidere duplicem instructionem uite actiue: primo in assumptione laboris & paupertatis penuria: in quibus ostenditur obsequiositas & laboriositas & tamen hec sunt in delicata natura tenelli iesu. Secundo in contemptu fame & honoris mundi & absconfectione sapientie sue: in quibus datur profunde humilitatis exemplum. Et hoc debet facere uerus christianus actiuus semper habitans in nazareth. scilicet florida conscientia uite munde & humili subiectione cunctorum. Non igitur fuit ociosus faber non ster iesus: sed efficacissime fabricauit humilitatis exemplum quo tanquam electissimo gladio & singulari iesus usus est ad luciferi superbiam iugulanda: hic est gladius apollonii in quo noster machabeus pugnat omnibus diebus uite sue. i. Mach. iii. Apollo nius uero miraculum uel mirabilis interpretatur. Summum eloquium miraculorum est. xxxii. annis summus deus in nostris uilibus conuersari elegit ut nos uermes uilissimos posset ad humilitatis exemplum inducere. Et in hoc mirabilis simul & amabilis apparet omni menti deuote: hunc gladium apportasse de celis propheta ostendit cum dicit. Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime. ps. xliiii. Super femur enim humanitatis assumptione potentissimus deus se gladio patientie & humilitatis accinxit ad hostiles nequicias destruendas. Nam gladio potentie uti noluit: quin potius lametatur ipse dauid hunc in passione iesu auersum ab eo fuisse. d. Auertisti adiutorium gladii eius: & non es auxiliatus ei in bello. ps. lxxxviii. Humilitatis ergo gladio ad similitudinem dilecti iesu accingere tu super femur multitudinis tui defectus: quem ad exacuendum hunc gladium debes reuoluere iugiter ante oculos mentis tue: & exercere te in operibus utilitatis. Oportet enim humiliationem precedere in tali exercitio: si uirtutum custos humilitas desideratur haberi. Unde Ber. in quadam epistola. Si uirtute in appetis humilitatis: uiam non refugas

humiliationis: nam si non poteris humiliari: non poteris ad humilitatem prouehi. Item super canticis. Nisi humilitatis merito maxime minime non obtinetur. Tu ergo cum te humiliari uideris habeto illud signum in bono animo: argumentum est gratie propinquitatis. Est autem duplex humilitas: una quam parit ueritas: alia quam format charitas. Omnes enim si sine simulatione uelimus discutere: uilissimos & defectu plenos nos inuenimus in corde. Et ex hac uera nostri cognitione uelimus nolimus nos uiles sentire: sed tales exteriori reputari non patimur. Sumus humiles sed ueritatis cognitione: non uirtutis amore. Nam si radius qui interiori illustrauit ad cognitionem nostri nos inflammasset ad amorem uera & summi boni: tales nos uideri uellemus exteriori proximis: quales nobis ipsis ueritas descripsit in animo. Alioquin nobis timendum est: quoniam dolose egimus in conspectu dei: ne nostra iniquitas inueniat ad odium. Pondus igitur scriptura & pondus utriusque abominatio est apud deum. Quid ergo exterius te magnipendis superbie pondere: cum tibi ipsi interiori uilescas? Esto igitur deo subiectus & omni humane creature propter deum: humilitas enim ueritatem inchoat: quia humilibus deus dat gratiam: inchoatam augmentat & conseruat: quia spiritus domini super humilem requiescit: reuerentia consummat: quia uirtus in infirmitate perficitur. Hoc est in humilitate inimica omnis gratie: omnisque peccati initium debellat superbia & ab utroque homine illius propulsa tyrannide. Que quidem cum ex aliis bonis uirtutibus suae incrementum assumat: huic sanctae humilitati confusa succubito. Et ideo multa alia uitia dimittit prudens iesus: ut uere humilitatis possit uirtute nutrire: unde Ber. super Missus est Nimirum conseruanda humilitatis gratia solet electos suos diuina pietas exercere: ut quanto quis plus proficit eo minus se reputat profecisse. Nam usque ad summi exercitii spiritualis gradum si quis profecerit: aliquid ei de primo gradu perfectionis relinquitur ut uix sibi prima uideatur adeptus. Hec Ber. Hec in infimo exemplantis iesu perfectionis actiue & contemplatiue uite tibi de humilitate scripsi: ut apte noueris humilitate perfectionis utriusque uite fore initium clementium mediū & finem. Hec enim deum plene orat quia magna gloria dei solius & ab humilibus honoratur. Ecce. iii. Et ideo qui se humiliat exaltabit. Attende autem extatice contemplationis exemplum in longo tempore occultationis iesu. Tria enim integrant contemplationem. Puritas interior: quia in maliuola animam non introibit sapientia. Clausura omnium sensuum: quia mors intrat per fenestras apertas. Obedientia interior: inspirationum: quia hec solimodo gratia plene possidet animum: unde & christus obediuit ductus in desertum a spiritu. Nos autem triū in magistro contemplationis iesu claret exemplum. Primum quia habitauit in nazareth que interpretatur

flos. Et ideo ipso possibile est ueram contemplationē esse in aia: q̄ more upupe facit in stercore nidū suū. Ibi enim cōputreant iumenta. Nō ibi aquila uolat ad alta: nā ipsa edificat i petra nō q̄licūq; sed ardua. Item est petra & flos: quia iesus flos in punta te: petra firmitate & arduitate crucis sue. In punta te ergo iesu & oīum operum eius debet conuersa ti mens que uult cōtēplatiōni uacare & puritatem habere. Nihil est quod tantū aiam munder ab oī uinore sorde: q̄tū continua ruminatio crucis xpi & uite. Et hoc est habitare in flore: habitare in iesu. Ip se enim dicit: Ego flos capi &c. Ipse ē & hortus cō- clusus in quo solū inuenitur nitor uirtutū: & lilio rum cādor: in quibus conscientia dealbat. ¶ Et iō necessarium est secundū. s. custodia sensuū: ut nihil uelis sentire nisi solum iesū: quod eleganter notat i eo q̄ i isto toto tempore de iesu ab euāgelistis si let: & sic eius occultatur uita: ac si in illo tempore nō fuisset: ut in hoc uir cōtemplator doceat exp̄se q̄ eū oportet sic clausū ab his que sunt mundi ui- uere ut solo corpore: & non mēte in mūdo uerſet: quod nullo modo facere poteris: nisi reddas te mor tuum oī curiositati sensuū: ut nihil uelis sentire: ul loqui nisi solū iesū & hunc crucifixū: & i eo solum dirigas tue contemplationis intuitū: ut sp̄ iesū: ul aliqd eius ante oculos mentis tue uertas. ¶ Hoc si gnificat immobilis ille aspectus facierū cherubi: q̄ solū propitiatoriū uersis uultibus & se ibi mutuo respiciūt. iii. Re. ¶ Ut oīa tua in xpm respicias & q̄ rucūq; sp̄iales amicos nō nisi in eo uideas de uul tu nō curas p̄sentia corporali: & quotiescūq; conti gat te in talibus distrahi cū magna uerecundia ad ie ūm redeas rubore pfusus q̄ circa aliud fuerit ua- ga mens tua. Ac si infinitus deus & mortuus p te in amore iesus non sufficeret tuā replere aniam: & eam sine socio possidere. ¶ Ad hec autē duo suf- fragat tertium. s. obediētia internay inspirationū: q̄ quidē in hoc consistit ut aia getata ab oī amore sui & cuiuscūq; alterius nisi xpi iesu. In solo illo: & p ipsum: & p ipso: uelit quicqd uult: & nihil aliud appetat p se: uel pximo nisi quod in xpo iesu & p ipsū acq̄sitū est & datū. Et iō aia i se mortua & ipsi ratiōi diuine plene subiecta dimittit se duci put ips xpi uult se sibi offerre: & quicqd post a spū sugge ritur de xpo meditandū & cōtēplādū: ibi figit sue cōtēplatiōis aspectus: imo ibi figitur p dīnum do nū. Nec aliqd quod ad xpm pertineat reputat uile uel modicū: quia totū asp̄cit ut diuinū. ¶ Nec autē humilis obediētia cōtēplatiui status ē oīum sum ma: quia in hac plene mortificat uoluntas i semet ipsa: & hec signif. catur in obediētia iesu sacratissi me uirgini marie & ioseph. Ni enim duo, diuerſas agitationes spūs sancti gr̄e in mēte sign. secundū interpretationes diuerſas nominū predictōre. Siue enī gr̄a agitet mēte ad augmentū spiritaliū lu minum: siue uirtualiū exemplo quod nomē io seph intelligitur q̄ interpretat augmentū ul appo ſitio. Siue ad amantudines passionū iesu xpi: quod

noīe marie itelligit: q̄ interpretat amare mare. Si ue ad nouas illuminationes magnaliū xpi iesu. Nā maria aliē interpretat illuminata. Siue ad allocutionē illuminatiua pximi: quia maria interpretat illumia trix. Siue ad dñatiū cōtēptū oīum mūdanor: quod noīe marie itelligit que interpretat dñā. Si ue modis aliis quibuscūq; agitet mens a spū factō statim mens obedit subiecta oī influxui: & ducentē sequit. In se tñ sic stat mortua ut nihil ibi pro se q̄ rat: sed solū honorē dei & similitudinē uirtutū xpi in se & in pximo intendit pure: & hoc est iesū pa rentibus esse subiectū. ¶ Qualibus autem insp̄a tionibus mens secure debeat obedire dī infra lib. iiii. cap. Iesus spirans aſſatibus. ¶ Licet autē hī dica tur optimū signū ad cogitandū que sūt diuina qn̄ aia non uidet se ibi in aliquo pprio delectamēto p se: uel pro alio: sed solū honorē diuinū. Fixio autē cogitationū mentis cōtēplantis figuratur in hoc q̄ in sola nazareth non ide discurrens iesus dī con uersatus: uagatio enim corporis per diuerſa loca dis pergit sensus p multa fantasmata. Et hec ē causa q̄ re in multis cōtēplatiuis secundū famam post lō- ga annoꝝ spatia adhuc non est in eis cōtēplatiō inchoata. ¶ Potes ergo uidere si uis debite ponde rare q̄ multū seruiuit nobis & magnas uirtutes fa- bricauit faber noster iesus in silentio sui usq; ad tē- pus baptisimi. ¶ Et hic liber secundus terminatio- nem accipiet erecta stipite arboris crucifixe, uite ihu per utriusq; uite perfectissimum & altum exem- plum.

¶ Explicit liber secundus.

¶ Incipit prologus libri tertii.

Recto arboris stipite per hu- militatis profundum & utri- usq; uite actum altissimum in correspondētia ad immen- sū radicis: iam nunc mo- do consimili dilatan incipit in gratissimos ramos: dū ab hu- militate subiectionis iesu ioanni baptiste hic liber incipit tertius. ¶ Ad cuius humilitatem qua oēm impleuit iustitiam: sequitur sublimis exaltatio ipsi us iesu: dum i ipso & per ipsum super suum baptis mum trinitatis mysteriū: & secundatiua uirtus iesu in ramos diffundenda apostolici cetus celis paten- tibus reuelatur quiescente super ipso spū scō in sp̄e columbe animalis uolatilis: & se leuantis in aera: & multum in ple fecundi. ¶ A consummata ergo humilitate illius inchoantes hunc libe dicimus.